

**YHTEENVETO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI UUDEKSI
YLIOPISTOLAINSÄÄDÄNNÖKSI ANNETUISTA LAUSUNNOISTA**

Lausunnon antaneet tahot 1.12. mennessä:

Aalto-korkeakoulusäätiö
Aikuiskoulutusneuvosto
Ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten liitto
(AIKE)
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto
(ARENE)
AKAVA ry
Arcada
Arkistolaitos
CIMO
Diakonia-ammattikorkeakoulu (Diak)
Edistysellinen tiedeliitto
Eduskunnan apulaisoikeusasiamies (EOA)
Elinkeinoelämän keskusliitto (EK)
Erikoiskirjastojen neuvosto
Etelä-Pohjanmaan maakuntaliitto
Etelä-Savon maakuntaliitto
Euroopan terveet koulut -neuvottelukunta
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
Harjoittelukoulujen rehtorit ja
opetushenkilökunta
Helsingin kauppakorkeakoulu (HKKK)
Helsingin kauppakorkeakoulun lehtorit
Helsingin kauppakorkeakoulun ylioppilaskunta
(ky)
Helsingin tutkijanaiset
Helsingin yliopisto (HY)
Helsingin yliopisto, kansleri (HY-kansleri)
Helsingin Yrittäjät
Humanistinen ammattikorkeakoulu (Humak)
Hämeen ammattikorkeakoulu (HAMK)
Itä-Suomen yliopisto
Joensuun yliopisto (JoY)
Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö
(JUKO)
Julkishallinnon ja talouden tilintarkastajat
(JHTT)
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto (JHL)
Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Jyväskylän yliopisto (JY)
Kaijanaho Antti-Juhani
Kajaanin kaupunki

Kajaanin akateemiset naiset
Kansalliskirjaston johtokunta
Kansallinen Kokoomus (Kok.)
Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu
Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu
Keskuskauppakamari (KKK)
Korkeakoulujen arviointineuvosto (KKA)
Korkeakoulututkimuksen seura (Cherif)
Korkein hallinto-oikeus (KHO)
Kristillisdemokraatit (Krist.)
Kuntaliitto
Kuvataideakatemia (KuvA)
Kymenlaakson liitto
Lahden ammattikorkeakoulu
Lapin yliopisto (LY)
Lasten terveysfoorumi
Laurea-ammattikorkeakoulu
Lappeenrannan teknillinen yliopisto (LTY)
Luonnontieteiden Akateemisten Liitto (LAL)
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusjärjestö
(MTK)
Maahanmuuttovirasto
Maakuntajohtajat
Matkailu- ja ravintolapalvelut ry (MaRa)
Metropolia-ammattikorkeakoulu
Museovirasto
Naisjärjestöjen Keskusliitto
Nuorten Lääkärien Yhdistys (NLY)
Oikeuskanslerivirasto (OKV)
Oikeusministeriö (OM)
Opetusalan ammattijärjestö (OAJ)
Opetusalan koulutustoimikunta (OpKTK)
Opetushallitus (OPH)
Opiskelijoiden Liikuntaliitto (OLL)
OPM / Kupo
Oulun seudun ammattikorkeakoulu (OAMK)
Oulun yliopisto (OY)
Palkansaajajärjestö Pardia ry (Pardia)
Patentti- ja rekisterihallitus (PRH)
Perussuomalaiset (Peruss.)
Pirkanmaan liitto
Pohjanmaan liitto
Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu
Poliisiammattikorkeakoulu
Professoriliitto (Prof.)
Puolustusministeriö (PLM)
Päijät-Hämeen liitto
Rovaniemen ammattikorkeakoulu
Samordningsdelegationen för den
svenskspråkiga högskoleutbildningen

Satakunnan ammattikorkeakoulu (SAMK)
Satakunnan kauppakamari
Satakuntaliitto
Satakunnan yrittäjät
Seinäjoen ammattikorkeakoulu (SeAMK)
Seinäjoen kaupunki
Senaatti-kiinteistöt
Sibelius-Akatemia (SibA)
Sisäasiainministeriö (SM)
Satakunnan kauppakamari
Sosiaali- ja terveysministeriö (STM)
Stiftelsen för Åbo Akademi
Suomen Akateemisten naisten liitto
Suomen Akatemia (SA)
Suomen ammattikorkeakouluopiskelijakuntien
liitto (SAMOK)
Suomen Ammattiliittojen keskusjärjestö (SAK)
Suomen Ekonomiliitto (SEFE)
Suomen evankelis-luterilaisen kirkon
kirkkohallitus
Suomen keskusta (Kesk.)
Suomen Lakimiesliitto
Suomen Lukiolaisten Liitto (SLL)
Suomen Lääkäriliitto
Suomen Museoliitto
Suomen ortodoksinen kirkollishallitus
Suomen Rakennusinsinöörien Liitto (RIL)
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue (SDP)
Suomen yliopistojen rehtorien neuvosto
Suomen yliopistokirjastojen neuvosto
Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL)
Suomen Yrittäjät
Svenska Finlands folkting
Svenska folkpartiet i Finland rp (RKP)
Svenska handelshögskolan (Hanken)
Taideteollinen korkeakoulu (TaiK)
Taideteollisen korkeakoulun ylioppilaskunta
(Tokyo)
Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampereen teknillinen yliopisto (TTY)
Tampereen yliopisto (TaY)
Tasa-arvovaltuutetun toimisto
Tasavallan Presidentin kanslia (TPK)
Teatterikorkeakoulu (TeaK)
Tekes
Tekniikan Akateemisten Liitto (TEK)
Teknillinen korkeakoulu (TKK)
Teknillisen korkeakoulun
henkilöstökuntayhdistys ja Teknillisen
korkeakoulun ammattiosasto YHL

Teknolohiateollisuus (TT)
Terveydenhuollon oikeusturvakeskus (TEO)
Terveystieteiden akateemiset johtajat ja
asiantuntijat ry
Tieteellisten seurain valtuuskunta
Tieteentekijöiden liitto (TTL)
Tietojenkäsittelyalan koulutustoimikunta
Tietosuojavaltuutetun toimisto (TSV)
Tilastokeskus (TK)
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK (STTK)
Turun ammattikorkeakoulu
Turun kaupparkeakoulu (TuKKK)
Turun yliopisto (TY)
Turun yliopisto, kansleri (TY - kansleri)
Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM)
Vaasan yliopisto (VY)
Valtiokonttori (VK)
Valtioneuvoston kanslia (VNK)
Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV)
Valtion teknillinen tutkimuskeskus (VTT)
Valtiovarainministeriö (VM)
Vasemmistoliitto (Vas.)
Vihreä Liitto (Vihr.)
Yliopistojen aikuiskoulutusverkosto
Yliopistojen ja tutkimusalan henkilöstöliitto
(YHL)
Yliopistokeskuskaupungit
Yliopistonlehtorien liitto
Ylioppilastutkintolautakunta
Ympäristöministeriö (YM)
Åbo Akademi (ÅA)
Åbo Akademin kansleri (ÅA - kansleri)
Österbottens förbund

YLEISNÄKEMYKSET

Yliopistouudistuksen lähtökohdat/oikeushenkilöasema

Lähes kaikki lausunnonantajat pitävät yliopistouudistusta tärkeänä, perusteltuna ja välttämättömänä tapana parantaa yliopistojen toimintamahdollisuuksia lisäämällä yliopistojen autonomiaa. Jotkut lausunnonantajista pitävät epäselvänä sitä, vahvistaako yliopistouudistus yliopistojen autonomiaa ja seuraako siitä kaikille yliopistoille väistämättä parempia toimintaedellytyksiä sekä sitä lisääkö yksikkökoon kasvattaminen yliopiston toiminnallista tehokkuutta (SA, VTV). Muutama lausunnonantaja on suhtautunut lähtökohtaisesti kielteisesti uudistukseen (Vas., Peruss.)

Lain valmistelu

- yliopistolakiluonnos on hyvin valmisteltu ja valmistelussa on kiitettävällä tavalla kuultu yliopistojen ääntä (HY); yliopistolakiluonnos kokonaisuudessaan vastaa yliopistojen kanssa käytyjä keskusteluja (JY); jatkovalmistelun tulee edetä samassa yliopistoille myönteisessä hengessä (HY, JY); valmisteltu tiiviissä yhteistyössä opiskelijoiden kanssa (SYL)
- monissa lausunnoissa *poikkeuksellisen nopeaa valmisteluaikataulua* on pidetty ongelmallisena; uudistus edellyttäisi kattavaa yliopistojen sisäistä ja yhteiskunnallista keskustelua; uudistuksen valtiosääntökysymyksiä ei ehditä eduskunnassa käsittelemään normaalilla perusteellisuudella; pikaisen valmistelun on nähty vaikuttaneen myös lainvalmistelun laatuun (LY); myös käännoistyössä on havaittu vakavia puutteita (Hanken, ÅA)
- pikainen aikataulu näkyy perustelujen niukkuutena, jopa puutteellisuutena - jatkotyöskentelyssä on syytä kiinnittää huomiota perustelujen laatuun, etenkin kun kyseessä on hallituksen lainsäädäntösuunnitelmaan sisältyvä hanke (OM)
- selvitysten ja uudistuksen toteutuksen arviointia on pidetty puutteellisena (VTV)
- monet lausunnonantajat ovat kiinnittäneet huomiota myös *moniin vielä avoimiin asioihin* (erityisesti valtion rahoitusta ja yliopistojen pääomitusta koskevat ratkaisut); eduskunta joutuu käsittelemään puitelakityyppistä lainsäädäntöä voimatta arvioida uudistuksen kokonaissääntelyä
- *eri vaihtoehtoisia ratkaisumalleja* on käsitelty verraten vähän, niitä tulisi käsitellä avoimesti ja objektiivisesti ja esityksestä tulisi käydä ilmi, miksi esitettyyn ratkaisuun on päädytty (OKV)
- esityksessä tulisi tarkastella suomalaista *korkeakoululaitosta duaalimalliin perustuvana kokonaisuutena* (LY, ARENE, ammattikorkeakoulut); amk-lakia vastaava maininta korkeakoululaitoksesta tulisi sisältyä myös yliopistolakiin (Oamk); lain valmistelussa tulisi kohdella molempia korkeakoulusektoreita tasa-arvoisesti (ARENE, ammattikorkeakoulut, Kuntaliitto)

YKSITYISKOHTAISET HUOMIOT

1 luku Yleiset säännökset

1§ Soveltamisala

Säätiöyliopistoista

- *Aalto-yliopisto* yliopiston nimenä on erittäin hyvä ratkaisu, joka alleviivaa tulevan yhteenliittymän luonnetta korkeatasoisena tieteellistä tutkimusta ja korkeinta opetusta antavana yliopistona eikä tuo sekaantumismahdollisuuksia esimerkiksi ammattikorkeakouluihin (Aalto-korkeakoulusäätiö, TKK, HKKK, ky, EK, TT); suotavaa, että myös muita säätiöpohjaisia yliopistoja myös muilla säätiöyliopistoilla tulee olla oikeus käyttää yliopisto-nimitystä (TEK)
- säätiömuotoisten yliopistojen ja julkisoikeudellisina laitoksina toimivien yliopistojen suhde ratkaistava, ratkaisu ei saa vaarantaa julkisoikeudellisina laitoksina toimivien yliopistojen autonomisen aseman perustuslain suojaa (Rehtorien neuvosto, HY, Akava)
- julkisoikeudellinen oikeushenkilö säätiötä parempi muoto suomalaisille yliopistoille (SYL, SAMOK, Tokyo), Suomen korkeakoulujärjestelmää ei tule sekoittaa luomalla duaalimallin rinnalle kolmatta korkeakoulusektoria (SYL)
- vaikea arvioida, onko säätiölain varaan jättäytyminen kaikilta osin perusteltua, perustuslain 123 §:n mukaisesta lailla säätämisen vaatimuksesta johtuen jatkovalmistelussa tulee harkita tarvetta säätää Aalto-yliopiston hallituksen kokoonpanosta ja valinnasta sekä rehtorista ja rehtorin valinnasta (OM)
- Aalto-yliopistoa koskevan sääntelyn voidaan osaltaan katsoa täyttävän perustuslain 124 §:n asettamat pääasialliset vaatimukset (OM)
- pykälästä tulisi käydä selkeämmin ilmi yliopistojen uusi oikeushenkilöllinen asema eli se, että yliopistot ovat itsenäisiä julkisoikeudellisia laitoksia paitsi Aalto-yliopisto, joka on säätiö (OM)
- Aalto-yliopiston ja Aalto-korkeakoulusäätiön välinen suhde on ilmaistu epäselvästi (OKV)
- säätiömuodolle asetettu ehtoja:
 - 1) säätiöyliopistoa koskevat kaikki keskeiset yliopistolakiin kirjatut ja kirjattavat periaatteet, jotka koskevat muitakin yliopistoja
 - 2) säätiön hallituksessa on säilytettävä valtion määräysvalta, sillä valtio maksaa jatkossakin pääosan innovaatioyliopiston toiminnasta
 - 3) säätiöpääoman tuoton tulee olla ainoa vastikkeeton innovaatioyliopiston lisärahoituksen lähde
 - 4) kehyspääöksessä innovaatioyliopistolle osoitettu 100 miljoonan euron lisäys toimintamenoihin vuoteen 2012 mennessä tulee saattaa välittömästi kaikkien yliopistojen tavoiteltavaksi ennalta hyväksytyjen kriteerien mukaisesti
 - 5) taideoikeudellisen korkeakoulun osalta selvitettävä, mitkä osat in perusteltua yhdistää innovaatioyliopistoon ja mitkä alat mahdollisesti perustettavaan taideyliopistoon (SDP)

- säätiömalli romuttaa yliopistojen tosiasiallisen itsehallinnon (TTL); yliopistojen itsehallinto ei toteudu säätiöyliopiston kohdalla (TaY, Vas.)
- Perustuslaissa säädetyn itsehallinnon toteutuminen tulee selvittää (Prof.).

Muuta

- säännökseen on selvyuden vuoksi lisättävä viittaus *Maanpuolustuskorkeakouluun*, josta säädetään erikseen (Rehtorien neuvosto, PLM, TKK)
- myös yliopistoille *toimilupajärjestelmä* (ARENE, P-KAMK, HAMK, HUMAK, Arcada)
- perusteluissa esitetty englanninkielinen nimi tulee poistaa, korkeakoulun englanninkielisestä nimestä päättäminen tulee kuulua korkeakoulujen oman autonomisen päätöksenteon piiriin kuten nykyisinkin (ARENE, ammattikorkeakoulut)

2 § Tehtävät

- yleisesti ottaen yliopistojen tehtävien muotoilua pidetään hyvänä
- yliopistojen tehtävänä tulee olla myös *elinikäisen oppimisen / elinikäisen oppimisen mahdollisuuksien edistäminen* (TY, TuKKK, TaiK, ÅA, STM, Aikuiskoulutusneuvosto, HUMAK, Akava, TEK, SAK, STTK, Keskusta, Krist., Kuntaliitto, eräät maakuntaliitot, Kirkkohallitus); tehtävään osoitettava myös rahoitusta (STM); yliopistojen tehtävänä tulee olla aikuiskoulutuksen, maksullisen täydennyskoulutuksen ja avoimen yliopisto-opetuksen antaminen (SeAMK); *yliopistojen tehtäviin on lisättävä täydennyskoulutustehtävä* ja siihen on osoitettava lisäresursseja (Akava, TEK, SEFE, Pardia, YHL); *täydennyskoulutusta on kehitettävä ja sen järjestäminen on sisällytettävä osaksi yliopistojen tehtäviä* - elinikäisestä oppimisesta tulisi tehdä suomalaisten yliopistojen kilpailutekijä (Kok.); elinikäisen oppimisen periaate näkyviin lakiin - "yliopistojen tehtävänä on edistää --- *elinikäisen oppimisen periaatteen toteuttamiseksi käytännössä* --- "(aikuiskoulutusverkosto)
- AKKU-työryhmän esitykset kirjattava yliopistolakiin (ARENE);
- esitetään harkittavaksi, miten yliopistoille kirjataan vahvemmin elinikäisen oppimisen, täydennyskoulutuksen ja avoimen yliopisto-opetuksen järjestämisvelvollisuus - jatkovalmistelussa otettava huomioon AKKU-ryhmän esittämät näkökohdat (TEM); lainsäädäntöhankkeen jatkotyössä tulee harkita elinikäisen oppimisen ja sen kannalta keskeisten opiskelumuotojen sisällyttämistä yliopistolainsäädäntöön (JY); AKKU-valmistelun edettyä on syytä tarkastella sen vaikutuksia lainsäädäntöön, asiaa on tarkasteltava kokonaisuutena (MTK)
- *aikuiskoulutustehtävää ei tule sisällyttää lakiin* ilman tätä tarkoitusta varten osoitettuja voimavaroja; aikuiskoulutuksen/täydennyskoulutuksen vertaaminen yliopistojen varsinaisiin tehtäviin on tarpeetonta (Prof., TTL)
- Yliopistojen toiminta elinikäisen oppimisen suhteen *kuuluu yliopistojen autonomian piiriin eikä sitä tule tästä syystä kirjata lakiin* (SYL); 2 §:n teksti kattaa elinikäisen oppimisen ja aikuiskoulutuksen ja velvoittaa yliopistoja myös tämän tehtävän hoitamiseen - spesifien määräysten lisääminen lakiin olisi ristiriidassa yliopistojen autonomiaa koskevan pyrkimyksen (VY)

- yliopistojen tehtävänä tulee olla myös *tieteellisen tiedonvälityksen edistäminen* (SYKN)
- korkeakoulujen toimivan työnjaon takaamiseksi tulee kirjata, että *tieteellinen ja taiteellinen tohtorin tutkinnonanto-oikeus säilyy vain yliopistoilla* (TEK)
- tehtäviin tulee lisätä *yrittys- ja elinkeinotoiminnan tukeminen sekä aluekehitystehtävä* (Suomen yrittäjät)
- pykälässä mainitun vuorovaikutuksen yhteiskunnan kanssa ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden voi ymmärtää sisältävän myös *yhteistyön elinkeinoelämän kanssa* (TEM); perusteluihin olisi otettava selkeämmin esille yhteistyö elinkeinoelämän ja muun yhteiskunnan kanssa (TEM)
- sanonta "palvelemaan isänmaata" tulisi ajanmukaistaa (TaiK, Tokyo, Vihreät)
- laissa on tarpeen todeta selkeästi mahdollisuus *yliopistojen/korkeakoulujen väliseen yhteistyöhön* (TaY, ARENE, ammattikorkeakoulut, OpKTK);
- yliopistoille tulee antaa mahdollisuus arvioida toimintaansa ja toimintansa järjestämistä ilman, että velvollisuudesta yliopistojen väliseen keskinäiseen yhteistyöhön säädettäisiin laissa (JY)
- säädettävä myös *yhteistyöstä yliopistokeskusten kanssa* (ARENE, ammattikorkeakoulut); ks. myös kommentit 24 §:n kohdalla
- ehdotuksessa käsiteltävä myös *yliopistojen ja valtion sektoritutkimuslaitosten yhteistyötä*
- ruotsin kieltä taitavien henkilöiden kouluttamista koskeva säännös siirrettävä tutkimusta ja opetusta koskevasta luvusta yliopistojen tehtäviä koskevaan pykälään (Svenska Finlands folkting)

3 § Itsehallinto

- lainkohta ei sisällä täsmennyksiä sen suhteen, miten itsehallintoa toteutetaan (LY)
- perusteluissa mainittu yliopiston itsenäisyys tarkoittaa lähinnä johdon taloudellista ja työnjohdollista autonomiaa, mikä on eri asia kuin tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen vapaus (TTL)
- on syytä selventää, missä määrin autonomian käsite koskee yliopistojen hallintoa vai liittyykö se ainoastaan tieteen, taiteen ja koulutuksen substanssiin (SibA)
- itsehallinnon kannalta olennainen *valtion ja yliopistojen välinen suhde* tulisi määritellä laissa (HY)
- säännöksessä tulisi turvata myös *tutkimuksen vapaus* - vrt. 6 § (Vas.)
- poistettava sana "yksinomaan" (TTL, Cherif)
- säätiöyliopistojen osalta määriteltävä ylioppilaskunnan ja yliopistoyhteisön kuulemismenettely (Tokyo)

4 § Yliopistoyhteisöön kuuluminen

- *Jatko-opiskelijoiden asema* tasavertaisina yliopistoyhteisön jäsenenä tulisi todeta erikseen (TaiK, SibA, SYL, ky, Tokyo, Kesk. Krist., Cherif); jatko-opiskelijan asema selvennettävä (HY); perusteluissa suljettu aikuisopiskelijat ulkopuolelle, kun yliopistoon kuuluminen sidotaan ylioppilaskuntajäsenyyteen (aikuiskoulutusverkosto)

- yliopistoyhteisöön tulee kuulua myös yliopistossa päätoimisesti tutkimustyötä yliopiston luvalla tekevät (LAL)

5 § Oikeuskelpoisuus

- yliopistolaissa tulisi säätää itsenäisen julkisoikeudellisen laitoksen toimielinten jäsenten, tilintarkastajien, rehtorin ja nimenkirjoittajien *rekisteröinnistä* (VTV)
- osana yliopiston *konkurssitilaan liittyvää säädäntöä* tulisi harkita täydennettäväksi sitä, onko yliopiston ilmoitettava viranomaiselle pääoman menettämisestä kokonaisuudessaan (VTV)
- yliopistoille annettu mahdollisuus harjoittaa tehtäviensä toteuttamiseen liittyvää *elinkeinotoimintaa* on merkittävä uudistus (HKKK)
- lisättävä säännös, jonka mukaan yliopistojen olisi eriytettävä ainakin vähäistä merkityksellisempi liike- ja elinkeinotoiminta erilliseen juridiseen henkilöön esim. *yhtiöittämällä* (VM)
- lisättävä vaatimus siitä, että elinkeinotoiminta *ei saa aiheuttaa kilpailuhaittoja*; elinkeinotoiminnan yritysvaikutukset tulee aina selvittää etukäteen (Suomen yrittäjät)
- kaikki yliopiston harjoittama taloudellinen toiminta tukee yliopiston toimintaa ainakin taloudellisessa mielessä, onko säännös tarpeen (VY)

2 luku Tutkimus ja opetus

6 § Tutkimuksen, taiteen ja opetuksen vapaus

- säännökseen lisättävä myös *tutkimuksen lähtökohtainen julkisuus* sekä säännös siitä, että yliopistojen opetuksen ja tutkimuksen vapaus turvataan valtion rahoituksella, mikä muodostaa pääosan yliopistojen rahoituksesta (Vas.)

7 § Tutkinnot ja muu koulutus sekä tutkintorakenne

- 1 momentin sanamuoto tulisi muuttaa muotoon "*yliopistot järjestävät myös täydennyskoulutusta ja avointa yliopisto-opetusta*" (TTY, Akava, Lakimiesliitto); yliopistot tulee velvoittaa täydennyskoulutukseen (SDP, OpKTK); OPM:n tulee myös osoittaa rahoitusta tämän tehtävän hoitamiseen (TTY); sanamuoto muotoon "*yliopistot huolehtivat osaltaan avoimesta yliopisto-opetuksesta ja korkeasti koulutettujen täydennyskoulutuksesta*" (EK, STM)
- korkeakoulujen aikuiskoulutus ei toimi työmarkkinoiden odottamalla tavalla, tarvitaan perustavanlaatuisia uusia ratkaisuja, korkeakoulujen tulee selviytyä markkinaehtoisesti kilpailussa muiden toimijoiden kanssa (EK)
- yliopistoja *ei tule velvoittaa täydennyskoulutukseen* (HY); esityksen muotoilu tukee tavoitetta yliopistojen profiloitumisesta ja toiminnan fokusoimisesta (TT)
- sanamuoto muotoon "*yliopistoissa voi suorittaa myös avoimia yliopisto-opintoja, erikoistumisopintoja sekä täydennyskoulutusopintoja*" (Aikuiskoulutusneuvosto, SAK, STTK, aikuiskoulutusverkosto)
- sanamuoto muotoon "*yliopistot voivat järjestää myös tutkintoja täydentävää koulutusta ja tarjota tutkintoon kuuluvia opintoja erillisinä avoimen yliopiston periaatteella toteutettuna*" (TaY); elinikäisen oppimisen näkökulmasta kansalaisten mahdollisuus suorittaa yliopisto-opintoja *ilman tutkinto-oikeutta* tulisi sisällyttää lakiin (TaY); yliopistollisten tutkintojen täydennys-, muunto- ja pätevöittämisskoulutus on määriteltävä (TaY)
- säännös vastaa yliopistouudistuksen tavoitteita, yliopistoilla on mahdollisuus yliopiston kokonaisstrategian ja muuttuvien olosuhteiden ja edellytysten määräämässä ympäristössä arvioida toimintaansa ja toimintansa järjestämistä (JY)
- säännöksen 2 momentin *valtuussäännöstä* tulee muotoilla täsmällisemmäksi (OM)
- lääketieteen lisensiaatin tutkinnon kaksiportaisuus poistettava lakitekstistä (NLY); perusteltua, että yksiportainen tutkintomalli mahdollinen myös uudistuksen jälkeen ja että lakiehdotuksessa lääketiede ja hammaslääketiede on jätetty kaksiportaisen tutkintomallin ulkopuolelle (STM); ks. myös kommentit aiheesta 36 §:n kohdalla
- säännöksen 3 momentin *sääntelyä tulee lieventää*, jotta yliopistojen itsehallinto otettaisiin paremmin huomioon ja voitaisiin tehostaa työmarkkinatarpeiden huomioon ottamista (TaY); koulutusvastuun täsmentämistä ja maisteriohjelmia koskevan päätösvallan siirtämistä yliopistoille tulisi harkita (HY, TY, Hanken); maisteriohjelmista ei enää tule säätää asetustasolla (TuKKK, ÅA)

- koulutusvastuita koskevien asetusten käytön reagoitiherkkyuden tulisi olla nykyistä suurempi jotta vältetään työvoimapoliittisilta ongelmilta (Helsingin yrittäjät)
- yliopistojen koulutusvastuista tulee edelleen säätää VN asetuksella ja maisteriohjelmista OPM asetuksella (TuAMK); yliopistojen tutkinnoista ja koulutusvastuusta tulee edelleenkin säätää valtioneuvoston asetuksella ja koulutusvastuun tarkemmasta sisällöstä opetusministeriön asetuksella - tällä varmistetaan riittävä koulutustarjonta eri aloilla ja eri puolella Suomea (YM)
- koulutusvastuiden sääntely periaatteena hyvä mutta nykyisten tulosten perusteella opetusministeriön ohjausta ei voi pitää kovin onnistuneena - OPM:n tulisi ryhtyä toimenpiteisiin ennakoinnin parantamiseksi (TEM)
- säännöksessä tulisi todeta, että koulutusvastuiden säätämisessä otetaan huomioon koko korkeakoululaitos (Metropolia)
- esityksessä käytetään säännöllisesti termiä korkeakoulututkinto; tulisi kuitenkin käyttää termiä *yliopistotutkinto - alempi yliopistotutkinto - ylempi yliopistotutkinto /maisteritutkinto* (Rehtorien neuvosto)
- tutkinnot tulisi määritellä tarkemmin, sillä alempi ja ylempi korkeakoulututkinto eivät ilmaise riittäväällä tarkkuudella yliopistotutkinnon luonnetta (Tieteellisten seurain valtuuskunta)
- opettajankoulutuksen erityisasema turvattava (OpKTK)
- tutkintoja, koulutusta ja tutkintorakennetta tulee koulujen terveyden edistämisen näkökulmasta katsottuna uudistaa (Euroopan terveet koulut -neuvottelukunta, Lasten terveysfoorumi)

8 § Opetuksen maksuttomuus

- *valintakokeiden maksuttomuuden* mainitseminen kannatettavaa (HY, HKKK)
- perustellusta syystä (esim. ulkomailla suoritettu tutkinto) *maksullisten testien* käyttöön tulisi olla mahdollisuus myös suomen- ja ruotsinkielisen koulutuksen opiskelijavalinnassa (HKKK, ky); tästä mahdollisuudesta huolimatta kaikilla suomen- tai ruotsinkieliseen koulutukseen hakevilla tulee kuitenkin olla oikeus suorittaa pääsykoe maksutta (ky)
- korkeakouluopetuksen tulisi olla maksutonta ajan, joka mahdollistaa ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamisen kohtuullisessa ajassa, muilta osin tulisi voida periä maksuja mm. opintosevelijärjestelmän avulla (EK); maksuttomuus ei saa olla liian vahvasti ankkuroitu pääsääntö (LTY)
- *hallinnollisten maksujen* (mm. ilmoittautumisen myöhästymisestä) periminen tulee mahdollistaa (LTY)
- 3 momentti tulisi siirtää erinäisiksi säännöksiksi (LY)
- täydennyskoulutus irrotettava maksuperustelaista (STTK)

9 § Tilauskoulutus

- tilauskoulutuksen valvontaa ei ole säännelty (TaY)
- tilauskoulutusta tulee järjestää vain silloin kun siihen on erityisiä, muita kuin taloudellisia perusteita (Vas.)
- velvoite periä vähintään koulutuksen järjestämisestä aiheutuvat maksut ei ole riittävä vaan yliopistojen tulisi periä taloudellisen hyödyn tuottava maksu (YHL)
- toivottavaa, että uusista tilauskoulutuksista informoidaan maahanmuuttovirastoa etukäteen, jotta oleskelulupahakemuksiin liittyviä ruuhkia voidaan ennakoida; tilauskoulutusta koskevissa sopimuksissa on myös syytä viitata maahantulosäädöksiin (MIGRI)
- tilauskoulutustoiminta tulee toiminnan läpinäkyvyyden parantamiseksi eriyttää omaksi osakeyhtiöksi (Suomen yrittäjät)

10 § Koulutusohjelmien maksullisuus

- muutama lausunnonantaja ilmoittaa *kannattavansa* ehdotusta (TTY, Tekes, Akava, Lääkäriliitto)
- kokeilu on oikeansuuntainen mutta *liian hidas avaus* (KKK); voitaisiin ottaa vieläkin vahvempi kanta kansainvälisyyden ja maksullisuuden suhteen ja jos maksullisuutta laajennetaan, kotimaisten opiskelijoiden maksuton koulutus voidaan turvata opintoseteli- ja/tai stipendijärjestelmällä (Tekes, EK); oikeus ei saa jäädä yliopistojen omaan harkintaan vaan siitä tulee säätää lailla (Taja)
- opiskelijajärjestöt suhtautuvat ehdotukseen *kielteisesti*; kokeilu estää korkeakoulujen kansainvälistymistä ja vähentää suomalaisen korkeakoulutuksen vetovoimaa sekä lisää epätasa-arvoa (SYL, SAMOK, Tokyo, NLY, Vihreät); kokeilu on epäoikeudenmukainen varsinkin köyhistä maista tai olosuhteista tulevia opiskelijoita kohtaan ja merkitsee pään avaamista lukukausimaksujen käyttöönottamiseen (Vas.)
- säännös *ongelmallinen perustuslain turvaaman yhdenvertaisuuden kanssa* asettamalla perusteetta EU/ETA-maiden ulkopuolisten maiden kansalaiset muiden maiden kansalaisten kanssa eri asemaan; perustuslainmukaisuus perusteltava seikkaperäisemmin (LY); säännös asettaa opiskelijat eri asemaan kansalaisuuden perusteella - yksityiskohtaisissa perusteluissa on seikkaperäisemmin selvitettävä, miksi eri asemaan asettaminen nähdään hyväksyttäväksi (OM)
- *valtuussäännöstä täsmennettävä* perusteluja vastaavaksi (OM)
- Maksullisuuden ehdoksi ei tule säätää sitä, että maisteriohjelma on mainittu asetuksessa vaan tulee löytää *kevyempi menettelytapa*, esim. ohjelmien hyväksyminen OPM:n ja yliopiston välisissä tulosneuvotteluissa (Rehtorien neuvosto, HY, OY, LTY, Akava, Lakimiesliitto, SEFE, Cherif); maisteriohjelma-asetus on säädetty muuta tarkoitusta varten; mikäli laki hyväksytään ehdotetun mukaisena maisteriohjelma-asetukseen hyväksyttävien ohjelmien kriteereitä tulee muuttaa (OY, LTY)
- yliopistoilla ei ole resursseja ja mahdollisuuksia apurahajärjestelmän käyttöön ottamiseen, *apurahajärjestelmä tulisi rakentaa yhtenäisesti/valtakunnallisena* (TaY, TaiK, STTK, YHL); mikäli kokeilu päätetään vakinaistaa, opetusministeriön tulee

valmistella kansallinen apurahajärjestelmä, jolla täydennetään yliopistojen ja kolmansien tahojen tarjoamia apurahoja (JY, SYL)

- apurahajärjestelmä ei saa olla suunnattu ainoastaan lahjakkaille opiskelijoille vaan sen kautta on mahdollistettava myös *vähävaraisten ja muuten tukea tarvitsevien* opintoja (SYL, SAMOK)
- kokeilun vaikutuksia *arvioitava* huolellisesti; arviointi vaativa tehtävä (CIMO); arvioinnille luotava julkiset kriteerit, joista päätettävä hyvissä ajoin ennen kokeilun päättymistä (SYL, SAMOK, Tokyo, Vihreät); tehtävä puolueeton arviointi ennen määräajan päättymistä 2014 sekä tehdä harkittu päätös kokeilun lakkauttamisesta/jatkamisesta (STTK, YHL)
- *perittävän maksun suuruudesta* tulee säätää lailla (HY)
- järjestelyn tulee olla *pysyvä* (EK, TT)
- oleskeluluvan myöntäminen edellyttää voimassaolevaa sairausvakuutusta ja turvattua toimeentuloa (6 000 €pankkitalletus); opiskelijan saamat apurahat huomioidaan arvioitaessa toimeentuloedellytyksen täyttymistä (Maahanmuuttovirasto)
- tutkintoon johtava koulutus aiotaan pitää maksuttomana myös EU/ETA-maiden ulkopuolelta tuleville (TaiK)

11 § Opetus- ja tutkintokielet

- *Aalto-yliopiston korkeakoulujen väliset erot* säännöksessä eivät saa muodostaa estettä yliopiston tarkoituksenmukaiselle rakenteelliselle kehittämiselle (HKKK, TKK, Aalto-korkeakoulusäätiö)
- ehdotetulla säännöksellä vältetään ruotsinkielisen korkeakouluopetuksen sirpaloituminen ja se tulee hyväksyä sellaisenaan (Hanken); säännös on hyvä (Svenska Finlands folkting)
- *englanninkielinen opetus* on niin laajaa, että sen asema tulisi todeta lainsäädännössäkin (TKK, Aalto-korkeakoulusäätiö)
- säännöksen tulisi antaa *suomenkieliselle yliopistolle* mahdollisuuden päättää *ruotsin kielen* käyttämisestä opetus- ja tutkintokielenä (JY)
- tulisi lisätä maininta siitä, että yliopisto voi päättää muiden kuin suomen tai ruotsin kielen käyttämisestä myös *tutkintotodistuksissa* (HY)
-

12 § Ruotsin kieltä taitavien henkilöiden kouluttaminen

- säännös antaa harhaanjohtavan kuvan tosiasiallisista koulutusvastuista - muissakin yliopistoissa kaikki suomenkieliset opiskelijat suorittavat ruotsin kielen arvosanan (TY)
- harkinnanvaraiselta kuulostava ilmaisu "voidaan kouluttaa" ei ole onnistunut (OM)
- säännökseen lisättävä Jyväskylän yliopiston vastuu kouluttaa *ruotsin kieltä taitavia liikunnan aineenopettajia* (JY)
- lakiin lisättävä säännös Oulun yliopiston vastuusta *saamen kielen ja kulttuurin* opetuksesta ja tutkimuksesta. (OY)

- perustuslain 17 §:n 3 momentin säännös saamelaisten alkuperäiskansaoikeuksista puoltaisi sitä, että lainkohtaan lisättäisiin *säännös niistä yliopistoista, joilla on koulutusvelvollisuus saamen kieltä taitavien ja saamen kulttuuria tuntevien henkilöiden kouluttamisesta* (OM); Saamen kielen asemaa ja sen kirjaamista lain perustelutekstiin on käsiteltävä tarkemmin lain jatkovalmistelussa. (Vihreät)
- säännös tulisi siirtää yliopistojen tehtäviä koskevaan 2 §:ään, muutoin voi saada käsityksen, että ruotsin kielen asemaa halutaan heikentää (Svenska Finlands folkting)

Muuta

- Opetuksen merkitys ja sen huomioon ottaminen näkyvät aivan liian kevyesti sekä laissa että perusteluissa. (OAJ, Yliopistonlehtorien liitto)

3 luku Organisaatio

Yleistä

- Yliopistolaissa tulisi harkita säädettäväksi itsenäisen julkisoikeudellisen laitoksen toimielinten jäsenten, tilintarkastajien, rehtorin ja nimienkirjoittajien *rekisteröintiä* osana näiden ulkoisen toimikelpoisuuden varmentamista ja avoimuutta (VTV).
- Hallintomalli on erittäin *sekava* ja sisältää ristikkäisiä toimivaltuuksia; esitetyssä mallissa yliopistojen rehtorille ja hallitukselle on kuitenkin annettu *erinomaiset edellytykset* yliopistojen toiminnan kehittämiseksi ja niiden toiminnan järjestämiseksi taloudellisella, tuottavalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla (VTV).
- Tulisiko lailla säätää yliopistojen *yhteisestä toimielimestä* yhteisten toimintojen tehokkaan ja laadukkaan toiminnan turvaamiseksi. Toimielimen tehtävänä olisi koordinoida yliopistojen yhteisten toimintojen toteuttamista (Valtiokonttori).
- Luonnoksen hallintomalli on kannatettava (Kok., SDP); heikentää yliopistoyhteisön enemmistön asemaa ja työpaikkademokratiaa (Vas, Edistyksellinen tiedeliitto).
- Huolimatta vahvistuvasta autonomiasta, yliopistot tulevat toimimaan jatkossakin yhteiskunnan varoilla. Onkin äärimmäisen tärkeää, että yliopistoilla on hyvä johto ja johtamisjärjestelmä. Hallituksessa tulee olla vahva yliopiston ulkopuolinen edustus, muutoin vahvasta autonomiasta muodostuu sisäänlämpiävyyden ja oman edun ajamisen riski (Tekes)
- Lainsäädäntö ei ole liian yksityiskohtainen ja edellyttää sisäisillä säännöillä asioiden määrittelyä; Tällä tavoin mahdollisuus joustaviin menettelyihin on olemassa ja uuden oikeusaseman tarjoamat edut voivat toteutua (Itä-Suomen yliopisto)
- Laki voisi olla vielä lausunnolla olevaa lakiluonnosta *väljempi puitelaki* ja antaa yliopistoille esitettyä suuremman liikkumatilan sisäisen hallinnon ja toimivallan järjestämisessä (TeaK, Hanken, SibA).
- Yliopisto on organisaatio, joka harjoittaa perustuslain mukaan vapaata tieteellistä tutkimusta ja opetusta. Se ei ole organisaatio, jolle sen hallitus voisi asettaa sisällöllisen kokonaistavoitteen, jonka toteuttamisesta toimitusjohtajamainen rehtori voitaisiin asettaa vastuuseen (Tieteentekijöiden liitto).
- Ylhäältä alaspäin johtaminen ei sovellu yliopistoihin (YHL).

13 § Yliopiston toimitimet

- Laissa voitaisiin säätää yliopiston kanslerin tehtävistä ja kelpoisuusvaatimuksista ja niissä yliopistoissa, joissa kansleri olisi ja tehtävät vastaisivat Helsingin yliopiston kanslerin tehtäviä. Kansleri voisi toimia yliopistokollegion johtajana. Myös yhteiseen kansleriin pitäisi olla mahdollisuus. (TaY).
- Yliopistojen tulee voida delegoida päätöksentekoaan yhteistyöyliopistojen muodostamalle elimelle (TaY).
- Hallituksen toimia ei valvo kukaan (KuvA).
- Hierarkkinen järjestys on yliopistokollegio, hallitus ja rehtori (Suomen Akateemisten Naisten Liitto).
- Kanslerin tulisi vahvistaa johtosäännöt ja muut vastaavat määräykset (ÅA).
- Yliopistokollegio on käytännössä vain vaalikokous (Tieteentekijöiden liitto).

- Hallinto- ja tukipalveluissa työskentelevien riittävä edustus hallituksessa tulee turvata (JHL).
- Hallintomalli moniportainen ja sekava (PARDIA, YHL).
- Kansleri kaikkiin yliopistoihin lakisääteisenä (YHL).
- Lisätään pykälään: *Yliopiston kaikkien monijäsenisten toimielinten valinnassa tulee soveltaa mitä tasa-arvolaisissa on säädetty julkisista toimielimistä* (Helsingin tutkijanaiset).
- Kaksikielisten yliopistojen hallituksissa ja yliopistokollegioissa tulee olla sekä ruotsin- että suomenkielisiä jäseniä kiintiöitynä vähintään kaksi kappaletta kumpaakin (Svenska Finlands folkting).

14 § Hallitus

- Kenelle hallitus vastaa ja hallituksen suhde muihin toimijoihin epäselvä (TaY, JUKO).
- Kokonaisuudessaan epäselvä pykälä (TaY).
- Rehtorin tulee voida valita alaisuudessaan työskentelevä johtava henkilöstö (HY) (TY) (TSE).
- 14 §:n 3 momentti tulisi poistaa kokonaisuudessaan (TSE). Opetusohjelmien ja tutkintovaatimusten päättäminen ei ole nykyisinkään yliopiston hallituksen asia (HY).
- 14 §:n 3 momentti tulee siirtää rehtorin tehtäviin (yliopistojen rehtorien neuvosto) (Hanken).
- Pykälässä määriteltäisiin tieteellinen asiantuntijaelin, joka rehtorin johdolla valmistelee opetussuunnitelmat, tutkintovaatimukset ja opiskelijoiden valintaperusteet (Suomen Akateemisten Naisten Liitto).
- 3 momentin kaksi ensimmäistä kohtaa poistettava ja jätettävä johtosäännöllä päätettäväksi (EK).
- 3 momentin kohta 3 muutetaan seuraavasti: *valita ja vapauttaa tehtävistä suoraan rehtorin alaisuudessa toimiva johtava henkilöstö* (EK, YHL).
- Opetussuunnitelmat, tutkintovaatimukset ja opiskelijoiden valintaperusteista päättäminen ovat tiedekuntien tehtäviä (YHL).
- Tulisi poistaa pykälän maininta toiminta- ja taloussuunnitelmista. Toiminnan ja talouden ohjausvälineinä riittävää on strategia, talousarvio perusteluineen ja tulossopimus. Toiminta- ja taloussuunnitelma voidaan sisällyttää näihin asiakirjoihin (OY).
- Hallitukselle ei muuta rekrytointivaltaa rehtorin ottamisen lisäksi (OY).
- Ongelmallisia tilanteita voi syntyä sellaisten merkittävien sopimusten osalta, jotka on päätettävä nopeassa aikataulussa eikä niitä ehditä viemään hallituksen päätettäväksi (VY).
- Rehtorin lähimpien johtavien alaisten valinta siirretään rehtorin tehtäväksi (Suomen Akateemisten Naisten Liitto).
- Toiminnan yleiset tavoitteet voisi alistaa yliopistokollegion hyväksyttäväksi (KuvA).
- Hallituksen valta heikentää autonomiaa (Vasemmistoliitto).
- Johtosäännöistä päätösvalta tulisi olla yliopistokollegiolla (Vasemmistoliitto).
- Johtosääntöjen laatiminen kuuluu rehtorin vastuualueeseen (Suomen Akateemisten Naisten Liitto).
- Lisätään hallituksen tehtäviin: *perustaa ja lakkauttaa opetus- ja tutkimusyksiköt ja päättää muista laajakantoisista suunnitelmista*. Laatia tilinpäätös tulisi korjata muotoon: *hyväksyy vuotuisen toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen*. 3 momenttia täydennetään

seuraavasti: *valita ja vapauttaa suoraan rehtorin alaisuudessa toimiva johtava henkilöstö rehtorin esityksestä* (Teknologiateollisuus).

- Rehtorin valinta hallituksen tehtävänä olisi ok, jos hallituksen enemmistö muodostuisi yliopistoyhteisön jäsenistä (LAL).
- Hallituksen tehtäviin tulisi lisätä laadunvarmistuksesta huolehtiminen (Tieteellisten seurain valtuuskunta).
- Mitä rehtorin alaisuudessa toimivalla johtavalla henkilöstöllä tarkoitetaan (CHERIF).
- Akateeminen päätöksenteko pois hallitukselta (Edistyksellinen tiedeliitto).
- Korkeakoulun tulisi nimittää tai ottaa korkeakoulun henkilöstö, rehtoria, vararehtoria ja muuta ylintä johtoa lukuun ottamatta (Metropolia).
- Perusteluissa tulisi selventää, mitä varallisuuden hoidolla, käytöllä ja valvonnalla tarkoitetaan. Rehtorin erottamisen osalta lisättävä: *jos siihen on tehtävän luonne huomioon ottaen hyväksyttävä ja perusteltu syy*. Tulee määritellä johtava henkilöstö (OM).

15 § Hallituksen kokoonpano

- Hallituksessa tulisi olla yliopistoyhteisön edustajien enemmistö (TY, LY, ÅA, LTKK, Vas., Tokyo, SAMOK, Tieteentekijöiden liitto, JUKO, YHL, LAL, CHERIF, Edistyksellinen tiedeliitto).
- Yliopistoyhteisöön kuulumattomia yksi vähemmän kuin yliopistoyhteisön ryhmistä yhteensä (SYL).
- *Hallituksessa tulee olla 2 momentissa tarkoitettuja henkilöitä vähintään yksi enemmän, kuin muita jäseniä. Muiden jäsenten tulee edustaa monipuolisesti yhteiskuntaelämän ja yliopiston toimialaan kuuluvien tieteiden tai taiteiden asiantuntemusta* (Vihr.).
- Ulkopuolisen jäsenen toimiminen hallituksen puheenjohtajana ok, mutta yliopistokollegion tulee valita hallituksen puheenjohtaja (Vihr.).
- Yliopistokollegio valitsee hallituksen puheenjohtajan (SYL).
- Säädettyvä ulkopuolisten jäsenten määrästä väljemmin (TaY).
- Rehtorin tulee olla hallituksen puheenjohtaja (TaY, LY).
- Ulkopuolisten edustus hallituksessa voi olla puolet, mutta ei saa olla päätöksenteossa enemmistöä (TuKKK).
- Varajäsenyys tulisi poistaa, koska se heikentää vastuuta ja asioiden hallintaa (TuKKK, Hanken, ÅA:n kansleri).
- 4 momentti tulisi kirjoittaa seuraavasti: *Enintään puolet ja vähintään 1/3 hallituksen jäsenistä ovat muita kuin 2 momentissa tarkoitettuja henkilöitä, jotka edustavat monipuolisesti yhteiskuntaelämän ja yliopiston toimialaan kuuluvien tieteiden ja taiteiden asiantuntemusta Yliopistokollegio päättää lukumäärästä* (JY).
- Muu opetus- ja tutkimushenkilöstö sekä muu henkilöstö on ryhmänä kovin heterogeeninen, joka saattaa aiheuttaa ongelmia (Hanken).
- 6 momentti tulisi kuulua seuraavasti: *tiedekunnan tai muun vastaavan yksikön johtaja* (Hanken).
- Hallituksen jäsenille tulisi määrittää yleiset kelpoisuusehdot: *Hallituksen jäsenenä ei voi olla alaikäinen, tai se, jolle on määrätty edunvalvoja, jonka toimintakelpoisuutta on rajoitettu tai joka on konkurssissa*. Sama säännös tulisi olla myös rehtorin osalta (VTV).
- Yksityiskohtaisissa perusteluissa on mainittu vain kaksi ryhmää (OKV).
- Yliopiston hallintoelimiin valittavilla ulkopuolisilla henkilöillä on oltava riittävä tieteellisen tutkimuksen asiantuntemus (SA).

- Perustelutekstiin se, miten tasa-arvolakia on noudatettava hallituksen valinnassa (Vihr., Tokyo).
- Pykälätekstiin viittaus tasa-arvolain 4a §:n 2 ja 3 momenttiin (Suomen Akateemisten Naisten Liitto).
- Heikentää autonomiaa (Vas.)
- *Hallituksessa on vähintään 7 ja enintään 15 jäsentä sen mukaan kuin yliopistokollegio päättää... Kustakin 2 momentissa mainitusta ryhmästä voi olla jäseniä vähemmän kuin puolet. Muut hallituksen jäsenet tulee olla muita kuin 2 momentissa tarkoitettuja henkilöitä, jotka edustavat monipuolisesti yhteiskuntaelämän ja yliopistojen toimialaan kuuluvien tieteen ja taiteiden asiantuntemusta ja ovat tohtorintutkinnon suorittaneita. Muista hallituksen jäsenistä yhden tulee edustaa kansainvälistä tiedeyhteisöä ja olla jonkin ulkomaalaisen yliopiston professori... Hallitus valitsee puheenjohtajakseen ja varapuheenjohtajakseen yliopistoyhteisön ryhmistä valitun hallituksen jäsenen...Jokaisella hallituksen jäsenellä on varajäsen, joka valitaan samassa järjestyksessä kuin varsinainen jäsen (Vas.).*
- Tärkeää, että yliopistojen hallituksissa ovat edustettuina myös pk-yritykset (Suomen Yrittäjät).
- Hallituksessa vähintään 8 ja enintään 16 jäsentä. Vähintään kolmannes ja enintään puolet jäsenistä ulkopuolisia (STTK, YLL, OAJ); vähintään 8 jäsentä (AKAVA).
- Vähintään 8 ja enintään 16 jäsentä (PARDIA, YHL).
- Vähintään 8 ja enintään 14 jäsentä. Hallitus valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan keskuudestaan (Suomen Akateemisten Naisten Liitto).
- 4 momentti: *Vähintään puolet hallituksen jäsenistä tulee olla muita kuin 2 momentissa tarkoitettuja henkilöitä... (EK).*
- Hallituksen puheenjohtajan tulee olla professori. Enintään 7 ja vähintään 15 jäsentä sen mukaan kuin yliopistokollegio päättää. Yliopistoyhteisön ryhmästä voi olla jäseninä enintään puolet kyseisten ryhmien jäsenten yhteenlasketusta määrästä. Sisäisten ryhmien yhteenlasketun hallituksen jäsenten määrän tulee muodostaa enemmistö (Prof.).
- Hallituksessa on vähintään 7 ja enintään 15 jäsentä sen mukaan kuin yliopistokollegio päättää. Hallituksessa tulee olla edustettuina seuraavat yliopistoyhteisön ryhmät, jotka yhdessä muodostavat hallituksen enemmistön: 1)Yliopiston professorit; 2)Muu opetus- ja tutkimushenkilökunta sekä muu henkilöstö; ja 3) opiskelijat. Kustakin toisessa momentissa tarkoitettusta ryhmästä voi olla jäseninä vähemmän kuin puolet kyseisten jäsenten yhteenlasketusta määrästä. Muut hallituksen jäsenet tulee olla muita kuin 2 momentissa tarkoitettuja henkilöitä, jotka edustavat monipuolisesti yhteiskuntaelämän ja yliopiston toimialaan kuuluvien tieteen ja taiteiden asiantuntemusta ja ovat tohtorintutkinnon suorittaneita. Edellä 2 momentissa tarkoitettujen hallituksen jäsenet valitsee asianomainen yliopistoyhteisöryhmä sen mukaan kuin tässä laissa ja johtosäännössä määrätään ja 4 momentissa tarkoitettujen jäsenet valitsee yliopistokollegio. Hallituksen jäsenenä ei voi olla yliopiston rehtori, vararehtori, tiedekunnan tai muun välittömästi hallituksen alaisena olevan yksikön tai laitoksen johtaja eikä yliopistokollegion jäsen tai varajäsen tai valtuutettu. Hallitus valitsee puheenjohtajakseen ja varapuheenjohtajakseen yliopistoyhteisön ryhmistä valitun hallituksen jäsenen. Jokaisella hallituksen jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen, joka valitaan samassa järjestyksessä kuin varsinainen jäsen (Tieteentekijöiden liitto).
- Vähintään puolet hallituksen jäsenistä tulee olla yliopistoyhteisöön kuulumattomia (Teknologiaateollisuus).
- Laitos-sana tarpeeton, koska sitä ei mainita 24 §:ssä (Tieteellisten seurain valtuuskunta).

- Tärkeää jäsenten tosiasiallinen asiantuntemus ja riippumattomuus (Suomen Lääkäriliitto).
- HE:n perusteluissa olisi suositeltavaa käsitellä esityksen suhdetta perustuslain 123 §:ään myös hallituskokoonpanon näkökulmasta (OM).

16 § Hallituksen toimikausi, jäsenen eroaminen ja vapauttaminen

- Yliopistokollegion tulisi vapauttaa hallituksen jäsen tehtävästään (HY, TY, TaY, TuKKK, OY, LTKK, TeaK, SibA, KuvA, Hanken, Vas., STTK, SEFE, YHL, LAL, Edistyksellinen tiedeliitto, Kaijanaho).
- *Hallitus voi esittää hallituksen jäsenen vapauttamista tehtävästään tämän toimikauden kuluessa, jos jäsen on tullut kykenemättömäksi hoitamaan tehtävänsä, syyllistynyt vakavasti yliopiston etua loukkaavaan toimintaan tai jos siihen on muutoin erityisen painava syy. Päätöksen hallituksen jäsenen vapauttamisesta tekee yliopistokollegio (VTV).*
- Yliopistokollegio voisi valita myös sisäiset jäsenet opiskelijajäseniä lukuun ottamatta 15 § 5 momentti. Samalla tulisi vastaavasti muuttaa lain 22 §:n 2 momentti (HY, rehtorien neuvosto, TaY).
- Hallituksen päätösvaltaisuus esitetään säädettäväksi (TuKKK).
- Hallituksen toimikaudelle olisi syytä asettaa yläraja (SibA, Vihr.).
- Hallituksen toimikausi enintään viisi vuotta (SYL).
- toimikausi enintään kolme vuotta (YHL).
- Toimikausi kolmesta viiteen vuoteen (Suomen Akateemisten Naisten Liitto).
- Jäsenen erottava hallituksesta, jos hän lakkaa kesken toimikauden kuulumasta edustamaansa ryhmään (SYL).
- Yliopistokollegion mahdollisuus määrätä hallituksen toimikauden pituudesta on poikkeuksellinen (VTV).
- 1 momentin ajatuksena lienee, että toimikausi on määräajaksi, ei toistaiseksi (OKV).
- 3 momentin perusteluissa erottamisperusteen rajausta; ei saa erottaa luottamuksen menettämisen johdosta kaipaavien tukseen lisäperusteluja (OKV).
- Miten vaaleissa äänestänyt asianomainen yliopiston ryhmä voi käytännössä tehdä esityksen hallituksen jäsenen vapauttamisesta? (Tieteentekijöiden liitto).
- Ehdotuksessa ei ole rajoitettu yliopistokollegion oikeutta päättää hallituksen jäsenen toimikauden pituudesta eikä ehdotus sisällä säännöstä siitä, vaihtuvatko hallituksen jäsenet kerralla vai porrastetusti. Hallituksen jäsenen erottamisen tulisi tehdä yliopistokollegio. 3 momentti tulisi muuttaa seuraavasti: *toimellaan tai laiminlyönnillään loukannut vakavasti yliopiston etua (OM).*

17 § Rehtorit

- 17 §:n henkilöstön ottamiseen rehtorille kuuluva delegointitoimivalta tulee poistaa. Laissa tulisi säätää, että henkilöstön ottamisesta palvelussuhteeseen ja palvelussuhteen päättämisestä määrätään yliopiston johtosäännössä (TaY).
- Rehtorin tehtävistä professorien ottaminen tulee siirtää kanslerille (TY:n kansleri).
- Tutkintolautakuntien asettamisen sopisi rehtorin tehtäviin (TuKKK).
- 3 momenttiin lisätään: *Rehtorin on annettava hallitukselle ja sen jäsenelle tiedot, jotka ovat tarpeen hallituksen tehtävien hoitamiseksi (JY).*

- Rehtorin asema heikentää autonomiaa (Vas.).
- Uusi 7 kohta: *Valittaessa henkilöstöä tieteellisen asiantuntemuksen perusteella rehtorin päätöksen tulee perustua yliopiston asianmukaisen monijäsenisen asiantuntijaelimen esitykseen. Asiantuntijaelimestä määrätään johtosäännöllä (Vas., Prof. Tieteentekijöiden liitto).*
- 2 momentin 6 kohta: *päätää muun kuin suoraan rehtorin alaisuudessa toimivan johtavan henkilöstön ottamisesta ja irtisanomisesta (EK).*
- Toisen momentin ensimmäinen kohta muotoon: *johtaa yliopiston toimintaa ja hoitaa hallituksen hänelle osoittamat tehtävät (Teknologiateollisuus).*
- Henkilöstön ottamisesta ja irtisanomisesta päättäminen on johtosääntöasia (YHL).
- Rehtorin tulisi päättää tutkimuksen eettistä tasoa ja hyvää tieteellistä käytäntöä loukkaavien tekojen käsittelytavasta (CHERIF).

18 § Rehtorin valinta

- Rehtori voisi olla hallituksen sijasta yliopistokollegion valitsema (TaY, ÅA, Vas., STTK, Prof., PARDIA, YHL).
- Uusi 3 momentti: *Yliopistokollegio voi erottaa rehtorin, kun siihen on perusteltu syy (Vas.).*
- Rehtorin tulisi olla yliopiston professori (TaY, Prof., Suomen Akateemisten Naisten Liitto).
- 18 § tulisi muotoilla siten, että rehtorin olisi hyvä olla jatkossakin yliopiston professori: *Rehtoriksi valittavalta vaaditaan, että hän on suorittanut tohtorin tutkinnon ja hänellä on hyvä yliopistojen perustehtävien ja toiminnan tuntemus. Lisäksi edellytetään rehtorin tehtävien hoitamisessa tarvittavaa kykyä ja ammattitaitoa sekä käytännössä osoitettua hyvää johtamistaitoa. (HY, TuKKK).*
- *Enintään viideksi vuodeksi kerrallaan (TuKKK, Prof.).*
- Yliopistokollegio tekee ehdotuksen hallitukselle rehtoreiksi ja vararehtoreiksi (Suomen Akateemisten Naisten Liitto).
- Taideyliopistoissa rehtoriksi tulisi voida valita yliopiston professori tai lehtori riippumatta siitä, onko hänellä maisterin tutkinto suoritettuna (TeaK, KuvA).
- *Yliopistokollegio valitsee rehtorin enintään viiden vuoden määräajaksi. Rehtoriksi valittavalta edellytetään, että hän on suorittanut tohtorin tutkinnon ja että hänellä on rehtorin tehtävien hoitamiseksi tarvittava kyky ja ammattitaito sekä käytännössä osoitettu hyvä johtamistaito. Kuvataideakatemian, Sibelius-Akatemian ja Teatterikorkeakoulun rehtoriksi voidaan kuitenkin valita myös ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut henkilö. Yliopistokollegio voi erottaa rehtorin, kun siihen on perusteltu syy (Tieteentekijöiden liitto).*
- Yliopistoyhteisön tulee voida vaikuttaa rehtorin valintaan (JUKO).

19 § Yliopiston edustaminen

- Hallituksen ja rehtorin välinen toimivallan jako tulee olla selvä. Hallituksella tulee olla strategisten asioiden toimivalta ja rehtorilla toimeenpanovalta. Lähtökohtaisesti yliopistoa tulee edustaa rehtori ja hallitus voi edustaa yliopistoa toimivaltaansa

kuuluviassa asioissa (HY, rehtorien neuvosto, OY, TeaK, VY, Hanken, ÅA, ÅA:n kansleri, TEK).

- Vain rehtori voi edustaa yliopistoa (TY, TaY, TuKKK).
- Rehtori edustaa ja hallitus vain silloin kun rehtorin ja hallituksen edut tai oikeudet voivat joutua ristiriitaan keskenään (OY).
- Toisen virkkeen ensimmäinen lause muutetaan muotoon "Johtosäännössä määrätään...", nyt se on luonnoksessa "voidaan määrätä" (VY).
- YHL:n pykälän muutos: Hallitus voisi antaa vain yksittäistapauksia koskevia valtakirjoja asian hoitamiseen. Tosin perusteluissa YHL puhuu rehtorin mahdollisuudesta antaa valtuutus joillekin henkilöille heidän tehtävänsä perusteella, vaikka vastuu jäisikin rehtorille (YHL).
- Rehtori tai hänen valtuuttamansa edustaa yliopistoa (Suomen Akateemisten Naisten Liitto).

20 § Yliopiston johdon huolellisuusvelvoite

- Pykälä antaa erikoisen kuvan huolellisuuden noudattamisvelvollisuudesta ja sen laajuudesta yliopistoissa (TaY).
- Pykälä ei täytä julkisen vallan käyttämisen ja julkisen tehtävän osalta laillisuusvalvonnan olennaisia valvontavallan laajuuden arviointia (EOA).
- Yliopiston edun mukaisen toiminnan vaatimus myös hallituksen jäseniltä on tarpeellinen (Terveystieteiden akateemiset johtajat ja asiantuntijat ry).

21 § Hallituksen jäsenen ja rehtorin vastuu

- Pykälä vastuusta on epäselvä (TaY).
- Ei välttämättä tarvita erityissäännöstä vahingonkorvausvastuusta vaan voitaisiin viitata vahingonkorvauslakiin (Hanken).
- Vastuun jakautuminen useamman kesken ja regressioikeus selvitettävä (OM).

22 § Yliopistokollegio

- Yliopistokollegion koko ok, mutta kullakin jäsenellä voisi olla henkilökohtaiset varajäsenet (HY).
- 22 §:n 1 momentin toinen virke: *Yliopistokollegiossa tulee olla edustettuina 15 §:n 2 momentissa tarkoitetut yliopistoyhteisön ryhmät tasapuolisesti* (TaY, SYL).
- Yliopistokollegion tehtäviin luontevasti voisi kuulua hallituksen valvonta (TaY).
- Yliopistokollegion merkitystä akateemisen vapauden ylläpitäjänä tulisi vahvistaa kansleri-instituution rinnalla. Yliopistokollegion tulee valita kansleri (TY:n kansleri).
- Pykälään lisättäisiin: *Kollegio valitsee puheenjohtajan keskuudestaan* (TuKKK).
- Pykälään lisättäisiin säännökset vaaleista (TuKKK).
- Yliopistokollegion tulisi valita myös yliopistoyhteisön edustajat hallitukseen kuultuaan asianomaisia ryhmiä tai se tekisi valinnan ryhmien esitysten pohjalta (OY, TeaK, VY, ÅA).

- Jotta edustuksellisuus toteutuisi, yliopistokollegio tulisi valita vaalikokouksessa tai vaaleilla tai muulla tavalla, jossa yliopistoyhteisön eri ryhmien näkemykset tulevat esiin (VY).
 - 2 momentin tulisi kuulua seuraavasti: *Yliopistokollegion tehtävänä on: 1) päättää hallituksen jäsenmäärästä ja hallituksen toimikaudesta (ei mandattid, vaan mandatperiod) 2) valita hallituksen jäsenet 3) valita yliopiston valtuutetut (Hanken).*
 - Ei ole säädetty yliopistokollegion jäsenten valintaprosessista tai toimikaudesta (VTV).
 - Ei tulisi yliopistokollegion kokoa rajata lailla (CHERIF, Vihr., SYL, STTK). Kollegioon tulisi kuulua yhtä monta jäsentä kustakin 15 §:n 2 momentissa mainitusta ryhmästä (Vihr., SYL, STTK).
 - Heikentää autonomiaa, koska on lähinnä vain vaalikokous (Vas.).
 - Lisätään 2 momenttiin: *7) valita rehtori tai rehtorit ja päättää heidän työnjaostaan sekä erottaa rehtori, jos siihen on perusteltu syy; 8) hyväksyä johtosäännöt ja muut vastaavat yleistä järjestäytymistä koskevat määräykset sekä päättää yliopiston toimintarakenteesta; 9) päättää 23 §:ssä tarkoitettujen yliopiston valtuutettujen tehtävistä. Uusi 3 momentti: Yliopistokollegio voi erottaa hallitukseen valitut luottamushenkilöt kesken toimikauden, jos he tai jotkut heistä eivät nauti kollegion luottamusta. Erottamispäätös koskee kaikkia hallitukseen valittuja luottamushenkilöitä. Asia tulee vireille, jos vähintään kaksi kolmasosaa kollegion jäsenistä on tehnyt sitä koskevan aloitteen (Vas.).*
 - Poistetaan pykälän 2 momentin 4 kohta (Teknolomiteollisuus).
 - Myös yliopistokollegiossa tulee olla edustettuina pk-yritysten edustajat (Suomen Yrittäjät).
 - Hallintoelinten yliopistoyhteisön jäsenet tulisi jakaa neljään ryhmään (STTK, YLL, OAJ, PARDIA, YHL, Suomen Akateemisten Naisten Liitto).
 - Yliopiston yksiköt valitsevat itse johtajansa (YHL).
 - 30 - 100 jäsentä ja henkilökohtaiset varajäsenet. Kollegion tulee olla sidottu yliopistoyhteisön ryhmien nimeämiin ehdokkaisiin hallitusta valitessaan (YLL, OAJ).
 - Yliopistokollegion enimmäismäärä (50) liian pieni suurille yliopistoille (PARDIA).
 - 50-150 jäsentä suhteutettuna yliopiston kokoon, tieteenalojen määrään sekä henkilöstön määrään (YHL).
 - Miten yksittäistapauksessa päätetään kollegiopaikkojen jaosta yliopistoyhteisön kesken? Mikä on kollegion ja sen jäsenten toimikausi tai miten kollegio toimii? Kuinka usein kollegio kokoontuu tai kuka voi kutsua koolle ylimääräisen kokouksen, kuka voi moittia kollegion päätöstä ja millä edellytyksillä? (OM).
 - *Yliopistokollegion toimikaudesta ja valintamenettelystä määrätään johtosäännöllä (Prof.).*
 - *Yliopistokollegion tehtäviin lisätään*
 - *rehtorin valinta ja*
 - *yliopiston johtosääntöjen vahvistaminen*
 - *valtuutettujen tehtävät*
- Yliopistokollegio voi erottaa hallitukseen valitut luottamushenkilöt kesken toimikauden, jos he tai jotkut heistä eivät nauti kollegion luottamusta. Erottamispäätös koskee kaikkia hallitukseen valittuja luottamushenkilöitä. Asia tulee vireille, jos vähintään kaksi kolmasosaa kollegion jäsenistä on tehnyt sitä koskevan aloitteen (Tieteentekijöiden liitto).*

23 § Yliopiston valtuutetut

- Valtuutettujen tehtävät yliopistokollegiolle (HY, rehtorien neuvosto, TY, TaY, TuKKK, OY, TEAK, VTV, ÅA, ÅA:n kansleri, Keskuskauppakamari, STTK, AKAVA, Tieteentekijöiden liitto, PARDIA, YHL, Suomen Akateemisten Naisten Liitto, Edistysellinen tiedeliitto, Kaijanaho).
- Valtuutetut voisivat yleisesti valvoa yliopiston hallintoa ja toimintaa ottaen huomioon muun ohella toiminnan laatu (KuvA).
- 1 momentin alku muutettaisiin seuraavasti: *2-3 valtuutettua, joilla on henkilökohtaiset varajäsenet* (KuvA).
- Tulisi kuvata mikä on valtuutettujen oikeudellinen asema ja vastuu (OKV).
- Tehtävät jollekin toiselle yliopiston toimielimelle (EK).
- Tehtävät jäävät vähäisiksi (Prof.).
- Poistetaan pykälä (Teknologiateollisuus).
- Perusteluissa asian käsittelyä tulee laajentaa. Lakiin tulee ottaa ainakin vaatimus valtuutettujen taloudellisesta asiantuntemuksesta (OM).

24 § Opetuksen, tutkimuksen sekä muiden toimintojen organisaatio ja hallinto

- Pykälän tulee sisältää se, että hallintoelimiin voidaan johtosäännöllä määrätä ulkoisia jäseniä (HY, ÅA, EK).
- Koko pykälä voidaan poistaa tarpeettomana (Hanken).
- Pykälän perusteluissa yliopistokeskusten maininta on riittävä (TaY, TuKKK, SEFE).
- Yliopistokeskuksista ei tule säätää laissa (Hanken).
- Yliopistokeskukset yliopistojen alueellisen yhteistyön muotona tulee kirjata 3 momenttiin (Yliopistokeskuskaupungit, Päijät-Hämeen liitto, Kainuun maakunta - kuntayhtymä, Satakuntaliitto).
- 3 momenttiin lisätään: *Yliopistot voivat toteuttaa yhteistoimintaansa myös yliopistokeskuksissa (SDP, Satakunnan Yrittäjät). Yliopistokeskusten toiminnassa painottuvat erityisesti yhteiskunnallinen vuorovaikutus ja alueellinen vaikuttavuus tutkimuksen ja siihen perustuvan opetuksen ohella (SDP).*
- Pykälässä tulee olla velvoittava maininta yliopistokeskuksista yliopistojen alueellisen yhteistyön muotona yhteiskunnallisen palvelutehtävän ja siihen liittyvän alueellisen toiminnan hoitamiseksi. Samassa yhteydessä tulee mainita, että yliopistoilla voi olla strategisia liittoumia mm. ammattikorkeakoulujen kanssa (Kajaanin Akateemiset Naiset).
- *Yliopistolla voi olla toisten yliopistojen kanssa yliopistokeskuksia tai muita yhteisiä yksiköitä sekä yhteisiä yksiköitä ammattikorkeakoulujen, tutkimuslaitosten tai muiden julkisten taikka yksityisten yhteisöjen kanssa (Kesk., Satakunnan kauppakamari, Turun ammattikorkeakoulu, Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu, Humak, HAMK, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, HAAGA-HELIA, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Rovaniemen ammattikorkeakoulu, Metropolia, ARENE, Etelä-Savon maakuntaliitto).*
- Pykälään tulee lisätä: *Yliopistolla voi olla myös yhteisiä yksiköitä toisten yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, tutkimuslaitosten tai muiden julkisten taikka yksityisten yhteisöjen kanssa (LY).*
- ehdotuksessa käsiteltävä myös yliopistojen ja valtion sektoritutkimuslaitosten yhteistyötä (STM)

- Uusi alaluku, jossa käsitellään yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen suhdetta (LY).
- Koska yliopistot voivat omassa johtosäännössään määritellä omat toimielimensä, niiden keskinäiset suhteet ja tehtävät, on varmistettava tiedekuntien asema sekä toimintaedellytykset. Tiedekunta on edelleen tieteen hallinnon toimiva perusyksikkö eikä niitä tule lakkauttaa tai muuttaa olennaisesti nykyisestä (LY).
- Säätiöyliopiston sisäisessä akateemisessa hallituksessa tulee olla yliopistoyhteisön eri ryhmien edustus kolmikantaperiaatteen mukaisesti (TTY).
- 4 momentin ensimmäinen virke tulisi kirjoittaa seuraavaan muotoon: *Opintosuorituksia koskevien oikaisupyynnöiden käsittelyä varten yliopistossa on yksi tai useampi tutkintolautakunta tai vastaava toimielin* (TTY).
- Yliopistoilla itsellään tulee olla oikeus määritellä miten ja missä ne järjestävät toimintansa. Yliopistolain ei tulisi sisältää sellaisia elementtejä, jolla rajoitetaan tätä oikeutta (Aalto-korkeakoulusäätiö).
- 1 momentissa ei ole käytetty sanaa "korkeakoulu". 1 ja 3 momenttien suhdetta on tarkasteltava (OKV).
- Uusi 4 momentti: *Opetusta ja tutkimusta tekevän yliopiston yksikön johtajan tulee edustaa korkeaa tieteellistä pätevyyttä tai taiteellista ansioituneisuutta* (Prof.).
- Liian väljä pykälä. Jos yliopiston ylimmän johdon vastuusuhteet ovat lakiesityksen mukaiset, olisi tiedekuntia tai vastaavia yksiköitä koskevia lainkohtia tarkennettava tieteellisen tutkimuksen ja päätöksenteon turvaamiseksi (Tieteentekijöiden liitto).
- Yliopistojen sisäinen rakenne ja monijäsenisten hallintoelinten asema tulee tarkentaa laissa siten, että yksiköllä on aina monijäseninen hallintoelin (YHL).
- Yliopistojen yhteisissä yksiköissä pysyvän henkilöstön tulee kuulua yhteen yliopistoon (YHL).
- Uusi momentti: *Yliopistolla on vastuu yliopistoyhteisön liikuntapalveluiden järjestämisestä* (OLL).
- Tulisi määrittää yliopistokeskus-termin merkitys koordinoituna, alueellisena, emoyliopistojensa alaista toimintaa harjoittavana verkosto-organisaationa. Samalla tulisi määrittää prosessi, miten koulutuskeskittymä voi saada yliopistokeskittymästatuksen (Tietojenkäsittelyalan koulutustoimikunta).
- Miten 3 momentin mukaiset yksiköt eroavat 1 momentin yksiköistä? (OM).

25 § Johtosäännöt ja määräykset

- Johtosääntöjen ja muiden sisäisten määräysten uudistamiselle jää erittäin vähän aikaa uudistuksen kiireisen aikataulun takia (TaY).
- Mitä muilla määräyksillä tarkoitetaan? (Tieteentekijöiden liitto).

26 § Monijäsenisen hallintoelimen päätöksenteko

- Pykälään tulisi lisätä se, että opintosuorituksen arvosteluun saavat osallistua vain ne jäsenet, joilla on samantasoinen opintosuoritus (HY, TaY, TUKKK, LTKK).
- Esittelymenettelystä monijäsenisissä päätöksentekoelimissä tulisi mainita pykälässä (Tieteentekijöiden liitto).
- Tulisi lisätä: *Toimielinten jäsenten vaalissa voidaan käyttää sähköistä äänestämistä* (Metropolia).
- Mitä suhteellisella vaalitavalla tarkoitetaan? (OM).

27 § Hallintomenettely ja julkisuus

- Esittelymenettelyä koskeva säännös tulisi lisätä pykälään (HY, TaY, TeaK, ÅA, YHL).
- Tulisi lisätä, että kokonaispalkat ovat julkisia (TY, Vas., Prof. Tieteentekijöiden liitto, JUKO, LAL).
- Julkisoikeudellisten ja yksityisoikeudellisten säännösten soveltamissuhteisiin ei ole kaikilta osin kiinnitetty riittävästi huomiota (TY).
- Yliopistokonsernia koskevan sääntelyn sijoittelu (27 ja 59 §) kaipaa vielä pohdintaa (LY).
- Hallintolain soveltaminen ylioppilaskuntaan tulisi siirtää 42 §:ään, jossa säännellään ylioppilaskunnasta (LY).
- julkisuuslain soveltaminen rekrytointeihin ja palkkaukseen asettaa suomalaiset yliopistot kilpailijoitaan olennaisesti huonompaan asemaan (HKKK).
- Julkisen tehtävän määrittely ongelmallista (VY).
- Velvollisuus hallintolain noudattamiseen näyttäisi pykälän mukaan suppeammalta kuin mitä Aalto-korkeakoulusäätiö on osaltaan sitoutunut noudattamaan sääntöjensä 14 §:n 1 momentissaan määrittelemänsä julkisen tehtävän kautta. Yksityiskohtaisissa perusteluissa tulisi käsite avata tarkemmin (TaiK).
- Julkisuuslain soveltamisalaa tulisi tarkentaa yksityiskohtaisissa perusteluissa, koska julkisuuslaki kohtelee eri oikeushenkilömuotoja eri tavalla (TaiK).
- Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on julkisuusperiaatteen kannalta pannut merkille kriittisen keskustelun, jota on käyty säätiölain mukaisen Aalto-yliopiston rehtorin valinnasta ja tämän valinnan salassapidosta (EOA).
- Opinnäytetöiden julkisuutta olisi selkeytettävä (EOA).
- Pykälä on harhaanjohtava ja epätarkka. Perustelut ovat vähän erikoiset ja koukeroiset. Hallintolakia on noudatettava kaikessa päätöksenteossa (PARDIA).
- Hallintolain soveltamista koskeva muotoilu on selkeä (YHL).
- Palkkatietojen osalta tulee noudattaa nimikirjalain 7 §:n 1 momenttia ja yliopistoissa tulee soveltaa valtion yhteistoimintalakea (PARDIA, YHL).
- *Yliopistojen toiminnan julkisuuteen sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään viranomaisen toiminnan julkisuudesta (OM).*

4 luku Henkilöstö

28 § Yliopiston henkilöstö

Nimittäminen

- Yliopiston *johtosäännössä* pitäisi voida määrätä siitä, millä yliopiston päätöksentekuelimellä on henkilöstön ottamisvalta ja palvelussuhteen päättämisvalta. (TaY, TY:n kansleri, Pardia, Yliopistojen ja tutkimusalan henkilöstöliitto)
- *Esitetty malli saattaa olla perusteltu*. Vaihtoehtoisesti rehtorin tehtäväksi voitaisiin säätää suoraan rehtorin alaisuudessa toimivan johtavan henkilöstön valinta ja professorien ottaminen toistaiseksi tai vähintään kahden vuoden määräaikaiseen työsopimussuhteeseen, jolloin muun henkilöstön ottamisesta määrättäisiin johtosäännössä. (TuKKK)
- Päätösvalta vakinaisen henkilöstön virka- ja työsuhteen päättämisestä tulee olla *monijäsenisellä toimielimellä*. (OAJ, Yliopistonlehtorien liitto)
- *Rehtorin nimityspäätös monijäsenisen hallintoelimen esityksestä* ainakin kun kyse tieteellisen asiantuntemuksen perusteella rekrytoitavasta. (Edistysellinen tiedeliitto ry, TY, Tieteentekijöiden liitto, JUKO, Prof., Vasemmistoliitto)
- *Yliopistokollegion tulisi valita kansleri, ja kanslerin tulisi nimittää professorit*. Professorin nimittämistä koskevan esityksen tulisi perustua asiantuntijoiden kuulemisen jälkeen asianomaista alaa edustavan monijäsenisen elimen päätökseen. (TY:n kansleri)
- Henkilöstön rekrytoinnin tehostamispyrkimys ja kelpoisuusvaatimusten vähentäminen on kannatettavaa. (JHL ry)
- Professorin nimittämiseen liittyvä asiantuntijamenettely tulee ulottaa koskemaan myös yliopistolehtorin työsuhteita. (Vasemmistoliitto); asiantuntijamenettelyä tulee soveltaa muihinkin kuin professorin tehtäviin valittaessa. (Helsingin tutkijanaiset ry)
- Lailla tulee huolehtia siitä, että yhdenvertaisuus ja sukupuolten välinen tasa-arvo huomioidaan henkilöstöä valittaessa. (Naisjärjestöjen keskusliitto, Helsingin tutkijanaiset ry, Suomen akateemisten naisten liitto)
- Olisi selvitettävä tarve luoda lakisääteisiä takeita sekä henkilöstön valinnan avoimuuteen että yliopistojen tutkimus- ja opetustoiminnan korkean tason turvaamiseen. (OM)

Kelpoisuusvaatimukset

- Kelpoisuusvaatimuksista olisi säädettävä *vähintään asetustasolla*, ei johtosäännöissä. (TaY, TY, LY, TY:n kansleri, Naisjärjestöjen keskusliitto, Akava, Edistysellinen tiedeliitto ry, Suomen akateemisten naisten liitto, OAJ, Yliopistonlehtorien liitto, Tieteentekijöiden liitto, JUKO, Prof., Vas., Suomen ekonomiliitto, LAMK, OpKTK, Krist., Suomen Lakimiesliitto)
- *Professoreiden kelpoisuusvaatimuksista tulisi säätää laissa*. (JY, LTY, TuKKK)
- Kelpoisuusvaatimukset johtosäännössä on kannatettavaa. (TeaK, SibA, EK, Suomen Yrittäjät)
- *Yliopistojen yhteistyö johtosääntövalmistelussa on tärkeää, jotta kelpoisuusehdot eivät eriytyisi korkeakoulujen välillä perusteettomasti*. (OY, VNK)
- Opetushenkilöstön osalta on määriteltävä myös *pedagogiset kelpoisuusvaatimukset*. (Akava, OAJ, HKKK:n lehtorit, Yliopistonlehtorien liitto, LAMK); professorin valinnan edellytyksenä tulee olla osoitus pätevydestä opettajana. (Nuorten lääkärin yhdistys)

- Opetustehtävissä toimivilta tulisi edellyttää opetustaitojen osoittamista tavalla, joka määritellään tarkemmin yliopiston johtosäännössä. (TTY)

Muuta

- Yliopistojen tulisi nimetä yliopistollisiin keskussairaaloihin lääketieteen professorien rinnalle myös *hoitotieteen professorit*, joiden tehtävänä on hoitotieteellisestä tutkimuksesta vastaaminen. (Terveystieteiden akateemiset johtajat ja asiantuntijat)
- Säännökseen ehdotetaan lisättäväksi 2 momentti seuraavasti: "Yliopistossa työskentelee myös apuraha- ja muita tutkijoita, jotka saavat rahoituksen yliopiston ulkopuolelta siten, ettei heidän ja yliopiston välille synny työsuhdetta. Yliopiston johtosäännössä on otettava huomioon apurahatutkijat siten, että apurahatutkijan asema mahdollisimman kattavasti rinnastetaan yliopistoon työsuhteessa olevan henkilöstön asemaan erityisesti silloin, kun apurahatutkijalla ei ole rahoituksensa kautta työsuhdetta muuhun yhteisöön." (Helsingin tutkijanaiset ry)

29 § Henkilöstön palvelussuhde

Palvelussuhteen muoto

- Perustelut palvelussuhteen muuttamiselle ovat niukat. Henkilöstön aseman sääntely jää lakiluonnoksessa melko vähäiseksi. (TaY, LY, VY, Tieteentekijöiden liitto, Prof., Vasemmistoliitto, OM)
- Palvelussuhteen muutos tulee perustella ottaen huomioon perustuslain 124 §. (HY)
- HE:ssä tulisi esittää perusteellisemmin, mitä seuraamuksia virkasuhteesta luopumisella olisi henkilöstön asemaan ja hallintotehtävien hoitamiseen. (TY, VY)
- Henkilöstön *rikosoikeudellinen asema/virkavastuu* tulee määritellä. (OM, OKV, Pardia, KHO, NLY, Tieteentekijöiden liitto, Prof., Vas., Harjoittelukoulujen rehtorit ry)
- *Työnantajan direktio-oikeus vs. opetuksen ja tutkimuksen vapaus* ja julkisen vallan käyttäminen; näiden yhteensovittaminen tulisi täsmentää säädösten tasolla. (Korkeakoulututkimuksen seura, Turun yliopiston kansleri)
- Palvelussuhteen muuttuminen tulee arvioida sukupuolivaikutusten kannalta. (Helsingin tutkijanaiset ry)
- *Virkasuhte sopii työsopimussuhdetta paremmin opetus- ja tutkimustehtäviin* samoin kuin muihinkin virkavastuuta edellyttäviin tehtäviin. (LY, TY:n kansleri, Edistyksellinen tiedeliitto ry, Tieteentekijöiden liitto, JUKO, Prof., OAJ, Yliopistonlehtorien liitto, Vas., Krist.)
- Palvelussuhdelajeina tulee voida käyttää *virka- ja työsuhdetta nykyiseen tapaan*. *Palvelussuhdeturvaan tai palvelussuhteen ehtoihin* ei muutos saa vaikuttaa miltään osin huonontavasti. (Pardia, Yliopistojen ja tutkimusalan henkilöstöliitto)
- *Virkasuhteiden muuttumista työsopimussuhteiksi ei pidetä ongelmana*. (TTY, VY, TeaK, Tekniikan akateemisten liitto, Suomen ekonomiliitto, Suomen Yrittäjät, KKK)
- Työsuhteen valinnalle yliopistojen yksinomaiseksi palvelussuhteeksi *ei ole valtiosääntöoikeudellista estettä*. (OM)
- Laki turvaisi irtisanomistilanteissa vain henkilöstön taloudelliset intressit, ei sen sijaan perustuslaissa turvattua tieteen ja opetuksen vapauden toteutumista. Tältä osin ehdotetut säännökset kaipaavat täydentämistä. (KHO)

- Kliinisten alojen lääkäriopettajat ovat yleensä sivuvirkasuhteessa yliopistosairaaloihin tai muihin terveydenhuollon toimintayksiköihin. Työsuhteen ja virkasuhteen yhdistämisestä voi seurata ongelmia. Lääkärin toimintaan sisältyy eräitä lakisäätteisiä tehtäviä, jolloin toiminta muuten kuin virkasuhteessa voi olla ongelmallista. Tulisi mahdollistaa virkasuhteessa toimiminen silloin, kun se on tarkoituksenmukaista. (STM, Suomen lääkäriliitto)
- Siirryttäessä palvelussuhteesta työsuhteeseen menettelyyn muutos ei saa heikentää professorikunnan mahdollisuutta tuoda esiin omia näkökantojaan. Moniarvoisuus ja riippumattomien asiantuntijoiden mielipiteenvapaus yliopiston sisällä on edelleen turvattava. (RIL)

Määräaikaisuuden perusteet

- *Työsopimuksissa säädetyt määräaikaisen työsuhteen perusteet ovat riittävät, ehdotetaan lakiehdotuksen 29 §:n 2 momentin poistamista.* (JHL ry, Akava, Tieteentekijöiden liitto, JUKO, TKK:n henkilöstöjärjestöt, Vasemmistoliitto, Luonnontieteiden Akateemisten Liitto)
- Määräaikaisen palvelussuhteen käyttöä ei tule laillistaa työsopimuslakia tai virkamieslakia laajemmalle. (Pardia, Yliopistojen ja tutkimusalan henkilöstöliitto, Tekniikan akateemisten liitto?, Tieteentekijöiden liitto)
- *Perusteluissa tulisi määritellä, mitä tarkoitetaan pätevyysillä opetus- ja tutkimustehtäviin* määräaikaisessa palvelussuhteessa. (TuKK, JUKO, OAJ, Yliopistolehtorien liitto, TaiK:n ylioppilaskunta,)
- 2 momentin sanamuotoa tulee täsmentää siten, että se vastaisi paremmin jatkokoulutustarpeita. (Prof.)
- 2 momenttiin ehdotetaan lisäys: "... taikka opetustehtäviin, jotka edellyttävät taiteellista uudistumista." Taideyliopistoissa kaikki opettajat, joilta edellytetään taiteellisia ansioita, nimitetään määräaikaisesti, koska taiteilijat tyypillisesti ansioituvat ja uudistuvat taidekentällä, eivätkä yliopistot ole ensisijaisia taiteellisen toiminnan harjoittamisen paikkoja. (KuvA, TeaK)
- 2 momentti erittäin tärkeä ja kannatettava. Lainkohdan rikkominen olisi myös erikseen ankarasti sanktioitava. (HKKK)
- Määräaikaisten työsuhteiden käyttöä koskeva erityinen yliopistosäännös lienee asiallinen. (LY)
- Määräajaksi työsuhteeseen ottamisen perusteita tulee täydentää perustutkinto-opiskelijana tehdyn työn osalta, jonka tekeminen harjoittelu- ja pätevyystarkoituksessa on yleistä. (TKK, TuKKK, RIL)
- Tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen vapaus kiellettyinä irtisanomisperusteena on varsin abstrakti käsite, josta löytyy monenlaisia tulkintoja ja määritelmiä. (OY)
- Jatko-opiskelijan ja opinnäytetyöntekijän asema vaatii selkeytystä määräaikaisen työsopimuksen perusteista säädettäessä. Säännöksen muotoilu mahdollistaa vastoin työsopimuslain määräyksiä määräaikaisten työsopimusten ketjuttamisen ilman aikarajaa. Laissa tulisi tarkentaa, että ketjutusoikeutta käytetään vain opiskelijan opintoja eteenpäin vieviin työtehtäviin. (Krist.)
- *Määräaikaisuuden tulee koskea vain erityistapauksissa tutkijanuramallia ja jatkokoulutettavia.* Pääsääntönä tulee olla, että opetustehtäviin otetaan aina toistaiseksi. (OAJ, Yliopistonlehtorien liitto, HKKK:n lehtorit, Helsingin tutkijanaiset ry)

- Kaikki virka- ja työsuhdetta säätelevät lait turvaavat osa-aikaiselle henkilöstölle saman oikeuden pysyvään palvelusuhteeseen kuin kokoaikaisellekin henkilöstölle. On asiantonta säätää osa-aikaisuus määräaikaisuuden perusteeksi. (OAJ, Yliopistonlehtorien liitto, HKKK:n lehtorit)
- Jos virkasuhteet muutetaan työsuhteiksi, tulee myös osa-aikaisiin tuntiopettajiin noudattaa määräaikaperusteen osalta työsopimuslakia. Samoin tulee selkeästi mainita työsopimuslain 2:5 §:n mukaisesta periaatteesta lisätöiden tarjoamisesta aina ensisijaisesti osa-aikatyötä tekeväälle henkilölle ennen uuden henkilön palkkaamista. (OAJ, Yliopistonlehtorien liitto, HKKK:n lehtorit)
- Sivutoimisten tuntiopettajien tehtävien laatu tulisi määritellä lain perusteluissa. (Yliopistojen ja tutkimusalan henkilöstöliitto)
- Negatiivinen kehitys, että esityksessä helpotetaan määräaikaisten työsopimusten solmimista yliopistossa. (Peruss.)
- Määräaikaisuuksia on vähennettävä. (Akava)

Muuta

- 29 §:ssä voisi olla viittaus työsopimuslain 1 luvun 1 §:n työsopimuksen käsitteeseen. (STM)
- Työsopimuslaista poikkeavasti säätämistä tulisi välttää. Jos työsuhteen ehdoista säädetään työsopimuslaista poikkeavasti (purkaminen, irtisanominen, määräaikaisuuden peruste) niin myös työsuhteen ehtojen valvonnasta tulisi säätää. Ellei erikseen muuta säädetä, työsuojelupiirit voivat ottaa kantaa vain työsopimuslain mutta eivät yliopistolain sisältöön. (STM)
- Lakiluonnoksessa on määritelty aikaisempaan tapaan opettajan velvollisuudet suhteessa työnantajaan. Sen sijaan vastaava määrittely tutkijoiden osalta puuttuu. Mikäli 29 § säilytetään esitetyssä muodossaan, tulee *tutkijoiden velvollisuudet* ottaa lakiin samalla tavalla kuin opettajien osalta tai täsmentää lain perusteluja. (OY)
- Säännöksestä tulisi käydä ilmi, että yliopistot voivat tehtävänsä hoitamiseksi *ostaa asiantuntija- ja muita palveluita myös yrityksiltä*. (Suomen Yrittäjät)
- Ehdotetaan uusi 3 momentti: Yliopistoissa sovellettaviin virkaehtosopimukseen sovelletaan valtion virkaehtosopimuslainsäädäntöä soveltuvin osin ja työehtosopimukseen työehtosopimuslainsäädäntöä. (Prof., Tieteentekijöiden liitto, JUKO, Vasemmistoliitto.)
- Määräaikaisuuden perusteeksi ehdotetaan otettavaksi TSL:n lisäksi ainoastaan sivutoiminen tuntiopetus. Tämän vastapainoksi ehdotetaan säädettäväksi uusi pykälä *pätevöitymistehtävistä*. Pätevöitymistehtävissä työntekijän pääasiallinen tehtävä olisi suorittaa jatkotutkiminto tai pätevyitä tutkimus- ja opetustehtäviin. Pykälä olisi tarkoitettu sovellettavaksi neliportaisen tutkijanuran portailla 1 (nuorempi tutkija) ja 2 (tutkijatohtori), mutta myös porras 3 (yliopistonlehtori) voisi tulla kyseeseen. Pätevöitymistehtävästä yliopisto ja työntekijä tekisivät kirjallisen sopimuksen, jossa sovittaisiin pätevyystavoite sekä mittarit, joilla etenemistä mitataan tehtävän aikana ja kuinka todetaan tavoitteen tulleen saavutetuksi. Yliopisto voisi irtisanoa pätevyittämissä tehtävissä olevan työntekijänsä kaikilla työsopimuslain mahdollistavilla perusteilla. Tämän lisäksi säädettäisiin yliopistolle oikeus irtisanoa tällainen työsuhde, jos pätevyitymisprosessi ei etene asianmukaisesti, sekä sitten, kun pätevyittämissä tavoite on saavutettu. (FM Antti-Juhani Kaijanaho)

30 § Professorin tehtävät, valinta ja arvonimi

Tehtävät

- Professorin tehtävän määrittely on esitettyssä muodossaan kannatettava. (HY)
- Jatko-opiskelijoiden ohjaus ja opinnäytetöiden ohjaus tulisi lisätä yksilöitynä professorien työtehtäviin. (Krist.)
- Vähintään perusteluissa tulisi olla maininta siitä, että professorin tehtävät ovat pitkäjänteisiä ja niihin on *perusteltu nimittää pääsääntöisesti toistaiseksi*. (Prof.)

Kutsumenettely

- *Kutsumenettelyn laajentaminen ei ole perusteltu*. (Akava, Naisjärjestöjen keskusliitto, Tekniikan akateemisten liitto, Suomen akateemisten naisten liitto, Suomen ekonomiliitto, Krist.); Kutsumenettelylle asetetaan liian väljät kriteerit. (Edistysellinen tiedeliitto ry)
- Laissa tulee säätää, että kutsumismenettely on tarkoitettu *erittäin poikkeukselliseksi* rekrytointimuodoksi. (TaY, TY:n kansleri)
- Kutsumismenettelyn käyttämisen edellytykseksi tulisi säätää *perusteltu syy*. ("Tehtävä voidaan täyttää myös haettavaksi julistamatta kutsumenettelyllä, jos siihen on perusteltu syy.") (HY)
- Kutsumenettelyllä valittavan tulee olla *erityisen ansioitunut*. Määräajaksi kutsuttavankin täytyy olla kiistatta kelpoinen. (TaY, TY:n kansleri, Akava, Tekniikan akateemisten liitto, Tieteentekijöiden liitto, JUKO, Prof., Vas., SDP, Suomen Lakimiesliitto, RIL)
- *Kutsumismenettelyn edellytysten keventäminen on kannatettavaa*. (HKKK)
- Rekrytointimenettelyn valinta tulisi olla yliopiston vapaassa harkinnassa. (OY)
- Säännöksen ja perustelujen yhteneväisyyden turvaamiseksi perusteluihin tulee lisätä seuraava: "Pykälän mukaan professorin tehtävän täyttäminen tapahtuisi nykyiseen tapaan lähtökohtaisesti julkisen haun kautta toistaiseksi voimassa olevaan tai vähintään kahden vuoden määräaikaiseen työsuhteeseen. Lisäksi alle kahden vuoden määräaikaiseen professorin työsuhteeseen voitaisiin ottaa ilman avointa hakua." (Naisjärjestöjen keskusliitto, Suomen akateemisten naisten liitto)
- Säännöksen 2 momentissa tai perusteluissa tulisi mainita *tenure track -järjestelmä*: "Professorin tehtävä voidaan kuitenkin täyttää kutsusta silloin, kun tehtävään voidaan kutsua ansioitunut kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilö tai kun tehtävä täytetään yliopiston johtosäännöllä vahvistetun urapolkujärjestelmän (tenure track) kautta tai kun tehtävään valitaan määräajaksi." (Aalto-korkeakoulusäätiö, TKK, HKKK)
- Kutsuprofessuurikausien määrä määräaikaisilla professoreilla pitäisi rajata esim. 1-2 peräkkäiseen kauteen henkilöä kohti. (Krist.)

Asiantuntijamenettely

- Asiantuntijamenettelyn *tulee koskea myös kutsumenettelyä*, tästä tarpeen säätää selvyuden vuoksi laissa. (TaY, JY, TY, HY, Turun yliopiston kansleri)
- Asiantuntijamenettelyä tulisi soveltaa *vain valittaessa henkilö toistaiseksi voimassa olevaan työsopimussuhteeseen*, tai vaihtoehtoisesti vähintään viiden vuoden määräaikaisiin työsuhteisiin. (JY)

- Perusteluissa tulisi painottaa perusteellisen arviointimenettelyn tärkeyttä professorinimityksissä. (Hanken)
- Ei perusteltua että asiantuntijat lausuvat kaikkien hakijoiden kelpoisuudesta ja ansioista, pitäisi *rajata yliopiston käsityksen mukaan ensi sijassa tehtävään kysymykseen tulevien henkilöiden kelpoisuuden ja ansioiden selvittämiseen*. (JY)
- Asiantuntijoiden valinnasta, toiminnasta ja tehtävästä tulisi säätää asetuksella ja tarvittaessa lisäksi johtosäännössä. (Prof., Vasemmistoliitto)
- Lain tulee mahdollistaa kansainvälisten käytänteiden mukainen *tenure track -järjestelmään perustuva rekrytointiprosessi*. Valintaprosessiin sisältyvien asiantuntijalausuntojen julkisuus ei vastaa kv-käytäntöä. (Aalto-korkeakoulusäätiö, HKKK, HKKK:n ylioppilaskunta)
- 3 mom. on liian yksityiskohtainen, ainakin säätiöyliopistojen osalta lausuntojen pyytämiseen liittyvät käytännöt tulisi jättää hallituksen päätettäväksi johtosäännössä. (Teknologiateollisuus)
- Tulee säätää, että asiantuntijoiksi on valittava tasapuolisesti miehiä ja naisia, ellei tästä ole erityisen painavaa syytä poiketa. (Helsingin tutkijanaiset ry)

Arvonimi

- Yliopistoille ei tule antaa mahdollisuutta professorin arvonimen myöntämiseen. (TTY, Hanken)
- Professorin arvonimen myöntämisen edellytykseksi *erityiset syyt*. (Tieteentekijöiden liitto, Prof., Vas.)
- Tarkennus professorin arvonimen osalta: onko sidottu työsuhteeseen/määräaikainen vai tarkoitettu henkilölle pysyvästi? (ÅA, Suomen akateemisten naisten liitto)

31 § Yliopistojen hallintokieli ja kielitaitovaatimukset

- Hallituksen virallisen päätöksentekokielen tulee voida olla englanti, vaikka hallintokielen muilta osin täytyy olla suomi; Yliopiston tulee voida päättää englannin kielen tai muun kielen käytöstä hallintokielenä suomen kielen ohella. (Aalto-korkeakoulusäätiö, TKK, HKKK)
- Olisiko mahdollista antaa yliopistoille mahdollisuus käyttää hallintokielenä suomea, ruotsia tai muuta eurooppalaista kieltä? (VTT)
- Säädetäessä asetuksella *kielitaitovaatimuksista* tulee huolehtia siitä, että vaatimukset asetetaan riittävän korkealle tasolle ja että asetettu kielitaitovaatimus toteutuu myös käytännössä. (Svenska Finlands folkting)
- Yliopistolakia tulisi täydentää siten, että siihen sisältyisi säännökset yliopistojen kirjeenvaihtokielestä sekä tiedottamisessa käytettävästä kielestä kielilain 27 ja 32 §:ää vastaavasti. (OM)

Muuta

- Neuvottelu- ja sopimustoiminnan järjestäminen keskitetysti on jatkossakin tärkeää. (JHL ry, Edistyksellinen tiedeliitto ry, OAJ, Yliopistonlehtorien liitto, Tieteentekijöiden liitto, Prof.)

- Valtion työmarkkinalaitoksen tulisi jatkossakin ohjata julkisoikeudellisten yliopistotyönantajien sopimus- ja neuvottelutoimintaa. Säätiömuotoisen yliopistojen työehtosopimustoiminta tulee järjestää valtion pääsopijoiden kanssa. (Pardia)
- Henkilöstön aseman turvaamiseksi olisi järkevää säätää myös muista yliopiston henkilöstökategorioista kuin professoreista. (Helsingin tutkijanaiset ry)

5 luku Opiskelijat

32 § Opiskelijaksi ottaminen

- säännös ei mahdollista uusien ylioppilaiden suosimista, yliopistoilla ei ole omilla toimenpiteillään mahdollista saada muutosta opiskelijoiden hakeutumiseen ja valikoitumiseen niin kauan kun on mahdollisuus hakea rajattomasti useita maksuttomia tutkinto-opiskelupaikkoja (TaY)
- *lisäpisteiden poistaminen pettymys*, johtanut uusien ylioppilaiden määrän vähenemiseen; yliopistot tulisi velvoittaa kehittämään valintamenetelmiään niin, että ne huomioivat paremmin tuoreet ylioppilaat (SLL)
- *lisäpisteitä uusille ylioppilaille ei kannateta* (SYL)
- perusteluita tulee täsmentää, "erilaisia valintaperusteita ei voida soveltaa *pelkästään sen perusteella*, että yo-tutkinnot on suoritettu eri vuosina (YTL)

- sanamuoto "yhdenmukaisia valinperusteita" tulisi korvata sanamuodossa "*yhdenvertaisia/tasavertaisia valintaperusteita*", jotta siitä ilmenisi selkeämmin pyrkimys koulutustaustaltaan erilaisten hakijoiden ja hakijaryhmien yhdenvertaiseen kohteluun (OPH)
- koulutukseen ei ole aina tarkoituksenmukaista ottaa kaikkia hakijoita silloinkaan, kun hakijoita on vähemmän kuin opiskelupaikkoja, tältä osin säännöksen sanamuotoa tulisi muuttaa (SibA)
- Joensuun yliopiston ortodoksisen teologian koulutusta koskevan erityistehtävän vuoksi opiskelijavalintojen yhdenvertaisuuteen liittyvää poikkeussäännöstä lavennettava muotoon: "Jonkin kieli- tai *kulttuuriryhmän* koulutustarpeen turvaamiseksi voidaan valintaperusteista rajoitetusti poiketa" (JoY); Suomen ortodoksisen kirkon osalta opiskelijoiden yhdenmuakisista valintaperusteista on voitava rajoitetusti poiketa (Ortodoksinen kirkollishallitus)
- eri kieliryhmiä koskeva poikkeussäännös on epäselvä, voidaanko omaksi hakijaryhmäksi nimetä esim. "muu kuin suomen tai ruotsin kieli" tai "venäjän kieli"? (OAJ)
- yliopistojen hakujärjestelmää ja yliopistolain opiskelijaksi ottamista koskevaa säännöstä tulisi mahdollisuuksien mukaan selvittää tarkemmin jatkovalmistelussa; kysymys korkeakouluopintojen aloitussiestä on monitahoinen (EOA)

- säännöksessä ei huomioida aikuisopiskelijoita, jotka suorittavat avoimia yliopisto-opintoja, erillisopintoja, erillisopintoja tai täydennyskoulutusopintoja (aikuiskoulutusverkosto)
- käsite "päävalinnat" on määriteltävä (SYL)
- *opiskelijavalinnan toimittamista ja yhteishakua koskeva asetus* olisi hyvä valmistella yhteistyössä OPH:n kanssa (OPH)
- vaikka yliopistot päättävät edelleen opiskelijavalinnan perusteista, on toivottavaa, että tiedekunnat voivat jatkossakin sopia *yhteisvalinnan* periaatteista valtakunnallisella tasolla (Lääkäriliitto); yhteishakujärjestelmän luominen kannatettavaa, lisäksi selvítettävä yhteisvalintajärjestelmän hyötyjen ja haasteiden selvittämistä, yhteisvalintajärjestelmä on monilla aloilla luonteva jatko yhteishaulle (SDP)

33 § Kelpoisuus korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin

- edellytettävä myös *lukion oppimäärän suorittamista* ylioppilastutkinnon lisäksi (OPH)
- *näyttötutkintoon perustuva ammatillinen koulutus* ei tuota riittäviä yliopisto-opintojen edellyttämiä valmiuksia (TuKKK, Akava); näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon suorittaneilta tulee edellyttää yliopiston hyväksymät riittävät yleissivistävät opinnot (OAJ);
- näyttötutkintoihin perustuva kelpoisuus yliopisto-opintoihin kannatettavaa (STTK)
- ammatillista perustutkintoa koskevassa kohdassa viitattava yhdenmukaisuuden vuoksi myös ao. säädöksiin (ammattillisesta koulutuksesta annettu laki ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettu laki) (OPH)
- *erikoisammattitutkinto* mainittava kelpoisuuden antavana tutkintona (STTK, EK, Suomen yrittäjät)
- ammatillisen perustutkinnon tai sitä vastaavien opintojen osalta tulee edellyttää selvitystä kielitaidosta ja opintoalasta riippuen myös matemaattisista valmiuksista (SANL)
- ehdotus rinnastaa alemman korkeakoulututkinnon ja alemman AMK-tutkinnon soveltuvilla aloilla keskenään joko samantasoisiksi tai lähes samantasoisiksi - mainituilla tutkinnoilla on erilaiset tutkintotavoitteet, minkä vuoksi mahdollisuus edellyttää täydentäviä opintoja on välttämätön (TaY); rahoituksen järjestämistä ei ole säännelty (TaY)
- *kannatetaan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon tuottamaa jatkokoulutuskelpoisuutta* (OY, Hanken, ARENE, ammattikorkeakoulu, SAMOK, Kuntaliitto, Suomen yrittäjät); muotoilu perusteltu, koska se jättää lopullisen päätäntävällän yliopistoille (Akava); ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon tulee antaa kelpoisuus myös *ammattillisiin jatkotutkintoihin* (ARENE, ammattikorkeakoulu)
- *ylempi ammattikorkeakoulututkinto ei tuota suoraan riittävää osaamista* yliopiston jatko-opintoihin, yliopistojen oikeus valita jatko-opiskelijansa tulee säilyttää ja yliopistojen tulee edelleen voida edellyttää täydentäviä opintoja ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon kautta jatko-opintoihin hakevilta (Rehtorien neuvosto, TY, SibA; TEK, Tieteellisten seurain vk); väylien ja opintopolkujen luominen kahden korkeakoulusektorin väliseen liikkuvuuteen on tärkeää mutta tutkintojen tavoitteet ja niiden tuottamat osaamiset eivät ole suoraan vertailukelpoisia (Rehtorien neuvosto, TaY); ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneelta opiskelijalta tulee voida edellyttää täydentäviä opintoja (OY, VY, Hanken); lainkohta tulee poistaa tai perusteluissa tulee mainita, ettei lakiehdotus tuota soveltuvan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneelle subjektiivista oikeutta päästä jatko-opiskelijaksi (TY)
- ehdotus on niukasti perusteltu siltä osin, miten varmistetaan soveltuvan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon antama valmius riittävän tieteellisen tiedon ja tutkimusmenetelmien soveltamiseen yliopistollisissa jatko-opinnoissa (TaY); ensisijaisesti jatko-tutkinnon edellytyksena tulisi olla soveltuva ylempi korkeakoulututkinto - toisena vaihtoehtona voisi olla, että ylemmän amk-tutkinnon suorittaneelta edellytetään vähintäänkin metodologisia opintoja ennen jatko-opiskelijaksi hyväksymistä (LTY); huolehdittava ylemmän amk-tutkinnon tason saattamisesta tiedekorkeakoulututkintoa vastaavaksi (Taja)

- tarpeen pohtia, johtaako ko. muutos siihen, että ammattikorkeakoulujen ylemmät amk-tutkinnot muodostuisivat identtisiksi yliopistojen ylempien korkeakoulututkintojen kanssa - tämä ei ole ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen etujen mukaista (Helsingin yrittäjät)
- tohtoriopintoihin voidaan ottaa opiskelijaksi vain henkilö, joka on suorittanut yliopiston ylempään korkeakoulututkintoon (TKK); ylempi ammattikorkeakoulututkinto ei tuota riittäviä yliopisto-opintojen valmiuksia - ko. lainkohta tulisi poistaa (TuKKK, TTY, Prof., TTL); jatko-opintoihin ei voida ottaa ylempään ammattikorkeakoulututkintoon suorittanutta henkilöä (RIL)
- tulisi säätää myös mahdollisuudesta ottaa alemman korkeakoulututkinnon suorittanut sekä ylempää korkeakoulututkintoa että jatkotutkintoa suorittamaan; tätä eräissä eurooppalaisissa yliopistoissa käytössä olevaa menettelyä ei saa lakiteitse sulkea pois (TY)
- oikeustieteen maisterin tutkinnon suorittamisoikeutta ei pidä kytkeä suomalaisen oikeusnotaarin tutkinnon suorittamiseen; ristiriidassa Bologna -tavoitteiden kanssa; mikäli säilytetään, myös vastaavan ulkomaisen oikeustieteen tutkinnon on tuotettava kelpoisuus OTM-tutkintoon (HY); kelpoisuusvaatimusten sijasta lainsäädäntöä tulee korjata tiettyjen virkojen pätevyysvaatimusten suhteen, jotta vältetään samanlaiset vaatimukset myös muilla koulutusaloilla (Krist.)
- oikeusnotaarin tutkinto OTM-tutkintoon johtavien opintojen edellytyksenä perusteltu kirjaus (Akava, Lakimiesliitto); tarpeeseen järjestää oikeustieteellistä osaamista sisältäviä tutkintoja, jotka eivät ole oikeustieteellisiä yleistutkintoja, voidaan vastata nykyisen tutkintojärjestelmän mukaisesti muilla kuin oikeustieteellisillä tutkinnoilla (Lakimiesliitto); oikeustieteellisten yleistutkintojen lisäksi järjestettävä muita oikeustieteellistä osaamista sisältäviä tutkintoja (Akava)
- pykälään tulee lisätä säännös "Yliopistojen tulee tunnustaa eri tavoin hankittu osaaminen" (Aikuiskoulutusneuvosto, STTK)

34 § Opiskelupaikan vastaanottaminen

- yhden opiskelupaikan säännöksen tarkentaminen *kannatettava muutos* (SYL, SAMOK)
- ei paranna hakijoiden oikeusturvaa, ei muuta sitä tosiasiaa, että opiskelijoiden muutostoiveita käsitellään eri korkeakouluissa hyvin eri tavoin; lakiin pitäisi lisätä *mahdollisuus antaa hakijan vaihtaa opiskelupaikkansa* korkeakoulun/jonkun valtakunnallisesti kootun lautakunnan kohtuuttomaksi arvioimassa tilanteessa (OPH); lainsäädännön tulisi mahdollistaa opiskelupaikan vastaanottamisen purkamisen erityisistä syistä opm:n ohjeistuksella (TaAMK)
- säännös on *vastoin yhden opiskelupaikan säännöksen tarkoitusta* (TY, LTY); säännöksen tulee koskea kaikkia opiskelupaikkoja, ei pelkästään yhteishaussa olevia (TaAMK)
- täsmennettävä, mitkä *ammattikorkeakoulujen yhteishakuihin* kuuluvat koulutukset tulevat olemaan mukana yhden korkeakoulupaikan säännöksen piirissä (OPH);

säännöksen mukaan yliopistojen ulkomaalaisvalinnoissa (erillisvalinta) hyväksytyt voisivat ottaa useamman kuin yhden opiskelupaikan mutta ammattikorkeakoulujen vieraskieliseen yhteishakuun osallistuvat eivät - yhdenvertaisuus? (OPH); yliopistolain ja ammattikorkeakoululain säännösten ja niiden tulkintojen on oltava yhdenmukaiset (Arcada)

- esitetyt muutokset aiheuttavat kustannuksia, joihin on varauduttava jo vuonna 2009; muutosten tulee tulla voimaan siten, että muutoksista ehditään tiedottaa hakijoille (OPH)
- käsite "*lukukausi*" määriteltävä, nyt käytössä kolmekin lukukautta (HKKK, TKK, SYL, SAMOK); määrittely voitaisiin tehdä kuten opintotukilaissa (SYL, SAMOK)
- säännöstä täsmennettävä ja perusteltava (TaY)
- selvitettävä, kuinka lakimuutoksen jälkeen säännöksen ulkopuolelle jäävistä koulutuksista kerätään vastaavat tiedot, joita nyt kerätään ammattikorkeakoulujen opiskelupaikkarekisterin ja yliopistojen hakija- ja opinto-oikeusrekisterien avulla ja siirretään KOTA ja AMKOTA -järjestelmiin, Kelaan ja Tilastokeskukseen (OPH)
- Suomessa tarvitaan *opinto- ja tutkintorekisteri*, joka sisältää tiedot tutkintojen suoritusoikeuksista ja suoritetuista tutkinnoista (HKKK)
- säännöksen ruotsinkielinen käännös ei vastaa suomenkielistä (ÅA)

35 § Lukuvuosi ja opiskelijaksi ilmoittautuminen

(ei kommentteja)

36 § Alempien ja ylempien korkeakoulututkintojen tavoitteelliset suorittamisajat

- tavoitteellisista suorittamisajoista *ei tule säätää laissa* vaan (tutkinto)asetuksessa (TTY; Cherif); tekniikan kandidaatin tutkinnon tavoitteellinen suorittamisaika tulee olla 3,5 vuotta (TTY)
- säännös mahdollistaisi kaksiportaisen *lääketieteen lisensiaatin tutkinnon*, perusteltua kuitenkin säilyttää tutkinto *yksiportaisena* kuten valtaosassa muissa Euroopan maissa (TaY, TEO, Lääkäriliitto); perusteltua, että lakiehdotuksessa lääketiede ja hammaslääketiede on jätetty kaksiportaisen tutkintomallin ulkopuolelle (STM)
- tavoitteelliset suorittamisajat tulee määritellä samaan tapaan sekä *ammattikorkeakoululaissa* että yliopistolaisissa (ARENE, ammattikorkeakoulut)

37 § Opiskelu-oikeus

- opiskelu-oikeuden rajaus ja siihen liittyvien menettelyiden toteuttaminen edellyttää yliopistoilta huomattavasti opetukseen ja sen tukitoimintoihin suunnattavia *lisäresursseja* (TaY)
- opiskelijan on oltava läsnä ilmoittautuneena silloin, kun hän tekee opintosuorituksia (TKK)

- laissa määriteltävä tarkoin sellaiset pohjatiedot, joiden perusteella opiskeluoikeus myönnetään; opiskeluoikeus tulee määritellä opiskelupaikan vastaanottamisen sijaan *tutkinnon aloittamisesta* (TK)
- säännös tulee yhtenäistää *ammattikorkeakoululain* vastaavan säännöksen kanssa; poissaolomahdollisuus tulee sallia vasta yhden lukuvuoden opintojen jälkeen (ARENE, ammattikorkeakoulut)
- kahden vuoden lisäaika tavoitteelliseen suoritusajanaan verrattuna on *lääketieteen lisensiaatin tutkinnon* kohdalla merkittävästi lyhyempi kuin maisterin tutkinnoissa, mikä asettaa lääketieteen opiskelijat huonompaan asemaan muihin yliopisto-opiskelijoihin verrattuna; lääketieteen opiskelijat tekevät jo opintojensa aikana tutkimustyötä, mikä viivästyttää opintoja (NLY)
- lisättävä *muiden kuin tutkinto-opiskelijoiden opiskeluoikeuden* määräytymistä koskeva säännös (aikuiskoulutusverkosto)
- vastustetaan opiskeluoikeuden rajaamista (NLY); määräaikojen sijaan tavoitteeseen tulisi pyrkiä kannusteiden avulla, kuten opintotukijärjestelmää kehittämällä (Suomen yrittäjät)

38 § Opiskeluoikeuden jatkaminen

- Opinto-oikeuden uudelleen myöntäminen tai myöntämättä jättäminen on niin merkittävä ratkaisu, että siitä pitää säätää laissa; jos tutkintoaikojen rajauksiin liittyvän lisäajan myöntämisen perusteita ei määritellä lain tasolla, rajauksista on syytä luopua (TY)
- säännöksetä ei käy ilmi, että yliopiston olisi missään tilanteessa palautettava opiskeluoikeus; sääntelystä tulisi ilmetä, että opiskeluoikeuden palauttaminen on oikeus- eikä tarveharkintaista (OM)
- yliopistoilla tulee olla velvollisuus myöntää jatkoaikaa opiskelijalle, joka esittää tavoitteellisen ja toteuttamiskelpoisen suunnitelman (Tokyo)
- säännös yhtenäistettävä amk-lain kanssa (Arcada)

39 § Opiskeluoikeuden menettäminen

- yliopistolla tulee olla mahdollisuus *jatko-opiskelijan opinto-oikeuden* rajaamiseen yliopiston johtosäännössä tarkemmin määritellyllä tavalla (TTY)
- säännös yhtenäistettävä amk-lain kanssa (Arcada)

40 § Opintosuoritusten arviointi

- lain tasolle siirretty säännös korostaa opiskelijan oikeusturvaa (HY)
- laissa oltava nykylakiin sisältyvä säännös siitä, että arvosteluun voivat osallistua vain ne jäsenet, joilla on samantasoinen opintosuoritus (LTY)
- tulisi olla selkeät kriteerit aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistamis- ja tunnustamiskäytännöiksi (suomen yrittäjät)
- säännöksen paikka harkittava uudelleen (OM)

41 § Opiskelijoiden kurinpito

- yliopistolla tulee olla oikeus erottaa opiskelijansa *myös muiden kuin opetus- ja tutkimustoimintaan kohdistuvien rikkomusten* vuoksi, esimerkiksi vakavissa häiriötilanteissa tai kun opiskelija syyllistyy vakavaan pahoinpitelyyn, tietojärjestelmien vahingoittamiseen tai potilasturvallisuuden vaarantamiseen (TaY, TKK, Lääkäriliitto); *opiskelijavalinnassa tapahtuva rikkomus* on laissa säätämättä (TuKKK)
- termi "yliopiston piiri" ei ole riittävän tarkkarajainen (OM)
- yliopistoilla tulee olla oikeus erottaa opiskelija *vuotta pidemmäksi* (esim. 5 v) määrääjäksi (TTY)
- myös *pysyvä erottaminen* tulisi mahdollistaa tapauksissa, jossa opiskelija on syyllistynyt vakavaan rikokseen yliopistoa, sen jäseniä tai sen omaisuutta kohtaan (TeaK)
- seuraamuksen ankaruus tulisi kytkeä rangaistavan teon tai laiminlyönnin moitittavuuteen (OM)
- nykyinen kurinpitosäännös on riittävä, sanktioiden laajentaminen vaarantaisi opiskelijoiden oikeusturvaa (Vihr.)

42 § Ylioppilaskunta

- ylioppilaskuntaa koskeva säännös tarkennettu perustuslakivaliokunnan vaatimilla maininnoilla; yliopistolain 2 §:n mukaisen *kasvatustehtävän hoitamiseen osallistuminen* on hyvä ja kannatettava lisäys; ylioppilaskuntien asema ja tehtävät on kirjattu entistä selkeämmin (SYL, ky, tokyo, SAMOK, Vihr. SDP)
- *ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntia* koskeva lainsäädäntö otettava tarkasteluun niiden ja ylioppilaskuntien toimintaedellytysten yhdenvertaistamiseksi (ARENE, ammattikorkeakoulut, SAMOK)
- ylioppilaskuntien *automaatiojäsenyys* on hyväksyttävissä perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännössään esittämien syiden vuoksi (OM)
- säännöksen *asetuksenantovaltuus* liian avoin, sääntelyä tulee tarkistaa vähintään nostamalla ylioppilaskuntia koskeva organisaationormisto lain tasolle (OM)
- mikä yliopiston toimielimistä valvoo jäsenmakun kantamista (OM)
- säädöksessä oltava mekanismi, jolla yliopisto voi tarvittaessa varmistaa, että hallituksessa on laillisesti valitut opiskelijajäsenet myös tilanteessa, jossa ylioppilaskunta ei saa nimettyä edustajiaan (TeaK)
- selvitettävä *julkisuuslain soveltaminen* ylioppilaskuntiin ja osakuntiin; asialla on merkitystä mm. jäsentietojen luovuttamisen edellytysten kannalta (TSV)
- selvitettävä *arkistolain soveltaminen* ylioppilaskuntiin ja osakuntiin (TSV)
- muutoksenhakua koskeva säännös lain 8 lukuun (OM)

43 § Osakunnat

- syytä harkita, että laista kävisi ilmi jäsenyyden vapaaehtoisuus (OM)
- ei käy ilmi, minkälaisissa asioissa osakunta voi tehdä sellaisia päätöksiä, joista tulisi olla muutoksenhakuoikeus (OM)

6 luku Yliopistojen ohjaus ja rahoitus

Yleistä

- Luku sisältää liian yksityiskohtaista sääntelyä (Hanken).
- Ehdotus jättää pääosan valtionavustusmenettelyä koskevista säännöksistä soveltamatta ja se luo uuden tilanteen, jonka ennakoitiin ja oikeuttamiseen kiinnitetään sangen vähän huomiota (VTV).
- Valtionavustuslain soveltaminen tarjoaisi valmiiksi koetellun mallin yliopiston rahoituksen käytön ja sen valvonnan säädöspohjaksi (VTV).
- 49 – 55 § tulisi korvata yleissäännöksellä, jossa viitattaisiin selkeämmin asianomaisten valtionavustuslain säännösten sovellettavuuteen ja niistä erityisin perustein mahdollisesti tehtäviin poikkeuksiin esimerkiksi seuraavasti:
Rahoituksen maksatuksen keskeytys, palautus ja takaisinperintä
Valtion rahoitukseen sovelletaan seuraavia valtionavustuslain säännöksiä:
 - 1) 19 §:n säännöstä maksatuksen keskeytyksestä;
 - 2) 20 §:n säännöstä valtionavustuksen palauttamisesta;
 - 3) 21 ja 22 §:n säännöksiä valtionavustuksen takaisinperinnästä;
 - 4) 24 ja 25 §:n säännöksiä korosta ja viivästyskorosta;
 - 5) 27 §:n säännöstä yhteisvastuullisuudesta;
 - 6) 28 §:n säännöstä takaisinperinnän määräajasta;
 - 7) 30 §:n säännöstä kuittauksesta;
 - 8) 34 §:n säännöstä muutoksenhausta sekä
 - 9) 35 §:n säännöstä täytäntöönpanosta. (VM).

44 § Tavoitteiden asettaminen

- Sanamuoto ja sen perustelut eivät muuta yliopistoihin kohdistuvaa ohjausta (TaY).
- Opetusministeriön tulee jatkossa ottaa yliopistojen autonomia huomioon kaikessa yliopistoja koskevassa valmistelussa ja päätöksenteossa (TTY).
- Kevyt, nelivuotinen neuvottelujärjestelmä tuntuu perustellulta (TeaK).
- *Valtioneuvosto hyväksyy, sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään, määrävuosiksi kerrallaan yliopistojen yleiset kehittämistavoitteet. Opetusministeriö ja yliopistot sopivat sitovasti määrävuosiksi kerrallaan yliopiston toiminnalle asetettavista koulutus- ja tiedepolitiikan kannalta keskeisistä määrällisistä ja laadullisista tavoitteista sekä niiden toteutumisen seurannasta ja arvioinnista. Mikäli yliopisto ja opetusministeriö eivät pääse sopimukseen, asia käsitellään valtioneuvostossa.*
Mikäli arvioinneissa todetaan, että yliopisto ei ole toiminnallaan edistänyt 2 momentissa määritettyjen määrällisten ja laadullisten tavoitteiden toteuttamista, voi opetusministeriö pyytää yliopistolta selvitystä rahoituksen käytöstä ja perusteista (VTV).
- Pykälän perusteluteksti poliittisen ohjauksen vahvistamisesta ei ole onnistunut (ÅA:n kansleri).
- Pykälään voisi lisätä elinkeinoelämän edistämisen vahvistamisen yhdeksi tavoitteeksi ja ottaa osaksi tulosohtoa. Innovaatiokäsitteen laajentuessa myös ei-teknillisten tieteiden osaamiselle (esim. sosiaali-, kulttuuri- ja yhteiskuntatieteille) on kasvavaa kysyntää innovaatio toimijoiden ja laajemminkin yhteiskunnan taholta (Tekes).

- Tulisi lisätä säännös, jotka mahdollistavat vähimmäissääntelyn, kuten esimerkiksi sen, että valtioneuvosto voi määrätä kokonaistasolla opintoala- tai tutkintokohtaisen opiskelijapaikkojen vähimmäis- ja enimmäismäärän tason. *Opintoala- tai tutkintokohtaisista opiskelijapaikkojen vähimmäismääristä säädetään tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.* Opetusministeriö ja yliopistot sopivat määrävuosiksi kerrallaan yliopiston toiminnalle asetettavista koulutus- ja tiedepolitiikan kannalta keskeisistä määrällisistä ja laadullista tavoitteista, *tuottavuuden edistämistä koskevista tavoitteista* sekä niiden toteutumisen seurannasta ja arvioinnista (VM).
- Puutteena se, että yhteiskunnallista vaikutusta ei ole otettu huomioon. Pykälään tai sen perusteluihin on otettava tavoite yhteistyöstä elinkeinoelämän ja muun yhteiskunnan kanssa. Määrällisten tavoitteiden rinnalla on painotettava entistä enemmän opetuksen ja tutkimuksen laatua sekä niiden vaikuttavuutta (TEM).
- Lisätään pykälään sovittaviksi asioiksi yhdenvertaisuutta sekä sukupuolten välistä tasa-arvoa edistävät tavoitteet (Helsingin tutkijanaiset).

45 § Toiminnan rahoitus

- Tärkeää, että oikeushenkilöasemasta riippumatta toimintaan osoitettavan rahoituksen periaatteet ovat samat (JY).
- Rahoitusperusteiden monipuolistuminen on hyvä asia ja määrällisten kriteerien ohella mukaan tulevat profiloitumiskriteerit kannatettavia (TaY).
- Harkinnanvarainen osuus ei saa olla liian suuri, vaan esimerkiksi 90 % tulee sitoa laissa määriteltyihin laskennallisiin kriteereihin (TaY).
- Indeksinä tulisi käyttää palkkakustannusindeksiä (2/3) ja rakennuskustannusindeksiä (1/3) (HY).
- Indeksinä tulisi käyttää ansiotaso- ja rakennuskustannusindeksiä (SDP).
- Toiminnan rahoitukseen on löydettävä parhaiten kokonaiskustannusten muutoksia seuraava indeksi (Itä-Suomen yliopisto, JY).
- 45 §:n 2 momentti tulisi kuulua seuraavasti: *rahoitusta korotetaan vuosittain vähintään xx indeksin mukaista vuosittaista kustannusten nousua vastaavasti.* 45 §:ään esitetään seuraava lisäys: *Yliopiston rahoitusta määrättäessä vähentäväksi tekijäksi ei pidä katsoa valtion talousarviomäärärahan lisäksi tulevaa muuta täydentävää rahoitusta tai säätiöpääoman tuottoa* (TKK).
- Valtion rahoitusta ei saa vähentää se, että yliopisto saa täydentävää rahoitusta tai pääomatuottoja (TaiK, Aalto-korkeakoulusäätiö, PARDIA, RIL).
- Rahoituksen osalta tulisi lisäksi säätää, että mikäli yliopistolle annetaan lisää tehtäviä, lisätään myös rahoitusta vastaavasti (HY, TaY).
- Työehtosopimusten kustannusvaikutukset on kompensoitava yliopistoille välittömästi (HY, Prof. Tieteentekijöiden liitto).
- Rahoitusmallissa tulee huomioida korkeakoulujen alue- ja alakohtaiset erot, jotta kattava korkeakouluverkko voidaan turvata myös vastaisuudessa (LY).
- Rahoituksen tulee turvata erityistehtävien suorittaminen (OY, Suomen museoliitto).
- Yliopiston tulisi itse voida valita painotukset koulutuksen ja tutkimuksen välillä, ja laatu vaikuttavuus mitattaisiin valitun suhteen perusteella. Toimenpiteet valitun profiilin vahvistamiseksi voisivat olla eräs yliopiston strategisen rahoitusosuuden kriteereistä (SibA).
- Erityistehtäviin, kuten Luonnontieteelliseen keskusmuseoon on turvattava rahoitus (YM).

- Yliopistojen valtionrahoituksen suuruus sekä määräytymisperusteet tulee säännellä laissa. Rahoituksen tarkistaminen myöhemmin vuosina tulee sitoa sellaiseen indeksiin, joka ottaa riittävästi huomioon yleisen hintakehityksen (VM).
- Valtion menotason sitominen indeksiin on hyvin poikkeuksellista. Indeksiehdon sisällyttämisellä saattaa olla tuloksellista toimintaa haittaava vaikutus. Tulisi analysoida perusteluissa, miksi yliopistot asetetaan tältä osin käytännössä kaikkia valtionavustuksensaajia edullisempaan asemaan. Tämän johdosta esitetään indeksin poistamista (VTV).
- Yliopistojen perusrahoituksessa on otettava huomioon täydentävässä rahoituksessa yleensä edellytetty yliopistojen omarahoitusosuus (Tekes).
- Laatuksiteereiden määrittely on tärkeää. Niiden tulee kattaa kaikkien yliopistolain 2 §:n mukaisten tehtävien toteuttamisen laatu ja myös toiminnan laadun muutos (SDP).
- 2 momenttiin lisäys: *Rahoituksessa huomioidaan toiminnan alueellinen vaikuttavuus ja yliopistokeskusten toiminta* (SDP, Satakunnan kauppakamari, Satakunnan Yrittäjät, Etelä-Savon maakuntaliitto).
- Pykälään kirjataan yliopistokeskusten perusrahoitus (Maakuntaliitot).
- 45 §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti tulisi tarkistaa seuraavaan muotoon (ehdotukseen sisällytetyt määräytymisperusteet ja indikaattorit ovat tässä vaiheessa esimerkinomaisia):
Valtion rahoituksen määräytymisperusteet
 Yliopistoille myönnetään *valtion* rahoitusta tässä laissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi valtion talousarvioon otettavan määrärahan rajoissa. *Määrärahan suuruus vuonna 2010 määrätään valtionalouden kehyspäätöksen mukaisesti vähennettynä kuitenkin kertaluonteisilla erillä.*
 Rahoitus myönnetään laskennallisilla perusteilla ottaen huomioon *erikseen koulutuksen ja tutkimuksen laajuus sekä laatu ja vaikuttavuus. Koulutuksen laajuus arvioidaan perustutkintojen lukumäärän ja toiminnan kansainvälisyyden perusteella. Koulutuksen laatu ja vaikuttavuus arvioidaan opintojen läpäisyasteen ja... perusteella. Tutkimuksen laajuus arvioidaan tohtorintutkintojen lukumäärän ja muun tutkijankoulutuksen perusteella. Tutkimuksen laatu ja vaikuttavuus arvioidaan julkaisutoiminnan laadun ja laajuuden sekä ulkopuolisten tutkijoiden lukumäärän perusteella. Valtion rahoitusta tarkistetaan vuodesta 2011 lukien vuosittain ... indeksin perusteella määrättävää vuotuista kustannusten muutosta vastaavasti. Tästä tarkistuksesta vähennetään kuitenkin vuosittain 1,5 %:a vuosina 2011 – 2015 yleisen toiminnan tuottavuuden tehostamiseksi* (VM).
- Asetustasolla tulee säätää myös yliopistokeskusten rahoituksesta (Kesk., Kajaanin Akateemiset Naiset).
- Pykälän indeksi tulisi muuttaa muotoon: *Rahoitusta korotetaan vähintään yliopistojen henkilökuntaa koskevista työmarkkinaratkaisuihin johtuvien korotuksien (Vas.).*
- Kustannustason nousua vastaava rahoitusautomaatti tulee poistaa (Suomen Yrittäjät).
- Indeksien lisäksi tulee ehdottomasti oltava kehittämislain mukainen resurssien kasvu (YLL).
- Rahoitus tulee turvata kehittämislain uudistuksella (PARDIA).
- Lisäys pykälään: *Harjoittelukoulujen rahoituksesta säädetään erikseen valtioneuvoston asetuksella.* Rahoitus tulee turvata indeksillä (Harjoittelukoulujen rehtorit ja opetushenkilökunta).
- Erikoislääkäritutkinnot nostetaan muiden tutkintojen rinnalle yliopistojen rahoitusperusteissa (Nuorten Lääkärien Yhdistys, Suomen Lääkäriliitto).
- Perusteluissa tulisi selvittää mitä ehtoja ja rajoituksia opetusministeriö voi rahoitukselle asettaa (OM).

46 § Yliopiston yhteisten menojen rahoitus

- Perusteluissa tulisi mainita myös Pedaforum (OY).
- Pykälä tulisi poistaa, koska ilman sitäkin eduskunta voi päättää erityisistä valtionavuista talousarviossa (VM).
- Perusteluihin lisäys yliopistokeskuksista (Kesk.).
- Perustelutekstiin lisättävä aikuiskoulutuksen kehittäminen (AKAVA, Yliopistojen aikuiskoulutusverkosto, Aikuiskoulutusneuvosto).

47 § Seuranta ja raportointi

- Pykälästä tulee poistaa sanat ”ministeriön määrämällä tavalla”, koska se ei ole perusteltua (LTKK).
- Raportointivelvollisuus tulee rajoittaa tulosohjaussopimuksen noudattamista koskeviin tietoihin (TTY).
- Ei saa muodostua nykyistä raskaampaa raportointia (TeaK, Hanken).
- KOTA -tietojärjestelmää tulisi korjata ja kehittää tulosindikaattoreita. Ne ovat tärkeitä myös sidosryhmille ja niitä olisi kuultava kehitystyössä (Keskuskauppakamari).”
- Tulisiko yliopistojen toiminnan vaikuttavuuskehityksen ja toiminnallisen tuloksellisuuden kehityksen raportoinnista säätää tarkemmalla tasolla kuin luonnoksen 47 ja 81 §:ssä nyt on (Valtiokonttori).

48 § Maksatus

(ei kommentteja)

49 § Rahoituksen maksatuksen keskeytys

- Osittain sellaisia yksityiskohtiin meneviä pykälä 49–55 §, joiden siirtämistä voimaanpanolakiin tulisi harkita (HY).

50 § Maksetun rahoituksen palauttaminen

- Ongelmallinen yhteisvastuullisissa takaisinmaksamisessa väärinkäytöstilanteissa (TaY)
- 1 momentti muutetaan muotoon: *Yliopiston tulee viipymättä ilmoittaa opetusministeriölle sille virheellisesti, liikaa tai ilmeisen perusteettomasti maksetusta rahoituksesta. Päätöksen rahoituksen palauttamisesta tekee opetusministeriö.* Palauttamisen tulisi aina perustua päätökseen (VY)

51 § Takaisinperintä

- Muutetaan muotoon: *Opetusministeriö voi määrätä jo maksetun rahoituksen takaisin perittäväksi, jos...* Muotoilu ei jätä päätöksentekijälle minkäänlaista harkintavaltaa esim.

tilanteissa, joissa virheellinen menettely perustuu ministeriöstä saatuun puutteelliseen ohjeistukseen (VY)

52 § Korko ja viivästyskorko

- 2 momenttia tulisi kielellisesti hioa (LY)
- 2 momentin loppuun lisätään seuraava lause: *ellei opetusministeriö toisin takaisinperintää koskevassa päätöksessä määrää* (VY)

53 § Kuittaus

- Kuittauksen tulisi edellyttää yliopiston suostumusta (VY)
- Kuittaus voi erityistapauksissa, kun kyse on suuresta summasta, johtaa yliopistolle kohtuuttomaan tulokseen (Hanken).
- Kvittning, inte kvittering (ÅA).

54 § Muutoksenhaku rahoitusta koskevaan päätökseen

(ei kommentteja)

55 § Täytäntöönpano

- Kuvattu toimintatapa istuu huonosti ajatukseen yliopiston autonomiasta (VY).

7 luku Yliopistojen talous

- Valtion tarkastusviraston toimivaltaa tulisi säännellä luvussa (Hanken).
- Tulisi lisätä säännös, joka mahdollistaa sen, että yliopisto voidaan asettaa konkurssiin (VM).

56 § Yliopiston oma pääoma

- Pykälän mukaan voitto tai tappio on upotettava omaan pääomaan. Tämä on epäinformatiivista ja ongelmallista suhteessa 61 §:n 4 momenttiin (TY).
- Pykälä on ongelmallinen käyttöomaisuuden käsitteen takia. Mikä on sen suhde kirjanpitolain arvonkorotuksen määritelmään? (TY).
- 56 §:n 3 momentin mukaan arvonkorotusrahasto voidaan siirtää peruspääomaan. Siirtäminen ei vastaa kirjanpitolain 5 luvun 17 §:n säännöksiä rahaston käyttämisestä (TY).
- Pykälän perustelujen mukaan valtio voi yliopistoihin tekemiensä finanssisijoitusten ehdoksi asettaa, että yliopisto voi omilla päätöksillään käyttää ainoastaan sijoituksen tuottoa. Näin ollen sijoitukset eivät aidosti ole yliopistojen hallinnassa, jolloin yliopistot eivät aidosti pysty vastaamaan omaisuuden hoidosta. Vakavaraisuus tulisi turvata myös siinä tapauksessa, että sijoituksen arvo alenee yliopistosta riippumattomasta syystä (TaY).
- Tulisi tarkentaa pykälän perusteluissa siten, että siinä todettaisiin muun oman pääoman olevan valtuutettujen vahvistamassa tilinpäätöksessä yliopistolle sen toiminnan ylijäämästä osoitettua pääomaa (LTKK).
- Kuka päättää ylijäämän osoittamisesta muuhun pääomaan? Miten arvonkorotusrahastoa voidaan käyttää ja voidaanko sillä kattaa tappioita? (OM).
- 56 § 3 - 4 mom. Muu oma pääoma on yliopistolle sen toiminnan ylijäämästä osoitettua pääomaa, *perustamisvaiheessa yliopistolle (muun pääoman ehtoisesti) luovutettua valtion omaisuutta* tai pääomaa, joka siirretty sille muun oman pääoman ehdoin. Arvonkorotusrahasto osoittaa suoritetun käyttöomaisuuden arvon korotuksen määrän. Muu oma pääoma ja arvonkorotusrahasto voidaan siirtää peruspääomaan. *Yliopisto voidaan asettaa konkurssiin konkurssilaissa (120/2004) säädetyin edellytyksin. Konkurssimenettelyssä noudatetaan soveltuvin osin konkurssilain säännöksiä.* (VM).

57 § Kirjanpito

- Tulisi säätää kaikkia yliopistoja koskevasta tuloslaskelmakaavasta (TY).
- Osatuloutusten kieltäminen vähentäisi sekä yliopistojen keskinäistä että vuositulosten vertailtavuutta (TaY, VTT).
- Osatuloutusten kieltäminen ongelmallista myös yliopistokonsernissa, jos siihen kuuluu osakeyhtiö, joka voi tehdä osatuloutuksia (VTT).
- Tulisi jakaa useampaan momenttiin ja hioa kielellisesti (LY).
- *Yliopiston kirjanpitoon sovelletaan, mitä kirjanpitolaissa (1336/1997) säädetään kirjanpidosta, tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä sekä niiden julkistamisesta. Yliopiston kirjanpitoon ei sovelleta mainitun lain 5 luvun 4 §:ää. Kirjanpitolain mukainen tilikausi yliopistossa on kalenterivuosi.*

Yliopiston tulee tilinpäätöksessään esittää kirjanpitolain ja -asetuksen edellyttämien tietojen lisäksi:

- 1) tiedot yliopistolain 44 §:n mukaisista yliopiston toiminnalle asetettujen koulutus- ja tiedepolitiikan kannalta keskeisten määrällisten ja laadullisten tavoitteiden toteutumisesta,*
 - 2) tiedot yliopiston toiminnallisesta tuloksellisuudesta, sekä*
 - 3) tiedot tärkeimmistä toiminnan vaikutusten ja vaikuttavuuden arvioinneista, jos tilikauden aikana on toiminnasta tehty laajempi vaikutusten ja tuloksellisuuden arviointi (VTV).*
- Tulisi ottaa valtuutus määrätä tuloslaskelma- ja tasekaavoista valtioneuvoston asetuksella. Yhteiskunnallisesta tehtävästä ja julkisesta rahoituksesta johtuen tulisi ottaa säännös tilinpäätöksen julkisuudesta (VM).
 - Tilivuosi olisi sama kuin lukuvuosi eli 1.8 -31.7 (Suomen Akateemisten Naisten Liitto).

58 § Elinkeinotoimintaa koskevat tiedot

- Valtiontukipuitteen ja verotuksen kannalta riittävä säännös on, että elinkeinotoiminnan tulos esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa tuloslaskelman muodossa (TaY).
- *Jos yliopisto harjoittaa elinkeinotoimintaa muutoin kuin erikseen kirjanpitovelvollisen yksikön muodossa, tätä elinkeinotoimintaa koskevat tuloslaskelmat ja taseet tulee esittää erikseen yliopiston tilinpäätöksen liitetiedoissa (VTV).*
- Kulujen kirjanpidolliselle eriyttämiselle ei tule asettaa epätarkoituksenmukaisia tarkkuusvaatimuksia, jotka pitkälle vietyinä johtaisivat jopa raskaampaan kirjanpidolliseen seurantaan kuin valtion budjettitaloudessa vaadittu talousarviokirjanpito, vaikka yhteisön valtiontukipuitteen (2006/C 323/1) edellyttämä taloudellisen ja muun toiminnan kustannusten ja rahoituksen erillään pito tulee taata (Tekes).
- Yliopiston harjoittamalla elinkeinotoiminnalla ja yksityisellä elinkeinotoiminnalla tulee olla tasapuoliset kilpailuolosuhteet (Keskuskauppakamari).
- Elinkeinotoiminta on pääsääntöisesti yhtiötettävä (VM, EK).
- Tulisi harkita tulisiko toiminnasta laatia myös erillistase ja annettava kirjanpitolain mukainen toimintakertomus ja liitetiedot (OM).

59 § Yliopistokonserni

- Tulisi selkeyttää 2 momenttia (ÅA:n kansleri).
- Toisin kuin hallitus esittää, yliopistokonsernin tytäryrityksissä ei saisi hoitaa yliopiston keskeisimpiä 2 §:ssä säädettyjä tehtäviä. Tytäryritykset eivät myöskään saisi tavoitella voittoa (Vas.).
- Miksi toiminnan yhtiöittämisen osalta ehdotetaan tiukempia vaatimuksia kuin liiketoiminnan harjoittamisen edellytyksiä koskevassa 5 §:n säännöksessä? Kuka määrää konsernijohdon jäsenet? (OM).

60 § Tilintarkastus

- 2 momentissa tulisi todeta, että tilintarkastajiksi valitaan vähintään kaksi toisistaan riippumatonta tilintarkastajaa (TeaK).
- *Yliopistokollegio valitsee johtosäännössä määrätyn tarpeellisen määrän tilintarkastajia tarkastamaan yliopiston hallintoa, taloutta ja tilejä. Vähintään yhden tilintarkastajista tulee olla julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa (467/1999) tarkoitettu JHTT-tilintarkastaja tai JHTT-yhteisö ja vähintään yhden tilintarkastuslaissa (459/2007) tarkoitettu KHT-tilintarkastaja tai KHT-yhteisö. (13.4.2007/481) Yliopiston tilintarkastuksen toimittamiseen sekä tilintarkastajien asemaan ja vastuuseen sovelletaan tilintarkastuslain (459/2007) säännöksiä. Tilintarkastuslaissa mainittujen tilintarkastajien lausumien lisäksi tilintarkastuskertomuksessa on erityisesti lausuttava:
1) onko yliopiston tilinpäätös ja konsernitilinpäätös laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti sekä antavatko tilinpäätös, konsernitilinpäätös ja toimintakertomus oikeat ja riittävät tiedot tilikauden toiminnasta, taloudesta, taloudellisesta kehityksestä ja taloudellisista vastuista;
2) onko yliopiston sisäinen valvonta järjestetty asianmukaisesti;
3) ovatko valtion rahoituksen perusteista ja käytöstä annetut tiedot oikeita. Tilintarkastajat toimittavat yliopiston tilintarkastuksen ja antavat tilintarkastuskertomuksen yliopistokollegiolle tilivuotta seuraavan toukokuun loppuun mennessä (VTV)*
- Tilintarkastajina sekä KHT- että JHTT-tilintarkastajia (VM, JHTT).

61 § Tilinpäätöksen hyväksyminen ja vahvistaminen sekä vastuuvapauden myöntäminen

- *Hallitus laatii tilinpäätöksen. Yliopistokollegio vahvistaa tilinpäätöksen ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja rehtorille tilivuotta seuraavan kesäkuun loppuun mennessä. Mikäli yliopistokollegio ei myönnä vastuuvapautta hallitukselle, hallituksen jäsenelle tai rehtorille, voi se päättää vahingonkorvauskanteen nostamisesta hallitusta, hallituksen jäsentä tai rehtoria vastaan. Hallituksen on tehtävä tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä. Mikäli tilikauden tulos on negatiivinen eikä taseessa ole edellisten tilikausien ylijäämää sen kattamiseen, hallituksen tulee ottaa kantaa siihen, millä toimenpiteillä taloutta korjataan (VTV).*
- Vastuuvapaus myönnetään vain hallituksen jäsenille, joten pykälää tulisi korjata (Keskuskauppakamari).
- Kuka voi moittia valtuutettujen päätöstä tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapaudesta tai yliopistokollegion päätöstä vahingonkorvauskanteen nostamisesta ja millä edellytyksillä ja ajalla moite on tehtävä? Voidaanko arvonkorotusrahastolla kattaa edellisten tilikausien tappioita? (OM).

62 § Kanneoikeuden vanhentuminen

- Miksi tilintarkastuslain mukainen vahingonkorvausvastuun erityinen vanhentumisaika ehdotetaan lyhyemmäksi kuin vastuusääntelyn mallina käytetyssä yksityisoikeudellisia yhteisöjä koskevassa sääntelyssä? (OM)

8 luku Muutoksenhaku

63 § Oikaisu

- Oikaisumenettelyn oikea-aikaisuuteen liittyvä muutosehdotus on kannatettava uudistus. (SAMOK)
- Opiskelijan hakukelpoisuudesta päättämisen on pysyttävä yliopiston lopullisessa päätäntävällässä. (Tampereen yliopisto)
- Hakukelpoisuutta koskevaan päätökseen ei erillistä oikaisumenettelyä. (TKK)
- Oikaisumenettely vaikuttaa turhan raskaalta, jos sen seurauksena yliopistojen täytyisi tulevaisuudessa tehdä erikseen päätös hakijoiden hakukelpoisuudesta (esim. jatko-opintokelpoisuuden osalta) (LTY)

64 § Muutoksenhaku

- Laaja valitusoikeus yliopistojen strategisista päätöksistä saattaa viivyttää niiden täytäntöönpanoa useilla vuosilla. Varsinkaan säätiömuotoisen yliopiston kannalta pitäytyminen virastomaailmaan tarkoitettujen julkishallinnon käytäntöihin ei voi olla perustelua etenkin, kun koko sitä koskevan uudistuksen tarkoituksena on ollut luoda yksityisoikeudelliselle pohjalle kokonaan uudenmallinen, nopeasti reagoiva toimija. (HKKK)

65 § Valituskiellot

- Voimassa olevaan lakiin verrattuna valituskiellon alaisiin päätöksiin ja määräyksiin on lisätty henkilöstön valintaa, opetussuunnitelmaa ja muuta opetuksen järjestelyä koskevat asiat. Näille lisäyksille ei ole esitetty perusteluita. (Yliopistojen ja tutkimusalan henkilöstöliitto)
- Pykälä on epäselvä. Pykälä on myös nykyisellään epäselvä. (TaY)
- 1 momentin valituskieltosäännös on henkilöstön valintaa koskevalta osaltaan tarpeeton, koska henkilöitä ei valita virkasuhteisiin. Muita henkilövalintoja koskevilta osiltaan säännös on sen sijaan edelleen tarpeen. Säännöksen sanamuotoa olisi tämän vuoksi aiheellista täsmentää. Myös tieteen vapauden turvaaminen tehokkain oikeussuojakeinoin edellyttäisi säännöksen täydentämistä (KHO)
- Henkilöstön ottamista koskeva valituskielto on oikeudellisesti kyseenalainen perustuslain 21 §:n näkökulmasta. Sitä paitsi on selvää, että ylimääräinen muutoksenhaku hallintolainkäyttölain mukaisilla perusteilla on mahdollista valituskiellosta huolimatta. Jos valituskielto otetaan lakiin, se on aiheellista ulottaa myös henkilöstön erottamistilanteisiin. (TuY)
- 2 momenttiin sisältyvä yleinen valituskielto saattaa olla ongelmallinen perustuslain 21 §:n 1 momentin kanssa. (KHO)
- Valituskiellot ovat jyrkkiä kun otetaan huomioon muutoksenhakuoikeus perustuslain 21 §:n turvaamana perusoikeutena. Valituskieltojen oikeellisuus tulee selvittää. (Tieteentekijöiden liitto, JUKO, Prof., Vasemmistoliitto)
- Valituskiellon laajentamista koskevaan henkilöstön valintaa ja opetussuunnitelmaa ei ole erikseen perusteltu. (HY)

- Valituskieltosäännökseen lisättävä päätökset, joka koskee rehtorin erottamista tehtävistään ja hallituksen jäsenen vapauttamista tehtävistään. (JY)
- Professorin valintamenettelyyn ehdotetaan lisättäväksi/selvitettäväksi nykyisenkaltaiset oikeusturvakeinot. (Tieteentekijöiden liitto, JUKO, Prof., Suomen Akatemia, Kristillisdemokraatit, Turun yliopiston kansleri)
- 2 momentin valituskiellon piiriin tulee liittää opintosuoritusten arvostelun ohella myös 63 §:n 3 momenttiin uutena lisätty muualla suoritettujen opintojen hyväksilukeminen. (TuKKK)

66 § Erottamispäätöksen täytäntöönpano

(ei kommentteja)

9 luku Erityissäännökset Helsingin yliopistosta

- Yksittäisiä yliopistoja koskevat säädökset asettavat *yliopistot eriarvoiseen asemaan*. (TY)
- Erillissääntämistä tulisi olla vain sellaisissa kohdissa, jotka ehdottomasti edellyttävät lakitasoista säätelyä. (TuKKK)

67 § Helsingin yliopiston kansleri

- Perusteluita tulisi täydentää huomautuksella, että kanslerin osallistumisoikeus koskee *vain suoranaisesti Helsingin yliopistoa koskevia asioita*. (OKV)
- Rehtorien neuvoston puheenjohtajalla/mahdollisesti perustettavan yliopistojen yhteistyöelimen puheenjohtajalla tulisi olla oikeus olla läsnä ja käyttää yliopistoja koskevaa puhevaltaa valtioneuvostossa. (Edistysellinen tiedeliitto ry, TuKKK, LY)
- Säännös on olennainen koko yliopistolaitoksen kannalta. (ÅÅ, ÅÅ kansleri)
- Pitkäaikainen käytäntö on, että kanslerin läsnäolo- ja puheoikeus koskee sekä yleisistuntoa että esiteltäessä asioita presidentille valtioneuvostossa. Aikaisemmin tästä säädettiin myös VNOS:ssa. Säännös poistettiin v. 2003, mutta sillä ei ollut tarkoitus muuttaa käytäntöä. Esitetään harkittavaksi, että vakiintunut tulkinta todettaisiin säännöksen perusteluissa. (TPK)

68 § Helsingin yliopiston Svenska social- och kommunalhögskolan

- Tärkeää, että yksikön asema turvataan laissa. (RKP, Svenska Finlands folkting)
- Nykyistä säännöstä ei ole syytä muuttaa valtuutusten osalta. -> "Helsingin yliopistoon kuuluu erillisenä yksikkönä Svenska social- och kommunalhögskolan, josta säädetään valtioneuvoston asetuksella ja määrätään asetuksen nojalla johtosäännössä." (HY, Edistysellinen tiedeliitto ry)

69 § Kansalliskirjasto

- opetusministeriön näkemys kansalliskirjaston palvelukeskustehtävän vakiinnuttamisesta on erinomainen; on välttämätöntä, että kansallista tietohuoltoa tarkastellaan edelleen valtakunnallisena kokonaisuutena - tämä tahtotila syytä ilmaista lainvalmistelussa (HY, Kansalliskirjaston johtokunta)
- On aiheellista määritellä perusteluissa pykälässä käytetyt käsitteet "kansallinen kulttuuriperintö" ja "saatavuus". (Kansalliskirjaston johtokunta)
- Palvellessaan koko yliopistosektoria ei kansalliskirjasto enää voi olla yhden julkisoikeudellisen laitoksen osana. (LY)
- Kansalliskirjaston toimiminen erillään yliopistosta olisi suotavaa sen toiminnan turvaamiseksi ja palvelujen takaamiseksi kaikille kirjastosektoreille. Kansalliskirjaston tarjoamat palvelut tulisi määritellä, jotta ne otettaisiin huomioon resurssien mitoituksessa. (Erikoiskirjastojen neuvosto)
- Kansalliskirjaston näkökulmasta on ongelmallista, ettei ehdotus ratkaise niitä ongelmia jotka liittyvät Kansalliskirjaston rooliin toisaalta kansallisia tehtäviä hoitavana

yksikkönä, toisaalta Helsingin yliopiston erillislaitoksena. (Kansalliskirjaston johtokunta)

- Lakiehdotus ei anna selkeää vastausta siihen, mikä taho on Kansalliskirjastolle aiemman vapaakappalelain ja sitä edeltävien säädösten nojalla luovutettujen kokoelmien omistaja. On tarpeen selvittää, kuuluuko kirjaston vastuulla oleva kansallisuusomaisuus Helsingin yliopistolle vai valtiolle. (Kansalliskirjaston johtokunta)
- FinELib-konsortion ja kirjastojärjestelmäkonsortion ohjausryhmän toimivalta tulisi määritellä Kansalliskirjastosta annettavassa asetuksessa, sen vuoksi säännökseen ehdotetaan lisäystä, jonka mukaan kansalliskirjaston organisaatiosta ja tehtävistä säädetään tarkemmin asetuksella. (Suomen yliopistokirjastojen neuvosto)

70 § Kansalliskirjaston johtokunta

- *Johtokunnan kokoonpanoa ei ole syytä muuttaa nykyisestä*, pykälä tulee palauttaa nykyiseen muotoonsa. (HY, Pardia, Yliopistojen ja tutkimusalan henkilöstöliitto)
- Mahdolliset muutokset johtokunnan kokoonpanoon tulisi tehdä v. 2010 toteutettavan Kansalliskirjaston kansainvälisen arvioinnin jälkeen. (Kansalliskirjaston johtokunta)
- Kansalliskirjaston johtokunnan jäseniä nimitettäessä tulee yksilöidä, että *vähintään yhden sidosryhmjäsenistä tulee edustaa ammattikorkeakouluja*, koska amk:t ovat yliopistojen jälkeen suurin toimija Kansalliskirjaston alaisuudessa toimivassa FinELib-järjestelmässä. (Arene, Haaga-Helia, Tampereen amk, LAMK, Laurea, Satakunnan amk, Kemi-Tornion AMK, Rovaniemen AMK, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Diak, SeAMK, Metropolia, Oulun amk, Jyväskylän amk, Arcada)
- *Yliopistokirjastoilla tulee olla edustus Kansalliskirjaston johtokunnassa*. (Suomen yliopistokirjastojen neuvosto)
- Johtokunnassa tulisi olla vähintään kaksi *suomen- ja ruotsinkielistä jäsentä* (Svenska Finlands folkting)
- Nykyinen jäsenmäärä ei ole erityisen korkea. Johtokunnassa tulee olla riittävän monipuolinen edustus, mm. yleisten kirjastojen ja ammattikorkeakoulujen kirjastojen edustus. On varmistettava, että kansalliskirjastolla on edellytykset huolehtia kirjastoverkon kaikkien sektorien tarvitsemista yhteisistä palveluista. (Suomen Kuntaliitto)
- Johtokunnan tulee edustaa monipuolisesti kirjastoja, lisäksi tulee olla *edustus opetusministeriön molemmista osastoista*. (OPM/KUPO)
- *Kansalliskirjaston henkilökunnan edustus* johtokunnassa tulee säilyttää. (Tieteentekijöiden liitto)
- Johtokunnan koostumuksessa on otettava huomioon kaikkien kirjastosektorien mahdollisuus vaikuttaa niille tarjottavien keskitettyjen palvelujen kehittämiseen. Tulisi pohtia johtokunnan jäsenmäärän lisäämistä yhdellä, sektorien kiertävää edustusta tai varajäsenjärjestelmää. (Erikoiskirjastojen neuvosto)
- 1 ja 2 mom. sanamuodoissa ristiriitaa (HY:n hallitus asettaa johtokunnan, mutta opm asettaa osan jäsenistä)

71 § Luonnontieteellinen keskusmuseo

- Säännökseen tulisi lisätä, että tehtävänä on kehittää ja tarjota kansallisia palveluja alansa museoille sekä edistää alansa museoiden kotimaista ja kansainvälistä yhteistyötä. (JY)

- Perusteluissa tulisi mainita museot ja kasvitieteelliset puutarhat laajemminkin. Niiden ylläpito ja kehittäminen vaatii erityisrahoituksen tulevassa rahoitusmallissa. (OY)
- Luonnontieteellisen keskusmuseon rahoituksen turvaaminen on ympäristöministeriön kannalta merkittävää. (YM)
- Myös *muiden yliopistollisten museoiden* (kuten Jyväskylän yliopiston museo, Oulun yliopiston eläin- geologian- ja kasvimuseot ja Turun yliopiston eläin-, kasvi- ja geologianmuseo sekä Åbo Akademin ja Joensuun yliopistojen luonnontieteelliset kokoelmat) rahoitus tulee uudistuksessa turvata. (Suomen Museoliitto)

72 § Valtiokalenteri

(ei kommentteja)

73 § Ruotsinkielinen opetus ja vararehtori

- Tärkeä säännös. (RKP)
- Lakiluonnoksesta puuttuu säännös joka vastaa voimassa olevan lain 26 §:ää. Ehdotetaan pykälään uusi momentti seuraavasti: "Otettaessa opiskelijoita niille aloille, joiden opetusta annetaan ruotsiksi vain Helsingin yliopistossa, on huolehdittava siitä, että ruotsin kieltä taitavia henkilöitä voidaan kouluttaa riittävä määrä maan tarpeisiin. Yliopisto voi varata osuuden aloituspaikoista ruotsin kieltä taitaville pyrkijöille." (HY)
- Ruotsinkielistä opetusta varten olevien professorien vähimmäismäärä on tarpeen nostaa nykyisestä 27 professorista 28 professoriin. (HY)
- Lakiin tulisi ottaa valtuutus, jonka nojalla asetuksella säädettäisiin ruotsinkielisten professorien opetusaloista. (Svenska Finlands folkting)
- Lakiin tulisi ottaa nykyistä vastaava *säännös lautakunnasta* ruotsinkielisen opetuksen kehittämistä ja yhteensovittamista varten. (RKP, Svenska Finlands folkting)

74 § Helsingin yliopiston oikeudet ja omaisuus

- Lainsäädännön tulee saattaa yliopistot mahdollisimman samanarvoiseen asemaan. Tästä syystä säännös tulisi siirtää pois HY:n erityissäännöksistä koko yliopistolaitosta koskeviin säännöksiin. (TKK)
- Eesityksen perusteluihin selventävä lisäys, että 1 momentissa ei tarkoiteta erivapauksia veroista ja muista julkisista maksuista. Saman säännöksen 3 momentti (HY:n verovapaus) tulee tarpeettomana poistaa. (VM)
- Verovapauden turvaaminen on tärkeää. (RKP)
- Itä-Suomen yliopiston apteekkioikeus tulee johdonmukaisuuden vuoksi lisätä lakiin (Itä-Suomen yliopisto).
- Epäselväksi jää, onko apteekkioikeus uudistetun kilpailulainsäädännön mukainen. (TY)

10 luku Erityissäännökset Åbo Akademista

- Yksittäisiä yliopistoja koskevat säädökset asettavat yliopistot eriarvoiseen asemaan. (TY)
- Tärkeää, että luku sisällytetään lakiin myös jatkossa. (ÅA, ÅA kansleri, Stiftelsen för Åbo Akademi, RKP, Svenska Finlands folkting)

75 § Erityistehtävät

- Säännöksen 2 momentista puuttuu sana "yhteisiä" -> "Akatemian Vaasassa toimivat yksiköt muodostavat yhdessä yksikön, jonka yhteisiä toimintoja johtaa monijäseninen hallintoelin." (ÅA)
- Säännöksessä tulee olla erikseen maininta Åbo Akademin Vaasan yksiköstä. (Pohjanmaan liitto)

76 § Akatemian kansleri

- Ehdotetaan, että kansleri vahvistaa ohjeet, ohjesäännöt ja muut vastaavat määräykset. (ÅA)

77 § Opettajalta vaadittava kielitaito

- Koska pykälä asettaa ulkomaalaiset ja ei-syntyperäiset Suomen kansalaiset eri asemaan Suomen kansalaisten kanssa kielitaitoedellytysten osalta, perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuusääntely huomioiden eri asemaan asettamisen hyväksyttävyyttä olisi syytä avata esityksen perusteluissa. (OM)

78 § Opiskelijalta vaadittava kielitaito

(ei kommentteja)

79 § Omaisuus

- Esityksen perusteluihin selventävä lisäys, että lainkohdassa ei tarkoiteta erivapauksia veroista ja muista julkisista maksuista. (VM)

80 § Eräitä tehtäviä koskevat säännökset

- Tulee selventää, että nimetyt professorinvirat jäävät professorin tehtävinä akatemiaan. (ÅA)

Muuta

- Laissa tai sen perusteluissa tulisi mainita valtion v. 1981 tekemän sopimuksen pysymisestä voimassa; sopimus tulee päivittää, Stiftelsen tulee tekemään ehdotuksen asiasta opetusministeriölle (Stiftelsen för Åbo Akademi)

11 luku Erinäiset säännökset

81 § Arviointi

- Säännökseen tulee lisätä maininta *riippumattomana asiantuntijaelimenä* toimimisesta. Lisäksi ehdotetaan täsmentäviä tekstimuotoiluja säännöksen perusteluihin:
"Korkeakoulujen arviointineuvosto on riippumaton asiantuntijaelin, mikä tarkoittaa autonomista vastuusta omasta toiminnasta. Lisäksi riippumattomuudella tarkoitetaan arviointien tulosten, johtopäätösten ja suositusten vapautta kolmansien osapuolien, kuten korkeakoulujen, ministeriöiden tai muiden asianosaisten, vaikutuksesta. Neuvoston jäsenet ovat korkeakoulujen arviointineuvostossa toimiessaan riippumattomia asiantuntijoita. He eivät edusta omaa taustaorganisaatiotaan, vaan pyrkivät edistämään kaikkien arvioitavina olevien korkeakoulujen toiminnan laadun paranemista ja suomalaisen korkeakoulujärjestelmän kehittymistä kokonaisuutena." Lausunnossa myös KKA:ta koskevan asetuksen sisältöhahmottelua (KKA); Arviointisäännöksestä tulee *poistaa maininta siitä, että KKA toimii opetusministeriön yhteydessä*, koska laadunvarmistusorganisaatioiden on oltava riippumattomia. (HY, SYL, SAMOK)
- Arviointisäännöksessä tulisi selvästi nykyistä vahvemmin mainita *KKA:n rooli koko korkeakoulusektorin arvioinnissa* ja kehittämisessä riippumattomana asiantuntijaelimenä. (Arene, Haaga-Helia, Tampereen amk, LAMK, Laurea, Satakunnan amk, Kemi-Tornion AMK, Rovaniemen AMK, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Diak, Jyväskylän amk)
- Esityksessä jää selkeyttämättä, *mitä velvollisuuksia ja oikeuksia yliopistoille* syntyy suhteessa arviointineuvostoon, mitkä ovat neuvoston toimintaperiaatteet ja arviointityön vaikutukset. (MTK)
- Kannatetaan *laatujärjestelmien* mainintaa laissa. (KKA)
- Esitetään harkittavaksi, tulisiko yliopistojen toiminnan vaikuttavuuskehityksen ja toiminnan tuloksellisuuden kehityksen raportoinnista ehdottaa säädettäväksi lakiehdotusta tarkemmalla tasolla 47 ja 81 §:n osalta. (Valtiokonttori)

82 § Harjoittelukoulu

- Tulisi harkita harjoittelukoulujen *liittämistä eri lainsäädännöllä kunnalliseen koulujärjestelmään*. (TaY)
- Harjoittelukoulujen *opettajien nykyiset kelpoisuusehdot* tulee säilyttää ja niistä tulee säätää asetuksella. (OY, Harjoittelukoulujen rehtorit ry, Harjoittelukoulujen lehtorit ry)
- Säännökseen lisäys: "Harjoittelukouluilla on *johtosääntö*, jossa annetaan määräyksiä koulun toiminnasta ja hallinnosta. Yliopiston hallitus hyväksyy johtosäännön harjoittelukoulun johtokuntaa kuultuaan." (OY, OAJ, Harjoittelukoulujen rehtorit ry, Harjoittelukoulujen lehtorit ry)
- *Perusopetusta ja lukiokoulutusta koskeva lainsäädäntö* tulee tarkistaa koulujen uutta oikeusasemaa vastaaviksi, esim. perusopetuslain 54 § harjoittelukoulun oppilaaksiotosta. (OY, OAJ, Harjoittelukoulujen rehtorit ry, Harjoittelukoulujen lehtorit ry)
- Harjoittelukoulujen *asema/ rahoitus turvattava* lainsäädännössä. (OY, LY, OAJ, Harjoittelukoulujen rehtorit ry, Harjoittelukoulujen lehtorit ry, Yliopistonlehtorien liitto)
- Harjoittelukoulujen rinnalla on ohjattua harjoittelua varten laaja *kenttäkouluverkosto*. Kenttäkouluverkoston rahoituksen turvaaminen osana opettajankoulutusta on turvattava uudessa rahoitusmallissa. (HY)

- *Päävastuu opettajankoulutukseen kuuluvasta harjoittelusta tulee edelleen olla yliopistojen harjoittelukouluilla. Ohjatun harjoittelun järjestämisestä voidaan tarvittaessa tehdä sopimus yliopiston ja kenttäharjoittelun mahdollistavan kunnan kanssa. Valtion tulee maksaa harjoittelusta aiheutuvat kustannukset. (Suomen Kuntaliitto)*

83 § Dosentit

- Laissa tulee säätää, että dosenttuuri pysytettäisiin/ *arvo myönnettäisiin ilman hakemusta henkilölle, jolla on ollut tällainen ennen yliopistolain voimaantuloa.* (TaiK, SibA, ÅA, Tieteentekijöiden liitto, JUKO, Yliopistonlehtorien liitto, Prof., TKK, Vasemmistoliitto, Suomen lääkäriliitto)
- Dosentin *arvon maksullisuus* on selvitettävä. (TaY)
- Tarvitaan tarkennusta uuden lain mukaan myönnetystä arvonimestä ja oikeudesta sen käyttöön dosentin siirryttyä eläkkeelle. (Suomen akateemisten naisten liitto)
- Dosenttuurin tulee voida olla myös *määräaikainen*. (TTY)
- Dosenttien asiantuntijalausuntomenettelystä tulisi säätää laissa. (LTY)
- Dosentit ovat yliopistolle tärkeä voimavara ja heidän käyttämisensä yliopistollisiin tehtäviin on suositeltavaa. Tästä johtuen lakiluonnokseen otettu dosentin arvon myöntäminen ja dosenttuurin säilyminen sitä kautta on myönteistä. (HY)
- Olisi aiheellista tehdä selkoa sääntelyn vaikutuksista dosenttien oikeusasemaan. (OM)

84 § Varautumissuunnitelmat

- Pykälä on välttämätön ja tärkeä; Varautumissuunnitelmien tekemisen valvontaan tulisi varautua viranomaistasolla. (Yliopistojen ja tutkimusalan henkilöstöliitto)

85 § Ruotsinkielisen korkeakouluopetuksen yhteensovittaminen

- Kannatetaan. Perusteltua että koskee myös ammattikorkeakouluja. (Hanken, RKP)
- Kannatetaan. Kokemus on osoittanut, että neuvottelukunnan kokoonpano tulisi olla tarkkaan harkittu, jotta työ olisi hyödyllistä. (Arcada)
- Tulee olla *edustaja kaikista ruotsinkielistä opetusta antavista korkeakouluista* (Arene, Haaga-Helia, Tampereen amk, LAMK, Laurea, Satakunnan amk, Humanistinen ammattikorkeakoulu)
- Ammattikorkeakouluista mukana tulisi olla Arcada ja Novia. (Samordningsdelegationen för den svenskspråkiga högskoleutbildningen)
- Yhteensovittamisen tulee koskea ainoastaan niitä yliopistoja ja ammattikorkeakouluja, joiden opetus- ja tutkintokieli on *yksinomaan ruotsi*. (ÅA)
- Lakiesitys johtaisi siihen, että Pohjanmaalta ei olisi yhtään yliopistojen edustajaa. Alueellisen edustuksellisuuden vuoksi sekä Åbo Akademin Vaasan yksikkö että Svenska handelshögskolanin Vaasan yksikkö tulee olla edustettuina neuvottelukunnassa. (Pohjanmaan liitto, Samordningsdelegationen för den svenskspråkiga högskoleutbildningen)
- Neuvottelukuntaan tulisi saada myös *Svenska Finlands folktingin nimeämät edustajat*. (Svenska Finlands folkting)

- Säännös ehdotetaan *poistettavaksi*. Ruotsinkielisen korkeakouluopetuksen yhteensovittamisesta annettua lakia ei pidä kumota vaan päivittää. (ÅA, RKP)
- Neuvottelukunnan jäsenillä toisistaan poikkeavia näkemyksiä siitä, miten ja missä laajuudessa kokoonpanosta ja tehtävistä tulisi määrätä. (Samordningsdelegationen för den svenskspråkiga högskoleutbildningen)
- Ruotsinkielinen säännösmuotoilu on hieman erilainen yliopisto- ja ammattikorkeakoululakiehdotuksessa, vaikka sisältö on sama. (Svenska Finlands folkting)

86 § Voimaannpano

(ei kommentteja)

Muuta

- Yliopistokirjastojen yhteiskunnallinen palvelutoiminta tulisi määritellä kansallisesti merkittäväksi tehtäväksi, jonka hoitamiseen ja kehittämiseen osoitetaan erillisrahoitusta. Yliopistokirjastojen peruspalvelut sekä niiden maksuttomuus ja avoimuus kaikille olisi syytä määritellä laissa. Tämän vuoksi ehdotetaan lisättäväksi Erinäiset säännökset - lukuun uusi pykälä yliopistojen kirjastopalveluista. (Suomen yliopistokirjastojen neuvosto)
- "Yliopistojen tulee tunnustaa eri tavoin hankittu osaaminen." (Mm. STTK)
- Esitetään harkittavaksi, tulisiko yhteisten toimintojen tehokkaan ja laadukkaan toteutumisen turvaamiseksi lakiesitykseen sisällyttää yliopistojen yhteisen toimielimen perustaminen. Toimielimen tehtävänä olisi koordinoida yliopistojen yhteisten toimintojen toteuttamista ja luoda edellytykset yliopistojen yhteistyölle. (Valtiokonttori)
- Lakiin tai perusteluihin tulisi ottaa maininta, että yliopistojen tulee antaa opiskelijoiden ruokailuun tarvittavat tilat ja kiinteät laitteet myös jatkossa ruokailun järjestäjille korvauksetta, eikä tätä velvoitetta saa kiertää muuttamalla korvauksen nimikettä. Vaihtoehtoisesti taloudellisten vaikutusten arvioinnissa tulee kirjata, että valtion talousarvioesitykseen otetaan vuosittain riittävän suuruinen määräraha, jolla katetaan yliopistojen opiskelijaruokailutilojen ja kiinteiden laitteiden vuokrista ravintolayrityksille aiheutuvat kustannukset. (Matkailu- ja Ravintolapalvelut ry)

Voimaanpanolaki

1 § Yliopistolain voimaantulo

- Tulisi jakaa useampaan momenttiin (LY).
- Siirtymälaki selvä ja onnistunut (TeaK).
- Tulisi säätää: *Valtionyliopiston toimintaa jatkava itsenäisenä julkisoikeudellisena yhteisönä tai säätiönä toimiva yliopisto velvoitetaan vastaamaan toimintansa lopettavan valtionyliopiston asiakirjojen asianmukaisesta hoitamisesta ja tästä aiheutuvista kustannuksista* (Arkistolaitos).
- Tulisi huomioida mahdolliset keskeneräiset oikeudenkäynnit ja se mikä yksikkö esiintyy asianosaisena lakanneen yliopiston sijasta (KHO).
- Pykälän toinen virke poistetaan (EK).

2 § Kumottavat lait

- 2 ja 3 §:n kirjoitusasua tulee korjata (OM).

3 § Voimaan jätettävät asetukset

4 § Toiminnan siirtyminen oikeushenkilöinä toimiville yliopistoille

- Siirtymäsäännöt ovat epäselvät (TY:n kansleri, TaY).
- Aalto-yliopiston osalta tarkennettava yhdistyviä yliopistoja (OM).

5 § Yliopistojen aikaisemmat sitoumukset ja toimiluvat

- Tulee mainita, että sitoumusten lisäksi myös saatavat siirtyvät uusille yliopistoille (TKK, TaiK).

6 § Yliopiston järjestäytyminen julkisoikeudelliseksi laitokseksi

- Voimaanpanolain 6 §:n 2 momentin mukaan uuden hallituksen jäsenet tulee valita samassa suhteessa kuin ne ovat vanhan yliopiston hallituksessa. Tätä on käytännössä vaikea toteuttaa ja sitä tulisi harkita uudelleen (HY) (SibA).
- 4 momentin osalta avoimeksi jää, mitä yliopiston elintä käytännössä tarkoitetaan yliopistolla ja miten asia ratkaistaan elleivät yliopistot kykene sopimaan asiasta (TSE).
- 2 momentin viimeisen virkkeen loppuosa tulisi poistaa (Vas., Tieteentekijöiden liitto).
- Lainsäätäjän on myös varmistettava, että yhdistyvien yliopistojen itsemääräämisoikeutta ei loukata, eli on varmistettava, että nykyisten yliopistojen hallitukset tekevät asianmukaiset päätökset yliopistojen yhdistymisestä ennen uuden yliopistolain hyväksymistä (Tieteentekijöiden liitto).

- Ensimmäisissä valinnoissa valintatavan määrittelemättä jättäminen saattaisi johtaa nykyisten yliopistoyhteisöjen muodostamissa yliopistojen hallituksissa mielivaltaisiin ratkaisuihin (YHL).
- Hallituksen tulee nimetä ensimmäinen yliopistokollegio henkilöstöryhmien ja opiskelijoiden esityksestä (YHL).

7 § Yliopistotoiminnan järjestäytyminen säätiössä

8 § Ylioppilaskunnat

- Ehdotetaan pykälän muotoiluksi:
Vanhoiden yliopistojen ylioppilaskunnat jatkavat toimintaansa uusien yliopistojen ylioppilaskuntina. Yhdistyvien yliopistojen ylioppilaskunnat yhdistyvät uuden yliopiston ylioppilaskunnaksi 1 päivänä tammikuuta 2010. Yhdistyvien yliopistojen ylioppilaskunnat vastaavat uuden yliopiston ylioppilaskunnan järjestäytymisestä. Yhdistyvien yliopistojen ylioppilaskunnat voivat ryhtyä järjestäytymisen edellyttämiin toimenpiteisiin ennen tämän lain voimaantuloa. Yhdistyvien yliopistojen rehtorit vahvistavat yhdistyvien ylioppilaskuntien yhdistymiseen liittyvät säännöt. Mikäli uudelle yliopistolle on valittu rehtori, hän vahvistaa säännöt. Mikäli yhdistyvät ylioppilaskunnat eivät ole muuta sopineet, on yhdistyvien ylioppilaskuntien järjestettävä mahdollisimman nopeasti uuden ylioppilaskunnan edustajiston vaali tämän lain voimaantultua. Tällöin edustajiston koko on 41 edustajaa sekä 41 varaedustajaa. Edustajisto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Vaali on suhteellinen ja salainen. Vaalissa ei ole vaalipiirejä. Keskusvaalilautakunta määrittelee tarkemman vaalijärjestyksen. Keskusvaalilautakunta muodostuu yhdistyvien ylioppilaskuntien hallitusten puheenjohtajista, edustajistojen puheenjohtajista sekä pääsihteereistä. Keskusvaalilautakunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja kutsuu lautakunnalle sihteerin. Vaalissa on yleinen ja yhtäläinen äänioikeus yhdistyvien yliopistojen läsnä olevaksi opiskelijaksi kirjoittautuneella ylioppilaskunnan jäsenellä. Jokaisella äänioikeutetulla on vaalissa yksi ääni. Uuden ylioppilaskunnan edustajisto ja sen valitsevat toimielimet tekevät uutta yliopistoa ja ylioppilaskuntaa koskevat päätökset. Yhdistyvät ylioppilaskunnat ovat velvollisia tarjoamaan uudelle ylioppilaskunnalle hallintoja muita tukipalveluja, jotta uusi ylioppilaskunta voi järjestäytyä kokonaisuudessaan 1 päivään tammikuuta 2010 mennessä. Yhdistyvien ylioppilaskuntien varallisuus siirtyy uudelle ylioppilaskunnalle. Uuden yliopiston ylioppilaskunta vastaa niistä velka-, palvelu-, hankinta- ja sekä muista sitoumuksistaan, joihin yhdistyvien yliopistojen ylioppilaskunnat ovat sitoutuneet ja jotka koskevat uuden yliopiston ylioppilaskunnalle luovutettua omaisuutta ja toimintaa. Viranomaisen myöntämät toimi-, järjestämis- ja muut luvat siirtyvät yhdistyvien yliopistojen ylioppilaskunnilta uusien yliopistojen ylioppilaskunnille 1 päivänä tammikuuta 2010. Jäsenet siirtyvät vanhoista

ylioppilaskunnista uusiin ylioppilaskuntiin 1 päivänä tammikuuta 2010 (SYL).

- Tärkeää, että yhdistyvien ylioppilaskuntien silloinen varallisuus siirtyy uuteen ylioppilaskuntaan, jotta ylioppilaskuntien laissa säädettyjen julkisten tehtävien pitkäjänteinen toteuttaminen turvataan tulevien opiskelijajäsenten osalta (ky).

9 § Teknillisen korkeakoulun osakunta

10 § Henkilöstön palvelussuhteen muuttuminen

- Tulee turvata henkilökunnan edut ja asema voimaanpanolaissa. On otettava huomioon liikkeenluovutuksen periaatteet (ns. liikkeenluovutusdirektiivi). Henkilöstön tulee siirtyä vanhoina työntekijöinä. (TY, TuKKK, YLL, Prof., OAJ, Tieteentekijöiden liitto, HSE:n lehtoriyhdistys, LAL).
- Siirtymishetkellä voimassaolevaa valtion virka- ja työehtosopimusta tulee noudattaa niin kauan, kunnes sopimuksen osapuolet toisin sopivat (TY, HSE:n lehtoriyhdistys, LAL).
- Helsingin yliopiston kanslerista tulisi todeta, että toimikausi jatkuisi nykyisen toimikauden loppuun asti (HY).
- Nykyisille dosenteille tulee suoraan lailla säilyttää dosentin arvo (TKK, TaiK, SibA) (Vas.).
- Määräaikainen virkasuhde on molemminpuolisesti irtisanottavissa kun taas viiden vuoden tai lyhyempi määräaikainen työ sopimus ei sitä lähtökohtaisesti ole. Tulee tarkentaa tältä osin (LTKK).
- Henkilöstön oikeuksien turvaamiseksi voimaanpanolakiin tulee kirjata, että yliopistoja nykyisin sitovia valtion yleisiä virka- ja työehtosopimuksia sekä opetusministeriön tarkentavia virka- ja työehtosopimuksia noudatetaan uusien sopimusten voimaantumiseen saakka (SDP, AKAVA).
- Yliopistojen virat *lakkaavat ja niihin perustuvat virkasuhteet sekä määräaikaiset virkasuhteet* päättyvät ilman irtisanomista 31 päivänä joulukuuta 2009. Virkojen lakkaaminen ja virkasuhteiden päättyminen ei *edellytä* suostumusta eikä perustetta. Yliopistojen henkilöstö otetaan työsuhteeseen uusiin yliopistoihin 1 päivänä tammikuuta 2010 lukien. Työntekijöihin ja palvelussuhteen ehtoihin sovelletaan, mitä laissa säädetään tai sen nojalla säädetään tai määrätään ja mitä työehtosopimuksessa ja työ sopimuksessa sovitaan.
Yliopistojen työ sopimussuhteiset tehtävät ja niissä oleva henkilöstö siirtyvät uusiin yliopistoihin työsuhteeseen 1 päivänä tammikuuta 2010. Määräaikainen virka- ja työ sopimussuhteinen henkilöstö *otetaan tai siirtyy* määräaikansa osoittamaksi ajaksi uusien yliopistojen palvelukseen määräaikaiseen työsuhteeseen (VM).
- Heikentää henkilöstön asemaa (Vas., Krist).
- *Henkilöstön palvelusuhdejärjestelmä (uusi otsikko)*
Yliopiston tulee päättää siirtymäkauden 1.8.2009 – 31.12.2009 välisenä aikana, mitkä yliopistojen virat ja määräaikaiset virkasuhteet säilyvät virkoina ja määräaikaisina virkasuhteina. Muut virat ja virkasuhteet muutetaan työsuhteiksi ja yliopistojen henkilöstö otetaan näiltä osin työsuhteeseen uusiin yliopistoihin 1. päivänä tammikuuta 2010 lukien.
Työsuhteessa oleva henkilöstö siirtyy uusiin yliopistoihin työsuhteeseen 1. päivänä tammikuuta 2010.

Valtiovarainministeriön tasolla tehdyt valtion yleiset virka- ja työehtosopimukset ja opetusministeriön tasolla tehdyt yliopistojen tarkentavat virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa siihen asti kunnes toisin sovitaan asianomaisten ammattijärjestöjen kanssa.

Määräaikainen virka- tai työsuhteinen henkilöstö siirtyy määräaikaisuuden osoittamaksi ajaksi virkasuhteeseen tai työsuhteeseen (Vas., Prof. Tieteentekijöiden liitto).

- Opetus- ja tutkimushenkilöstön palvelussuhteena säilytettävä virkasuhde ja soveltuvin osin oltava voimassa mitä valtionvirkamieslaissa säädetään vastuusta, erottamisperusteista ja palvelussuhteen ehdoista (YLL, OAJ).
- Irtisanomiskielto tuotannollisista ja taloudellisista syistä viisi vuotta voimassa siirtymisestä (YLL).
- Siirtymäkauden tulisi olla vähintään kaksi vuotta (Harjoittelukoulujen rehtorit ja opetushenkilökunta).
- Sopimus, jolla turvataan henkilöstölle oikeus työskennellä aiemman työnantajan toimipisteissä, ellei hän itse halua siirtoa (YLL, HSE:n lehtoriyhdistys).
- Tulee jatkaa keskitettyä neuvottelujärjestelmää (YLL, TEK, OAJ).
- Valtion työmarkkinailaitoksen tulee jatkossakin ohjata julkisoikeudellisten yliopistotyönantajien sopimustoimintaa. Säätiöyliopiston työehtosopimustoiminta tulee järjestää valtion pääsopijoiden kanssa (PARDIA)
- Aiesopimus ei turvaa henkilöstön asemaa (Prof.).
- Uusi 10 §: *Yliopistojen virat ja määräaikaiset virkasuhteet siirtyvät 1 päivänä tammikuuta 2010 uusien julkisoikeudellisina laitoksina tai säätiöyliopistoina toimivien yliopistojen vastaaviksi viroiksi ja virkasuhteiksi. Työsuhteinen henkilöstö siirtyy vastaavasti uusiin yliopistoihin vastaaviin työsuhteisiin samasta ajankohdasta. Siirtyvän henkilöstön oikeudet ja velvollisuudet säilyvät siirron yhteydessä soveltuvin osin ennallaan. (Siirtyvälle henkilöstölle annetaan uusi nimittämiskirja tai heidän kanssaan tehdään työsopimus.) Ennen siirtymistä erääntyneestä palkkasaatavasta ja muusta virka- tai työsuhteeseen perustuvasta saatavasta vastaavat vanha yliopisto ja uusi yliopisto yhteisvastuullisesti. Vanha yliopisto on kuitenkin vastuussa uudelle yliopistolle ennen siirtymistä erääntyvästä saatavasta, ellei muuta ole sovittu. Uusiin yliopistoihin siirtyvän henkilöstön sekä niihin 1 päivänä tammikuuta 2010 tai sen jälkeen nimitettävän ja otettavan uuden henkilöstön palvelussuhteen ehtoihin sovelletaan (yleissitovana), mitä 1 päivänä tammikuuta 2010 voimassa olevissa yliopistojen henkilöstöä koskevissa virka- ja työehtosopimuksissa on sovittu, kunnes palvelussuhteen ehdoista toisin sovitaan. Uudella yliopistolla ei ole oikeutta irtisanoa palvelussuhdetta valtion virkamieslain 7 luvun 27 §:ssä tai työsopimuslain 7 luvun 3 §:ssä tarkoitetuilla taloudellisilla tai tuotannollisilla irtisanomisperusteilla. Tämä kielto on voimassa viisi vuotta henkilöstön siirtymisestä uuden yliopiston palvelukseen ja koskee vanhan ja uuden yliopiston henkilöstöä kokonaisuudessaan (JUKO, PARDIA).*
- Lisätään pykälään: *Kaikki 31.12.2009 voimassa olleet virka- ja työehtosopimusten ehdot ovat voimassa työehtosopimusmääräyksiä niin kauan kunnes työehtosopimuksin on toisin sovittu. Työ- tai virkasuhteesta johtuvat oikeudet ja velvollisuudet sekä niihin liittyvät työ- tai virkasuhteen edut siirtyvät uusimuotoisiin yliopistoihin (JHL, Teknillisen korkeakoulun henkilökuntayhdistys, Teknillisen korkeakoulun ammattiosasto JHL).*
- *Yliopiston vastuu 31.12.2009 mennessä erääntyneestä palkka- tai muusta työ- tai virkasuhteeseen liittyvästä saatavasta jatkuu katkeamattomana 1.1.2010 (JHL).*
- Lisätään pykälään myös seuraava: *Jos henkilö on ollut määräaikaisessa virkasuhteessa yliopistoon 31.12.2009 ja hänen palvelussuhteensa jatkuu joko säätiömuotoisessa tai julkisoikeudelliseksi laitokseksi organisoidussa yliopistossa, virkamieslautakunnalla on*

toimivalta tutkia määräaikaisten virka- ja työsuhteitten lainmukaisuus määräaikaaisuuksien perusteiden tai niiden ketjutuksen osalta silloin, kun palvelussuhde uusimuotoisessa yliopistossa päättyy. Perusteettomasta määräaikaisten palvelussuhteitten ketjutuksesta työntekijä voi vaatia yliopistolta määrältään vähintään kuuden ja enintään 24 kuukauden palkkaa vastaava korvausta. Korvausvaatimus on esitettävä virkamieslautakunnalle kuuden kuukauden kuluessa työsuhteen päättymisestä (JHL).

- *Määräaikaiselle henkilöstölle, joiden palvelussuhteet katkeaisivat vuodenvaihteessa 2009-2010, suoritetaan erityistarkastelu ja palvelussuhteet vakinaistetaan tai jatketaan vuodenvaihteen yli (PARDIA).*
- *Uusi muotoilu: Yliopistojen virat ja määräaikaiset virkasuhteet lakkaavat sekä niihin perustuvat virkasuhteet päättyvät ilman irtisanomista 31 päivänä joulukuuta 2009. Virkojen lakkaamiseen ja virkasuhteiden päättymiseen ei edellytetä suostumusta eikä perustetta. Julkisoikeudellisina laitoksina toimivien yliopistojen palvelussuhdelajeina ovat virkasuhde ja työsopimussuhde. Yliopistojen henkilöstö on palvelussuhteessa otetaan työsuhteeseen uusiin yliopistoihin 1 päivänä tammikuuta 2010 lukien. Työntekijöihin ja palvelussuhteen ehtoihin sovelletaan, mitä laissa säädetään tai sen nojalla säädetään tai määrätään ja mitä työehtosopimuksessa ja työsopimuksessa sovitaan. Työsuhhteessa oleva henkilöstö siirtyy uusiin yliopistoihin työsuhteeseen 1 päivänä tammikuuta 2010. Määräaikainen virka- ja työsopimussuhteinen henkilöstö siirtyy määräaikansa osoittamaksi ajaksi uusien yliopistojen palvelukseen määräaikaiseen työsuhteeseen. Ennen uusimuotoisten yliopistojen toiminnan aloittamista työnantaja ja yliopistoissa työsopimussuhteessa olevat tai työsopimussuhteeseen siirtyvät henkilöt allekirjoittavat yksilöidyt työsopimukset. Virkasuhteiselle henkilöstölle annetaan uudet nimittämiskirjat. Mikäli määräaikaiseen virkasuhteeseen nimitetyn tai työsopimussuhteeseen otetun palvelussuhde on asetettu päättymään 31.12.2009 ja palvelus jatkuu tammikuussa 2010, palvelussuhteen katsotaan jatkuneen keskeytymättömänä. Jos palvelussuhteen määräaikaaisuuteen ei ole virkamieslain tai työsopimuslain mukaista laillista perustetta, palvelussuhde katsotaan toistaiseksi voimassa olevaksi. Henkilöstöön sovelletaan yleissitovana valtion virka- ja työehtosopimusta siihen saakka, että toimivaltaisen yliopistotyönantajan ja henkilöstöjärjestöjen kesken on neuvoteltu ja sovittu palvelussuhteen ehdoista uudella sopimuksella ja sopimus on tullut voimaan. Samoin yliopistoissa sovelletaan lisäksi yliopistojen ja tiedehallinnon tarkentavaa virkaehtosopimusta, yliopistojen palkkausjärjestelmää koskevaa virka- ja työehtosopimusta sekä yliopistojen yleisiä ja atk-työehtosopimuksia. Yliopistoissa noudatetaan toistaiseksi myös nykyisiä virastokohtaisia sopimuksia, mm. yhteistoiminta- ja työsuojelun yhteistoimintasopimuksia. Henkilöstön siirtymiseen liittyvistä järjestelyistä sovitaan tarkemmin henkilöstöjärjestöjen kanssa uusia yliopistoja sitovilla sopimuksilla (YHL).*

11 § Henkilöstön eläketurva

- Esitetty eläkejärjestely on nykyisen henkilöstön kannalta hyvä ja toivottu ratkaisu (HY).
- Eläketurvan osalta epäselvää kuitenkin on, mitä tapahtuu eläketurvalle silloin, kun henkilö pitää tauon siirtyessään yliopistosta toiseen (HY).
- Tuntiopettajien eläketurva tulee turvata (SibA).
- Määräaikaisen henkilöstön eläketurva ja havaitut ongelmatilanteet tulee selvittää (YHL).
- Välittömästi esitetyn uudistuksen jälkeen noin 28 800 henkilöä jäisi valtion eläkelain piiriin ja noin 4 200 henkilöä siirtyisi työntekijän eläkelain piiriin. Vuoden 2009 loppuun mennessä karttunut VaEL mukainen eläkeoikeus jäisi kuitenkin valtion vastuulle myös niiden henkilöiden osalta, joiden eläkeoikeus karttuisi 1.1.2010 alkaen TyEL:n piirissä (Valtiokonttori).
- Siirtymämaksulakia muutetaan ja laajennetaan koskemaan kaikkia tilanteista, joissa valtion yksiköitä siirretään yksityisen sektorin eläkejärjestelmän piiriin.
- Tapaturmavakuutusten ja muiden vahinkovakuutusten ottaminen siirtyy yliopistojen omalle vastuulle (Valtiokonttori).
- *Valtion eläketurvaan on oikeutettu ennen vuotta 1980 syntynyt henkilö, jos hän on valtion eläketurvan piirissä tämän lain voimaantullessa ja palvelussuhde samaan työnantajaan jatkuu lain voimaantulon jälkeen. Kun tämä palvelussuhde päättyy, on henkilöllä oikeus valtion eläketurvan uusissa palvelussuhteissa vain, jos edempänä säädetyt edellytykset täyttyvät.*
Valtion eläketurvaan on oikeus myös ennen 1980 syntyneillä henkilöillä, joilla palvelussuhde alkaa tämän lain voimaantulon jälkeen yliopistoissa.
Oikeus ennen vuotta 1995 karttuneeseen eläkkeeseen säilyy, jos palvelussuhde jatkuu yhtäjaksoisesti eläketapahtumaan saakka. Palvelussuhde on yhtäjaksoinen, jos palveluksesta saatu työansio kunakin vuonna on vähintään 6 744 euroa (vuoden 2008 taso). Jos työansio jonakin vuonna jää alle 6 744 euroa, tulee henkilön osoittaa, että palvelus on ollut katkeamatta voimassa (Vasemmistoliitto, Prof. Tieteentekijöiden liitto).
- Uusi 3 momentti: *Siihen henkilöstöön, joka tulee yliopistojen palvelukseen yliopistolain voimaantulon jälkeen, sovelletaan valtion eläkelakia siten kuin 1 momentissa säädetään, mikäli: 1) he yliopistoon tullessaan ovat tai ovat olleet kuluvan tai sitä edeltävän kalenterivuoden aikana valtion eläkelain soveltamisen piirissä ja 2) he ovat syntyneet ennen 1 päivää tammikuuta 1980 (YLL, OAJ).*
- Uusi 11 §: *Niihin yliopistojen palveluksessa yliopistolain voimaantullessa oleviin, jotka ovat syntyneet ennen 1 päivää tammikuuta 1980, sovelletaan valtion eläkelakia (1295/2006) myös yliopistolain voimaantulon jälkeen niin kauan kuin he ovat jonkun yliopistolaisissa tarkoitetun yliopiston palveluksessa tai sellaisessa palveluksessa, johon sovelletaan valtion eläkelakia. Niihin yliopistojen palveluksessa yliopistolain voimaantullessa oleviin, jotka ovat syntyneet 31 päivä joulukuuta 1979 jälkeen, sovelletaan työntekijän eläkelakia (395/2006) yliopistolain voimaantulon jälkeen. Siihen henkilöstöön, joka tulee yliopistojen palvelukseen yliopistolain voimaantulon jälkeen, sovelletaan valtion eläkelakia siten kuin 1 momentissa säädetään, mikäli: 1) he yliopistoon tullessaan ovat tai ovat olleet kuluvan tai sitä edeltävän kalenterivuoden aikana valtion eläkelain soveltamisen piirissä ja 2) he ovat syntyneet ennen 1 päivää tammikuuta 1980. Siihen henkilöstöön, joka tulee yliopistojen palvelukseen yliopistolain voimaantulon jälkeen ja joka ei täytä molempia 3 momentin ehtoja, sovelletaan työntekijän eläkelakia (JUKO).*

12 § Varallisuuden luovutus uusille yliopistoille

- Kiinteistöjä, jos niitä käytetään pääomitukseseen, tulee käsitellä samalla periaatteella kuin finanssisijoituksia. Kiinteistötuotoiksi ei pidä laskea mahdollisia laskennallisia arvonnousuja tms. vaan ainoastaan kassavirtatalouden ylijäämää vähennettynä poistoilla. Vain todellisia kiinteistötuottoja saadaan käyttää yliopistojen toiminnan rahoitukseen (Senaatti).
- Kiinteistöyhtiöiden osakkeiden luovutus voidaan toteuttaa ns. luovutuslain nojalla. Koska luovutettavan varallisuuden arvo on yli 10 miljoonaa euroa, tulee luovutukselle saada eduskunnan suostumus. Se voidaan pyytää yliopistolain hyväksymisen yhteydessä lisäämällä yliopistolakiin/voimaanpanolakiin tätä koskeva maininta (VM).
- Perusteluosaa tulisi tarkentaa kiinteistöjen osalta ja mainita myös eräiden yliopistojen omistajahallinnassa olevasta valtion kiinteistövarallisuudesta ja siitä, että sen luovutus päätetään erikseen (VM).
- Luovutettava irtain varallisuus on selvitettävä ennen kuin se voidaan luovuttaa talouspoliittisen ministerivaliokunnan 17.6.2008 tekemän linjauksen mukaisesti apporttina yliopistoille (VM).
- Julkisoikeudellisina laitoksina toimiviin yliopistoihin kohdennettava 150 miljoonaa tulee yliopistolaisissa ja voimaanpanolaisissa riittävästi säännellä tämän rahoituksen käyttöedellytyksistä sekä asemasta taseessa ja pääomassa. Mikäli rahoitusosuuden määräytymisperusteista ja maksamisesta noudatettavista menettelyistä säädetään yksityiskohtaisemmin erikseen esim. alemman asteisin säännöksin, voidaan laissa käyttää viittaussäännöksiä (VM).
- Valtion on hoidettava vastuu kansallisomaisuudesta (PARDIA).
- Koskeeko pykälä toimitiloja? (OM).
- Perusteluissa tulisi selvittää miltä osin eduskunnalla on vaikutusmahdollisuuksia yliopistojen pääomittamisessa ja varallisuuden siirroissa (OM).

13 § Kansalliskirjasto ja harjoittelukoulut

14 § Kaksiportaiseen tutkintorakenteeseen siirtymisen liittyvä siirtymäsäännös

15 § Viittaukset yliopistolakiin

Muuta

- Tulisi säätää, että valtion rahoituksen suuruus vuonna 2010 on tietty euromäärä (VM).
- Valtion tulisi tehdä erillinen sopimus Åbo Akademin säätiön kanssa yliopistouudistuksesta (Stiftelsen för Åbo Akademi).
- Finanssisijoitusten ehdot valtion vastinrahoituksen osalta eivät ole mielekkäät (Stiftelsen för Åbo Akademi).

Laki opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä

- 5 §:n 1 mom. 5 kohta ehdotetaan muotoon: "Maahanmuuttovirastolle ja paikallispoliisille oleskelulupahakemusten käsittelyä ja ratkaisemista sekä ulkomaalaislain 212 §:n mukaista valvontaa varten." (Maahanmuuttovirasto)
- 5 §:n 1 mom. 5 kohta ehdotetaan muotoon: "Maahanmuuttovirastolle kansalaisuuslaissa 359/2003 sekä lisäksi ulkoasiainministeriölle ja paikallispoliisille ulkomaalaislaissa 301/2004 tarkoitettujen tehtävien hoitamista varten." (OPH)
- Pohdittava, onko lain voimassa oleva tietosuojaa ja tietoturvallisuutta koskeva sääntely riittävää ja tulisiko säädellä tarkemmin henkilötietojen käsittelystä ja oppilaitoskohtaisesta rekisterinpitäjää koskevasta vastuusta. Miten OPH käytännössä varmistaa lain 5 §:n 3 momenttia vastaavissa konekielisissä tai teknisen käyttöyhteyden kautta tapahtuvissa henkilötietojen ns. massaluovutustilanteissa, että tietoja saava viranomaisen kykenee huolehtimaan henkilötietolain 32 §:ssä säädetyistä velvoitteista? Vähimmillään perusteluihin tulisi ottaa yksityiskohtaisempi selvitys OPH:n ja henkilötietoja käsittelevien ja saavien viranomaisten, erityisesti oppilaitosten vastuullisesta toiminnasta rekisterinpitäjänä ja henkilötietojen käsittelijöinä. (LY)
- lainsäädännön valmisteluvaiheessa on aiheellista varmistaa, että henkilötietojen luovutussäännökset turvaavat rekisteröidyn aseman. (Tietosuojavaltuutettu)
- 3 §:n 1 kohdan mukainen rekisterin tietosisältöä koskeva tarkennus on tarpeellinen. On kuitenkin analysoitava, miten yksilöinti suoritetaan. (Tietosuojavaltuutettu)
- Käytännössä on ilmennyt laintulkintaongelmia opiskelijavalintarekisterilain ja julkisuuslain välisestä suhteesta. Lakiehdotuksen perusteella on epäselvää, onko 5 §:n erityissäännös tyhjentävä vai voivatko julkisuuslaissa olevat henkilörekisteriin sisältyvien henkilötietojen luovuttamista koskevat säännökset tulla sovellettavaksi täydentävästi joissakin tilanteissa. Lakia tulisi tältä osin selventää. (Tietosuojavaltuutettu)

Laki arkistolain 1 §:n muuttamisesta

- Tietojen säilyttämisen kannalta on tärkeää selventää arkistolain soveltaminen ylioppilaskuntaan ja osakuntiin. Arkistolain soveltamisalan ulkopuolella tietojen säilyttämisestä säädetään henkilötietolain 34 §:ssä. (Tietosuojavaltuutettu)
- Esitetty lainmuutos on tärkeä varmistaa sen, että asiakirjat voidaan kerralla sijoittaa pysyvästi säilytykseen eikä niitä tarvitse luovuttaa kansallisarkistoon. (TeaK)
- Lakiin säännös, joka antaisi arkistolaitokselle toimivallan määrätä toimintansa päättäneiden valtionyliopistojen pysyvästi säilytettävien asiakirjojen sijoituspaikasta. (Arkistolaitos)

YLEISPERUSTELUITA KOSKEVIA HUOMIOITA

Vaikutusarviointi

- yliopistolaitoksen eriytyminen valtio-oikeushenkilöstä heikentää jossain määrin *eduskunnan vaikutusmahdollisuuksia erityisesti eduskunnan budjettivallan kannalta* - kyse on siinä määrin merkittävästä muutoksesta nykyiseen, että perusteluissa tulisi selvittää esityksen vaikutukset näiltä osin (OM)
- *Taloudelliset vaikutukset*: selkeä ja jäsentynyt ennakoarvio pitäisi sisällään mm. panostukset alkupääomaan, yliopistosäätiöiden ja rahastojen tukemisen finanssisijoituksin, mahdollisen tuen eläkerahastojen kautta virkamiesten siirtyessä yksityiselle sektorille, hallinnon palvelukeskusten siirtymävaiheen kustannukset, veroseuraamukset sekä valtion talousarvion valtionavustuksen tai tuen tarpeen kasvun. Tällainen kokonaisarvio ja kustannusten jaksottuminen seuraaville vuosille lakiehdotuksesta puuttuu. (VTV)
- *Lain vaikutukset yliopistojen toimintaan ja talouteen* suhteessa kansallisia palveluja tuottaviin organisaatioihin, mm. CSC, Kansalliskirjasto ja Varastokirjasto, tulee selvittää huolella ja yhteistyö näiden kanssa tulee mahdollistaa myös jatkossa. (Suomen yliopistokirjastojen neuvosto)
- *Aluevaikuttavuus* -alaluku liian suppea ja yleinen. Tulisi lisätä maininta alueyksiköistä ja niiden merkityksestä aluevaikuttavuuteen. ("Yliopistoilla on opetuksen, tutkimuksen ja kolmannen tehtävän kautta vahva vaikutus sijaintialueensa kilpailukykyyn. Yliopistot voivat yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen ja alueellisen vaikuttavuuden tehostamiseksi perustaa myös toisten yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja muiden alueen toimijoiden kanssa yhteisiä toimintayksiköitä.") (Suomen Keskusta); aluevaikuttavuusnäkökulmaa tulisi vahvistaa (MTK)
- Esitykseen tulisi kirjoittaa alaluku, jossa käsiteltäisiin *yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen suhdetta* (Vaikutus korkeakoululaitoksen kokonaisuuteen). (Suomen Keskusta, Arene, Haaga-Helia, Tampereen amk, LAMK, Laurea, Satakunnan amk, Metropolia AMK, Oulun amk)
- *Vaikutukset viranomaisten toimintaan*: Palvelussuhteen muuttuminen työsopimussuhteiseksi lisää työsuojeluviranomaisten tehtäviä, koska työsuhteen vähimmäisehtojen valvonta kuuluu työsuojeluviranomaiselle. Esim. määräaikaisten työsuhteiden käytön valvonta on piirihallinnon työtä. (STM)
- Esitystä tulee täydentää *yrittäjyysvaikutusten* arvioinnin osalta VN:n 1.11.2007 antaman ohjeen mukaisesti. (Suomen Yrittäjät)
- kiinnitetään huomiota *sukupuolivaikutusten* arvioinnin tärkeyteen (Tasa-arvovaltuutettu, Naisjärjestöjen keskusliitto, Akateemisten naisten liitto, Helsingin tutkijanaiset)

Muita kommentteja

- *vaihtoehtoisia ratkaisumalleja* on käsitelty verraten vähän, niitä tulisi käsitellä avoimesti ja objektiivisesti ja esityksestä tulisi käydä ilmi, miksi esitettyyn ratkaisuun on päädytty (OKV)
- yleisperusteluissa tulisi olla maininta yliopistojen päätäntävällästä oikeushenkilöasemansa osalta vaikka muodollisesti asiasta säädetään lailla. (JY)

- *Kansainväliseen vertailuun* lisättävä Venäjä ja Viro (Suomen Keskusta)
- Yleisperusteluista puuttuu kv-vertailun yhteydestä eurooppalaisen korkeakoulutusalueen ja siihen kytkeytyen Bologna prosessin tarkempi arviointi. (Haaga-Helia, Suomen Kuntaliitto)
- *Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus* tulisi kirjoittaa näkyviin lain yleistavoitteisiin. (Naisjärjestöjen keskusliitto, Helsingin tutkijanaiset)
- Johdanto: Lappeenrannan teknillinen yliopisto ei ole monitieteinen yliopisto vaan kauppatieteellisen ja teknillistieteellisen alan yliopisto. (LTY)
- Laissa tai sen perusteluissa olisi tarkemmin määriteltävä mikä on yliopisto ja mikä on korkeakoulu. Englanninkieliset nimitykset tulisi sopia. Tutkinnot tulisi määritellä tarkemmin, sillä alempi ja ylempi korkeakoulututkinto eivät ilmaise riittävällä tarkkuudella yliopistotutkinnon luonnetta (Tieteellisten seurain valtuuskunta).
- valmistelussa olisi ollut tarpeen ottaa laajemmin huomioon yhteiskunnalliset muutokset (Kuntaliitto)

MUUTA YLIOPISTOUUDISTUKSEEN LIITTYVÄÄ

Verotuskysymykset

- Yliopistoilla olisi erityisasema julkista tehtävää suorittavina itsenäisinä julkisoikeudellisina oikeushenkilöinä tai yksityisoikeudellisena säätiönä. Yliopistojen asemasta tuloverotuksessa on tarkoitus säätää lisäämällä tuloverolakiin säännös, jonka mukaan yliopistot olisivat tuloverosta vapaita varsinaisen julkisena tehtävänä pidettävän tarkoituksensa mukaisesta toiminnasta. Verovelvollisuudesta säädettäessä on otettava huomioon erityisesti EU:n valtiontukea ja kilpailuneutraaliteettia koskeva sääntely. Yliopistojen mahdollisesti harjoittamista elinkeinotoimintana pidettävistä taloudellisista toiminnoista yliopistojen tulee olla normaalisti verovelvollisia. Edellä yliopistojen verotuksesta todetun tulee koskea myös Helsingin yliopistoa ja Åbo Akademia. HE -luonnoksen (s. 73 ja 74 §:n 3 momentti) mukaan Helsingin yliopisto olisi 74 §:n 1 momentissa tarkoitettujen varojen osalta vapaa veroista ja valtiolle maksettavista maksuista, jollei laissa jonkin veron tai maksun osalta toisin säädetä. Edellä todetun mukaisesti Helsingin yliopistoon tulee soveltaa samoja verosäännöksiä kuin muihinkin yliopistoihin. Veroista ja maksuista säädetään verolaeissa. Kun lisäksi otetaan huomioon, että yliopistojen verovelvollisuudesta tullaan säätämään verolainsäädännössä, tulisi HE -luonnoksen 74 §:n 3 momentti tarpeettomana poistaa ehdotuksesta. HE -luonnoksen 74 §:n 1 momentissa on maininta siitä, että Helsingin yliopistolla on edelleen myös ne muut oikeudet, etuudet ja vapaudet sekä se omaisuus ja ne tulot, jotka sillä on lain voimaan tullessa. Kyseisen säännöksen sisältö jää jossain määrin epäselväksi. Eesityksen perusteluihin olisi harkittava lisättäväksi selventävä lausuma siitä, että lainkohdassa ei tarkoiteta erivapauksia veroista ja muista julkisista maksuista. Vastaava selventävä lausuma olisi lisättävä niin ikään Åbo Akademiaa koskevan 79 §:n yksityiskohtaisiin perusteluihin (VM)
- HE -luonnoksessa (s. 37 ja 47) on lausumia siitä, että lahjoitusten verovapauden ylärajan nostamisella voitaisiin tukea yritysten mahdollisuuksia tukea yliopistojen toimintaa ja

että yliopistojen rahoituspohjan monipuolistamiseen liittyen tärkeäksi katsotaan lahjoitusten verovähennysoikeuden laajentaminen ja ulottaminen yksityishenkilöihin. Valtiovarainministeriö toteaa, että luonnollisten henkilöiden oikeudesta vähentää yliopistolle tai korkeakoululle tekemänsä rahalahjoitus ansiotulojen verotuksessa on annettu hallituksen esitys (112/2008 vp). Yhteisön yliopistoille tekemän vähennyskelpoisen rahalahjoituksen määrä on myös korotettu kymmenkertaiseksi 250 000 euroon verovuodesta 2008 lukien. Tähän nähden edellä mainitut HE -luonnoksen lausumat vähennyskelpoisten lahjoitusten ylärajan nostamisesta ja lahjoitusten verovähennysoikeuden laajentamisesta ja ulottamisesta yksityishenkilöihin tulisi poistaa HE -luonnoksesta (VM).

- Siirrettäessä kiinteistöt apporttina kiinteistöyhtiöihin, vastaanottava yhtiö on velvollinen suorittamaan varainsiirtoveron 4 prosenttia. On selvittävä erikseen, tulisiko kiinteistöjen yhtiöittämisen varainsiirtoverosta vapauttamisesta säätää erityislainsäädännöllä. Jos kiinteistöyhtiöiden osakkeita luovutetaan erillisinä itsenäisinä julkisoikeudellisina oikeushenkilöinä tai säätiönä toimiville yliopistoille, luovutuksensaaja on velvollinen maksamaan varainsiirtoveroa 1,6 prosenttia vastikkeesta. Jos luovutus olisi vastikkeeton, varainsiirtoveroa ei peritä. Tällöin luovutus rinnastuisi verotuksessa lähinnä lahjaan. Jos luovutuksensaaja ottaa vastattavakseen kiinteistöihin kohdistuvista veloista, luovutus on tältä osin vastikkeellinen. On selvittävä erikseen, tulisiko kiinteistöyhtiöiden osakkeiden luovutuksen varainsiirtoverosta vapauttamisesta säätää erityislainsäädännöllä. Muu kuin keskinäisenä kiinteistöyhtiönä toimiva kiinteistöyhtiö on toiminnastaan tuloverovelvollinen (VM)

Muuta

- syytä tarkastella erikseen sitä, miten yliopistojen muuttuva oikeushenkilöasema vaikuttaa tarpeisiin säännellä sinettien ja leimojen käyttöä yliopistoissa (HE 94/2008) (VNK)
- Ehdotuksessa ei käsitellä yliopistojen aseman muutoksen mahdollisia vaikutuksia työnantajamaksuihin eikä sitä, tuleeko työnantajista tapaturmavakuutusvelvollisia. (STM)

KEINOJA, JOILLA OPISKELIJOIDEN SIIRTYMISTÄ TOISELTA ASTEELTA YLIOPISTO-OPINTOIHIN VOITAISIN NOPEUTTAA

Lausuntopyynnössä pyydettiin lisäksi lausunnonantajia pohtimaan keinoja, joilla opiskelijoiden siirtymistä toiselta asteelta yliopisto-opintoihin voitaisiin nopeuttaa.

Toimenpide-esityksiä tehtiin eniten opinto-ohjaukseen liittyvistä asioista, ylioppilastutkinnon ja lukion päättötodistuksen hyödyntämisestä sekä erilaisista valintakokeisiin liittyvistä käytännöistä. Toimenpide-esityksissä ei tehty ehdotuksia sellaisista toimenpiteistä, jotka eivät olisi jo olleet esillä niissä yhteyksissä, joissa opintoihin siirtymisen nopeuttamista on käsitelty.

Toimenpide-esitykset ovat sisällöltään ryhmiteltävissä seuraavasti:

- Korkeakoulujen ja toisen asteen koulutuksen yhteistyö
- Opinto-ohjaus (voimavarat, normiohjaus, koulutus)
- Ylioppilastutkinnon tai ylioppilastutkinnon ja lukion päättötodistuksen tai ainereaalien hyödyntäminen
- Yhteisvalintajärjestelmä/yhteishaku/yhteisvalintakokeet
- Aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen
- Opintotuen kehittäminen
- Täydennyskoulutuksen kehittäminen, jolloin tarve toisen tutkinnon suorittamiseen vähenee
- Elinkeinoelämää koskevaa tietoutta luokan- ja aineenopettajakoulutukseen
- Työvoimatoimistojen ammatinvalintapalveluiden resurssien parantaminen
- Pääsykokeet kahdesti vuodessa/Ei useampia pääsykokeita
- Ei lisäpisteitä uusille ylioppilaille

Toimenpide-esitykset:

- Lisäpisteillä ei tule suosia uusia ylioppilaita (SYL, SAMOK)
- Yhteistyö korkeakoulujen sekä lukioiden ja ammatillisen peruskoulutuksen välillä, tiedeopetus, lukion aikana suoritettavat yliopistokurssit (EK, Metropolia, OPH, Suomen Lukiolaisten Liitto)
- Opintotukeen tai opintolainaan liittyvät parannukset (KD, Suomen Kuntaliitto)
- Riittävät resurssit opinto-ohjaukseen (Keskusta, KD, OPH)
- Opinto-ohjauksen kehittäminen (Akava, EK, Metropolia, SYL, Tekniikan Akateemisten Liitto)
- Normiohjaus toisen asteen opinto-ohjaajien määrään niin, että II asteella yksi opinto-ohjaaja/200-250 oppilasta (SAMOK)
- Panostettava opinto-ohjaajien koulutukseen (SAMOK)
- Työvoimatoimistojen toiminta, ammatinvalintapalveluiden resurssit palautettava 90-luvun lamaa edeltävälle tasolle (SAMOK)
- Ylioppilastutkinnon nykyistä laajempi ja monipuolisempi hyödyntäminen (Akava, Kokoomus, Suomen Lukiolaisten Liitto, Tekniikan Akateemisten Liitto)
- Pääsykokeiden kehittäminen niin, että niihin valmistautumisaika lyhenee (Keskusta, Metropolia, Tekniikan akateemisten Liitto)
- Aineistopohjaiset pääsykokeet, alalle soveltuvuuden mittaaminen (Keskusta, SAMOK)

- Yhteishaku, yhteisvalintajärjestelmä, yhteisvalintakokeet, voitava hakea saman alan eri yliopistoissa oleviin opintoihin yhdellä pääsykokeella ja samalla pääsykoekirjallisuudella (Akava, Kokoomus, SAMOK, Suomen Lukiolaisten Liitto, Tekniikan Akateemisten Liitto)
- Pääsykokeet kahdesti vuodessa (KD)
- Ei useampia pääsykokeita vuodessa (Akava)
- Riittävän vahva (musiikin) osaaminen ensimmäiseltä ja toiselta asteelta, jolloin koulutusputkea ei tarvitse pidentää opinnoilla ennen yliopistoon pyrkimistä (SibA)
- Elinkeinoelämää ja sen osaamistarpeita koskevan osion sisällyttäminen luokanopettajien ja aineenopettajien peruskoulutukseen (EK, Teknologiateollisuus)
- Valinta lukiotodistuksen ja ylioppilaskokeen perusteella, ylioppilastutkinnon ja lukion päättötodistuksen nykyistä suurempi hyödyntäminen valinnoissa (OPH, SAMOK, TTY)
- Ainereaalin hyödyntäminen (Keskusta, Kokoomus, KD, Metropolia)
- Tarvitaan erillinen asiantuntijavalmistelu, johon osallistuvat toisen asteen koulutuksen ja yliopistojen edustajat sekä ne tahot, jotka vaikuttavat opinto-ohjaukseen, opiskelun rahoitukseen ja työmarkkinoihin (VY)
- Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (Keskusta, Yliopistojen aikuiskoulutusverkosto)
- Korkeakoulutuksen saaneiden täydennyskoulutuksen kehittäminen, jolloin ei tarvittaisi välttämättä toista kk-tutkintoa (EK, Keskusta)